

РЗИ - СИЛИСТРА

ДИРЕКТОР :
Д-Р ТЕОДОРА НАЧЕВА

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА през 2015 год.

Март, 2016

ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Демографските процеси в страната се характеризират със застаряване и намаляване броя на населението. Неблагоприятната тенденция на депопулация през последните 30 години се формира от трайно ниската раждаемост и нарастващата смъртност, допълвани от засилените емиграционни процеси на хора в репродуктивна възраст. Област Силистра не прави изключение от тази характеристика. Към 31.12.2014г., по данни на НСИ, населението на областта наброява 114 670 души. Административното деление на областта включва 7 общини със 118 населени места. Преобладава селското население с 55,2% относителен дял, без значими разлики по пол в годините за периода, посочен в **Табл.1**.

Табл.1. Население на област Силистра за периода 2007-2014г.

Години	Население общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	В градовете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2014г.	114670	56620	49,4	58050	50,6	51429	44,8	63241	55,2
2013г.	116038	57337	49,4	58701	50,6	52118	44,9	63920	55,1
2012г.	117196	58049	49,5	59147	50,5	52826	45,1	64370	54,9
2011г.	118433	58746	49,6	59687	50,4	53496	45,2	64937	54,8
2010г.	125827	61773	49,1	64054	50,9	56830	45,2	68997	54,8
2009г.	127659	62743	49,1	64916	50,9	57576	45,1	70083	54,9
2008г.	129121	63485	49,2	65636	50,8	58218	45,1	70903	54,9
2007г.	130898	64437	49,2	66461	50,8	58805	44,9	720933	55,1

Фиг. 1

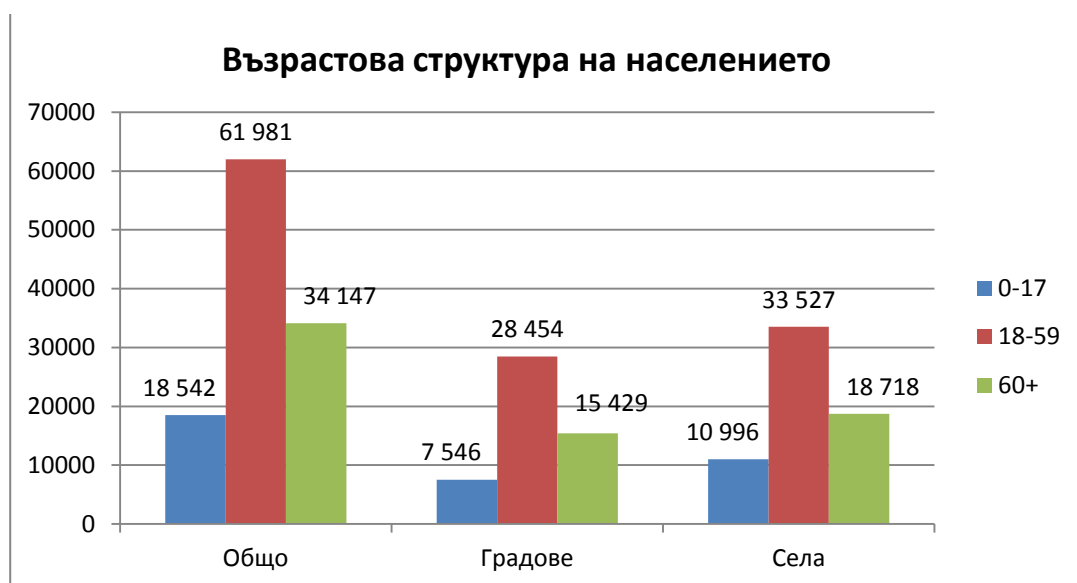

Възрастовата структура на населението в област Силистра е от регресивен тип. Нараства дялът на възрастното население за сметка на по-младото (**табл.2**). Застаряването на населението неизбежно поражда проблеми от здравен, социален и икономически характер и очертава по-големи потребности от здравни и социални услуги.

Табл. 2. Възрастова структура на населението в област Силистра към 31.12.2014г.

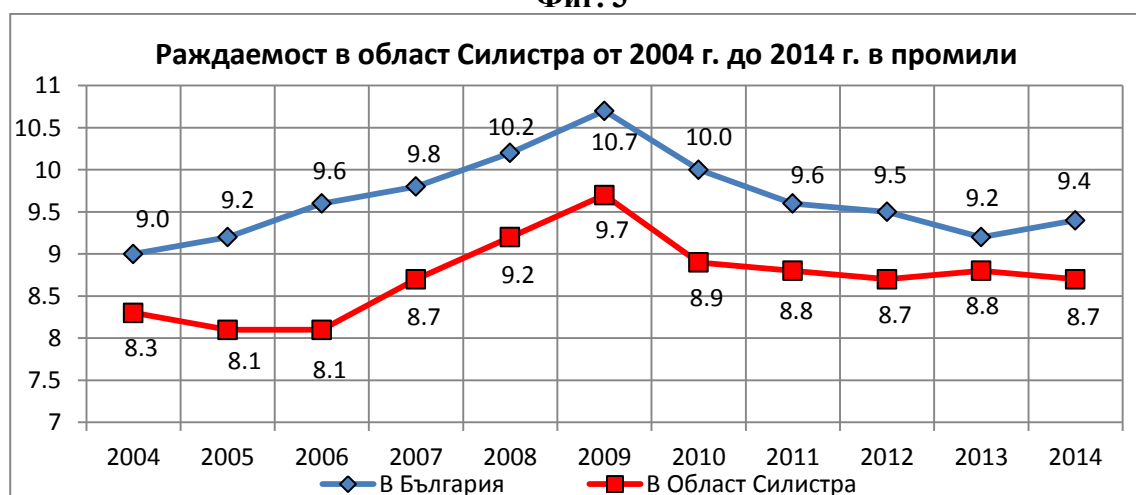
2014г.	Възрастови групи						
	Общо	0-17	%	18-59	%	60+	%
Общо	114670	18542	16,0	61981	54,0	34147	29,8
Градове	51429	7546	14,7	28454	55,3	15429	30,0
Села	63241	10996	17,4	33527	53,0	18718	29,6

Фиг. 2

Раждаемостта в област Силистра за 2014г. е 8,7‰ (**Фиг. 3**). За периода 2004 - 2014г.се задържат относително постоянни и ниски стойности на този показател на нива под средните за страната. Ниската раждаемост е един от основните фактори за намаляване общия брой на населението. Очерталата се тенденция на бавно нарастване на раждаемостта за период от три години (2007, 2008 и 2009г.) бележи спад в следващите три години (2010, 2011 и 2012г.). За 2013г. този показател има леко покачване, за разлика от същия показател за страната, който е в низходяща позиция, а през 2014г. – показателят отново бележи лек спад с 0,7 пункта под средната за страната стойност (9,4‰).

Фиг. 3

Общата смъртност в Силистренска област за 2014г. е 17,1‰ при среден за страната показател от 15,1‰ (**Фиг. 4**). За периода 2004-2012г. общата смъртност е със стойности над средните за страната и разлики около 1 пункт. През 2010г. разликите започват да нарастват и за областта се очертава още по-неблагоприятна възходяща тенденция. През 2012г. високата обща смъртност и по-ниската раждаемост в областта формират отрицателен естествен прираст от -8,1‰, при среден за страната показател от -5,5‰. През 2013г. общата смъртност бележи намаляване с малко повече от 1 пункт, следвайки низходящата за страната тенденция, а през 2014г. общата смъртност отново е във възходяща посока и е с 2 пункта над средната за страната.

Фиг. 4

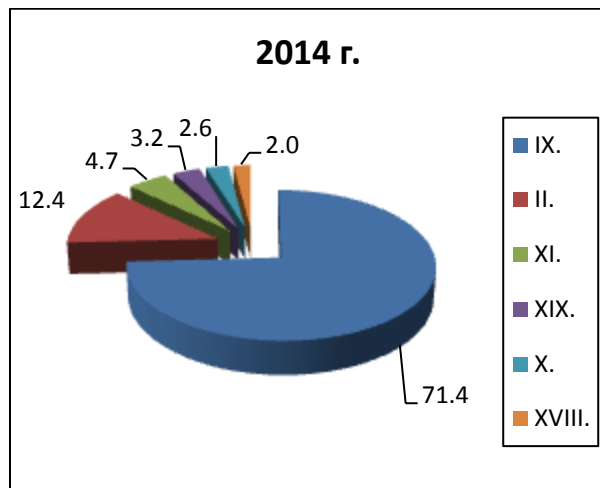
Структурата на причините за смърт през 2014г. за област Силистра според групите болести по МКБ-10 показва, че водещо място заемат болестите на органите на кръвообръщението и новообразуванията, така както и през 2013г. (**Табл. 3 и Фиг.5.1 и 5.2**) Групата болести на органите на кръвообръщението бележи повишение през 2014г. с 0,9 пункта спрямо предходната. При втората група болести (новообразувания) в структурата на причините за смърт през 2014г. е регистриран спад от 2,4 пункта. Третата група болести, при която е налице ръст от 0,4 пункта са болестите на храносмилателната система. При четвъртата група болести (травми и отравяния) стойностите от 2013г. се запазват без промяна и през 2014г. При останалите две структуроопределящи групи болести (болести на дихателната система и симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде) отклоненията са незначителни и с положителен знак.

Табл. 3 Групи болести по МКБ-10 - причина за обща смъртност през 2014г. и 2013г.

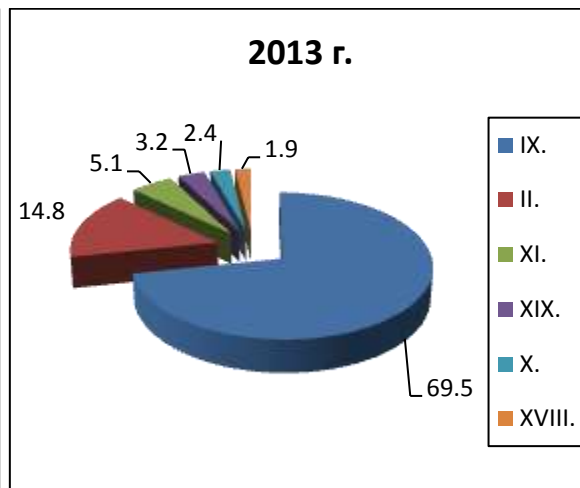
№	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10		2014г. (%)	2013г. (%)	Отклонение (%)
1	IX.	Болести на органите на кръвообръщението	71,4	69,5	0,9
2	II.	Новообразувания	12,4	14,8	-2,4
3	XI.	Болести на храносмилателната система	4,7	5,1	0,4
4	XIX.	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	3,2	3,2	0,0
5	X.	Болести на дихателната система	2,6	2,4	0,2

6	XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неklasифицирани другаде	2,0	1,9	0,1
---	--------	---	-----	-----	-----

Фиг.5.1

Фиг.5.2

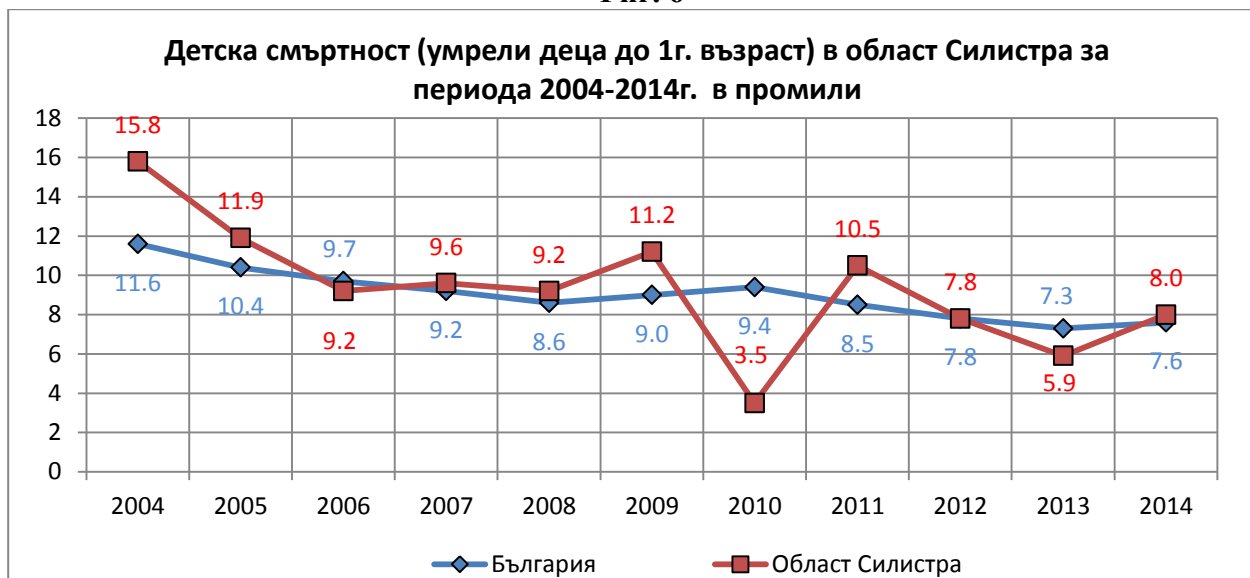

Детската смъртност в област Силистра, разгледана в динамичен ред за периода 2004-2011г. (Табл. 4) запазва относителна стабилност на показателя, с изключение на значителното снижение през 2010 година, което е спорадичен факт без логично обяснение. През 2012г. и 2013г. детската смъртност показва умерени темпове на снижение (7,8%₀ и 5,9%₀). През 2014г. детската смъртност в област Силистра е 8,0%₀, представена предимно в селата (17,0%₀) и почти се доближава до средната детска смъртност за страната през 2014г. (7,6%₀) (Фиг. 6). Основните причини за настъпване на смърт при деца до 1годишна възраст през 2014г. са вродени аномалии и респираторен дистрес у новороденото.

Табл.4 Детска смъртност (умрели деца до 1г. възраст) в област Силистра

година	общо		В градовете		В селата	
	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени
2014г.	8	8,0	1	1,0	7	7,0
2013г.	6	5,9	3	2,9	3	2,9
2012г.	8	7,8	4	3,9	4	3,9
2011г.	11	10,5	5	11,7	6	9,7
2010г.	4	3,5	1	2,2	3	4,5
2009г.	14	11,2	2	4	12	16
2008г.	11	9,2	4	7,8	7	10,4
2007г.	11	9,6	4	7,9	7	10,9
2006г.	10	9,2	5	11	5	7,9
2005г.	13	11,9	7	15,9	6	9,2
2004г.	18	15,8	3	6,2	15	23

Фиг. 6

Естествен прираст

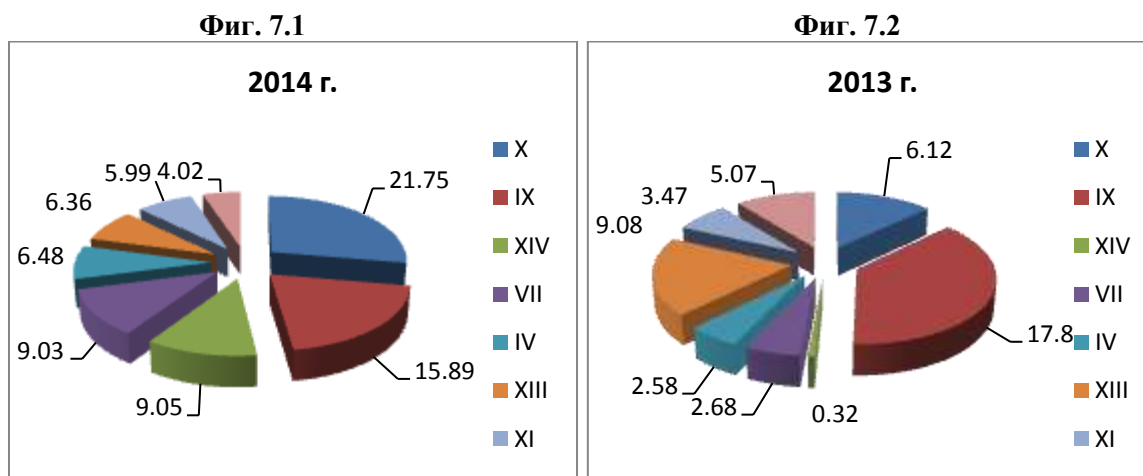
Формиралата се в последните 2-3 десетилетия трайна отрицателна тенденция запазва своята характеристика и за последните 10 години естественият прираст в област Силистра е в диапазона от -5,3 до -8,4 на 1000. Единствено в община Кайнарджа (община с преобладаващо ромско население) отново е отчетен прираст с положителен знак (4,9‰).

Табл. 5 Естествен прираст по общини в област Силистра в динамичен ред за периода 2004-2014г.

община	2014г.	2013г.	2012г.	2011г.	2010г.	2009г.	2008г.	2007г.	2006г.	2005г.	2004г.
	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой	брой
	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души	На 1000 души
За страната	41367	37767	40	37	34652	27112	32811	37655	39460	42299	40224
	-5,7	-5,2	-5,5	-5,1	-4,6	-3,58	-4,31	-4,93	-5,14	-5,48	-5,18
Област Силистра	973	779	960	925	858	681	765	883	980	954	876
	-8,4	-6,7	-8,1	-7,7	-6,8	-5,3	-5,92	-6,74	-7,38	-7,11	-6,45
Алфатар	61	50	59	41	54	46	48	55	73	67	57
	-21,7	-16,5	-20	-13,5	-16,66	-13,84	-14,16	-15,94	-20,6	-18,46	-15,6
Главиница	109	68	112	103	86	40	93	81	108	83	93
	-10,5	-6,2	-10,5	-9,5	-6,91	-3,17	-7,28	-6,25	-8,26	-6,24	-6,94
Дулово	107	62	70	94	49	6	63	101	131	109	66
	-3,8	-2,2	-2,5	-3,3	-1,71	-0,2	-2,18	-3,46	-4,44	-3,67	-2,21
Кайнарджа	25	27	7	12	12	16	15	7	6	4	7
	+4,9	5,3	1,4	-2,4	2,32	3,05	2,83	1,3	1,11	-0,74	1,3
Силистра	503	457	505	434	467	406	412	421	432	417	431
	-10,3	-8,9	-10,1	-8,5	-8,66	-7,4	-7,4	-7,46	-7,55	-7,21	-7,35
Ситово	77	71	51	63	77	60	66	85	92	107	83
	-15,0	-13,2	-9,7	-11,7	-13,42	-10,33	-11,15	-14	-14,78	-16,83	-12,78
Тутракан	141	118	170	178	137	139	98	147	150	167	153
	-9,7	-7,7	-11,4	-11,6	-8,23	-8,2	-5,72	-8,44	-8,45	-9,32	-8,39

Заболееаемост

Структурата на новооткритите заболявания през 2014г. по МКБ-10 в област Силистра, сравнително с 2013г. е показана на **фиг.7.1** и **фиг.7.2**.

През 2014г. в лечебните заведения за извънболнична помощ от област Силистра са регистрирани 114 761 новооткрити заболявания. Произтичащата от това заболееаемост в областта по обръщаемост на лицата за медицинска помощ е 100 079 на 1000 души от населението. Структурата на заболееаемостта в областта се характеризира с водещо място на болестите на **дихателната система** – 24958 случая (21765 ‰), следвани от болестите на **органите на кръвообръщението** – 18231 случая (15899‰). Другата структурообразуваща група са болестите на **пикочо-половата система** – 10385 случая (9056 ‰), която е на трето място по отношение на новорегистрираните заболявания през годината. Структурообразуваща група за заболееаемостта през 2014г. се оказват и **болестите на окото и придатъците му** – 10366 случая (9040 ‰), **болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата** – 7440 случая (6488 ‰) и **болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан** – 7296 (6363 ‰).

Сред децата до 17 годишна възраст водещо място заемат болестите на **дихателната система** – 15162 случая (13222 ‰), следвани от **някои инфекциозни и паразитни болести** – 1542 случая (1345 ‰), **болести на кожата и подкожната тъкан** – 1534 случая (1338 ‰), **болестите на окото и придатъците му** – 1191 случая (1039 ‰).

В групата на лицата над 18 години водещи са болестите на **органите на кръвообръщението** – 18145 случая (15824 ‰), следвани от болестите на **дихателната система** – 9796 случая (8543 ‰), болести на **пикочо-половата система** – 9630 случая (8398 ‰), **болести на окото и придатъците му** – 9175 случая (8001 ‰), **болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата** – 7285 случая (6353 ‰).

Хоспитализирана заболееаемост

Аналогична е хоспитализираната заболееаемост на населението в областта през 2014г. С най-висок относителен дял в хоспитализираната заболееаемост са **болестите на дихателната система**, следвани от **болести на органите на кръвообръщението, бременност, раждане и послеродов период, болести на храносмилателната система, болести на пикочо-половата система и травми**.

Прави впечатление фактът, че и при общата заболееаемост, и при хоспитализираната заболееаемост през 2014г. двете водещи групи са болестите на дихателната система, следвани от болестите на органите на кръвообръщението. По-високата ползваемост на болничните услуги от тези групи болести вероятно е свързана с пропуски от страна на извънболничната помощ, с недостатъчния брой

лекари заети на пълен график в извънболничната помощ, недостатъчна преценка на острият състояние при лечение на заболяванията на дихателната система и на органите на кръвообръщението. В тежест на болничната помощ са здравно неосигурените лица и пострадалите при ПТП и злополуки, които потребяват здравна помощ през системата на спешната помощ и разходват част от финансовия ресурс за здраве. Утежняващо обстоятелство е фактът, че ОПЛ в областта не са организирани за оказване на неопложна медицинска помощ в извънработно време, в празнични и почивни дни, което неизбежно наговарва системата на спешната помощ, чрез повишено търсене на медицинска помощ в СО и във филиалите на ЦСМП.

Не трябва да се пренебрегва коментара, че финансирането на болничната помощ от НЗОК по клинични пътеки е предпоставка за избор на „удобната“ КП, което значително променя структурата на хоспитализираната заболяемост, особено по определени класове болести и отделни диагнози. Това повлиява коректността на статистическите данни и затруднява качественият анализ на заболяемостта по причини за хоспитализация, както и прогнозирането на трайни тенденции в развитието на здравните потребности от болнична помощ.

ЗДРАВНА МРЕЖА И МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ КЪМ 31.12.2015г.

БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Стационарното лечение на населението от област Силистра се осъществява в **3 МБАЛ (областна в град Силистра и две общински - в гр. Тутракан и гр. Дулово).**

1.,МБАЛ-Силистра“ АД е акционерно дружество с преобладаваща държавна собственост на капитала (72.4%) и пропорционално дялово участие на 7-те общини от областта. Болницата обслужва население от 114 670 души и осъществява дейност по 27 медицински специалности в 25 отделения (17 стационарни и 7 без легла, в т.ч. хемодиализа и СО). Общият брой на леглата е 294.

Болницата е акредитирана като база за практическо обучение по 21 медицински специалности. Към момента 11 специализанта по 7 медицински специалности провеждат практическото си обучение в болницата.

От месец ноември 2015г. „МБАЛ-Силистра“ АД има удостоверение от ИАТ за дейности по трансплантация - вземане и експертиза на органи (откриване, установяване на мозъчна смърт и поддържане на жизнените функции на потенциален донор с мозъчна смърт при налична сърдечна дейност) и предоставянето им за трансплантация.

Медицинската дейност на болницата се осигурява от 127 заети лекарски длъжности, от тях 113 на основен трудов договор, като с призната специалност са 103 (81%).

Краткосрочните задължения на МБАЛ-Силистра към 31.12.2015г. са 2 754 946 лв, от които 760 353 лв. са просрочени:

1. Задължения към доставчици на медикаменти: 650 151 лв., от тях просрочени 441 794 лв.;
2. Доставчици на медицински консумативи: 512 455 лв., от тях просрочени 318 559 лв.
3. Задължения към персонала: 574 690 лв.;
4. Задължения към осигурителни предприятия: 167 672 лв.;
5. Други задължения – 849 978 лв.

Основните проблемите на МБАЛ-Силистра са свързани с:

- големите битови разходи, особено за отопление през зимния период, предвид павилионния тип и липса на централна газификация в града;
- поддръжка на амортизираната ВиК система в стария сграден фонд;
- финансовата неангажираност на общините, акционери в лечебното заведение;
- недофинансирането на медицинска дейност по договорите с НЗОК и МЗ;
- невъзможност за по-високи възнаграждения на медицинските специалисти и недостатъчна мотивация за работа на новозавършили лекари.

2.,„МБАЛ-Тутракан” ЕООД е със 100% общинска собственост и териториално обслужва населението на две общини: Тутракан (14 566) и Главиница (10 407) – 24 973 души. Отличаващата характеристика за тази общинска болница е големия пациенто-поток от населени места извън медицинския район, който съставлява около 30% от преминалите болни и се дължи основно на дейността на АГО (модернизирани условия на работа, обезпеченост със съвременна апаратура и лекари-специалисти, база за специализация). В родилното отделение на МБАЛ-Тутракан се раждат над 500 бебета годишно, почти колкото в областната болница, тъй като е изградена професионална школа с много добър медицински екип и модерни условия за работа в родилна и операционна зала, с професионална грижа за новородените и недоносени бебета.

В болницата функционират 9 отделения (7 с леглова база и 2 без легла) и диагностична структура с клинична и микробиологична лаборатория. Общият брой на леглата е 103.

Болницата е акредитирана за практическо обучение за придобиване на специалности по Акушерство и гинекология и Образна диагностика. Към момента специализират 3 лекари по специалност Акушерство и гинекология.

Медицинската дейност на болницата се осигурява от 42 заети лекарски длъжности, от тях 35 на основен трудов договор, като с призната специалност са 38 (83%) и 3 специализанти.

Краткосрочните задължения на МБАЛ-Тутракан към 31.12.2015 г. са в размер на 4 052 413 лв:

1. Задължения към доставчици и клиенти: 635 670 лв.;
2. Задължения към персонала: 268 587 лв.
3. Задължения към осигурителни предприятия: 1 939 206 лв.;
4. Данъчни задължения: 1 178 906 лв.;
5. Други краткосрочни задължения: 30 044 лв.

Проблем в болницата остава текуеществото от лекари-специалисти с различни специалности (17 от работещите лекари са приходящи).

3.,„МБАЛ- Дулово” ЕООД е лечебно заведение със 100% общинска собственост и обслужва населението на община Дулово (27 963 души). В болницата функционират 6 отделения със 76 легла, 1 отделение без легла и 1 клинична лаборатория и 1 микробиологична лаборатория.

Към 31.12.2015г. медицинската дейност в болницата се осигурява от 24,5 лекари, от тях 24 - на основен трудов договор, като със специалност са 22 (89,7%).

Средно-месечно се раждат по 7-8 бебета, което съставлява около 1/3 от общия годишен брой новородени в общината по данни на НСИ.

Лечебното заведение има необходимата апаратура за покриване на съответните нива на компетентност по медицински стандарти, с която да обезпечи извършването на разрешената лечебна дейност. Поради големия дефицит на лекари периодично се затруднява функционирането на някои отделения. През 2013г. и 2014г. не е осъществявана хирургична дейност поради липса на лекари-специалисти по хирургия. От месец март 2015г. в болницата функционира Хирургично отделение с I-во ниво на компетентност.

Краткосрочните задължения на МБАЛ-Дулово към 31.12.2015 г. са 3 896 534 лв, от тях:

1. Задължения към доставчици и клиенти: 641 465 лв.;
2. Задължения по търговски заеми: 82 733 лв.;
3. Задължения към персонала: 142 498 лв.;
4. Задължения към осигурителни предприятия: 2 345 843 лв.;
5. Данъчни задължения: 662 265 лв.;
6. Други краткосрочни задължения: 21 730 лв.

Основните проблеми на МБАЛ-Дулово са свързани с:

- Амортизирания и голям за капацитета на една общинска болница сграден фонд;
- Кадровото състояние: изключително голям дефицит на кадри с висше медицинско образование и потребности от лекари с различни специалности, по-голямата част от които са приходящи и само 5 от лекарите в лечебното заведение са жители на общината.
- В болницата е налице много висок относителен дял на медицински персонал в предпенсионна и пенсионна възраст.

Към 31.12.2015г. общият брой разкрити легла в трите болници на областта е **471, в т.ч. 426 за активно лечение** (14 интензивни, 189 терапевтични, 100 хирургични, 72 педиатрични и 51 акушеро-гинекологични), **10 за продължително лечение, 15 за психиатрично болни и 20 за физиотерапия и рехабилитация.**

Средногодишна осигуреност с легла и медицински персонал през 2014г.:

1. Осигуреност с легла в област Силистра на 10 000 души население – 39,7 ‰, при средна за страната – 66,3 ‰;
2. Осигуреност с лекари в лечебните заведения за болнична помощ в област Силистра на 10 000 души население – 26,9 ‰, при средна за страната - 40,0 ‰;
3. Осигуреност с медицински специалисти по здравни грижи в лечебните и здравни заведения в област Силистра на 10 000 - 56,5 ‰, при средна за страната - 66,9 ‰

Освен големия дефицит на лекари и потребността от лекари с различни специалности в системата на болничната помощ, се наблюдава и тревожна тенденция във възрастовата структура на работещите в болничната помощ лекари: във възрастовата група 36–60 години попадат **65%** от лекарите, в групата над 60 години - **33%** и едва **2%** са на възраст до 35г.

Причините за това са политиката на обучение и квалификация в предходните години, недостатъчни стимули и липса на мотивация на здравните кадри, липса на стратегическо планиране и адекватна политика на финансиране, недостатъчен брой новозавършващи лекари и засилена емиграция на новозавършили лекари в чужбина.

От няколко години две от болниците (МБАЛ-Силистра и МБАЛ-Тутракан) имат разрешения да бъдат база за специализация по 17 различни специалности. Във връзка с това през следващите 4 години се очаква 16 лекари от лечебните заведения за болнична медицинска помощ да придобият специалност, от които 7 ще са на възраст до 35 години. За същия период се очаква 39 лекари-специалисти да преминат във възрастовата група над 60г. С тази характеристика се очертава неблагоприятната прогноза за намаляване броя на лекарите, упражняващи специалност поради нарастване на тяхната възраст.

За системата на болничната помощ в област Силистра е налице крайна необходимост от лекари със специалност по обща и клинична патология, спешна медицина, ревматология, микробиология, медицинска паразитология, епидемиология на инфекциозните болести и др. На този етап в областта има по 1 лекар със специалност медицинска паразитология (на възраст 72г.) и спешна медицина и 2 специалисти по обща и клинична патология (единият от които на 76г.), както и 5 лекари със специалност „Микробиология“, от които 4 са в пенсионна възраст. Други специалности, от които има потребност болничната помощ в областта са: анестезиология и интензивно лечение, кардиология, нефрология, хирургия, детска хирургия, психиатрия, детска психиатрия, ендокринология, неонатология, нервни болести, онкология, спешна медицина, клинична лаборатория, микробиология и трансфузионна хематология.

СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Спешната медицинска помощ в областта е организирана чрез СО към МБАЛ-Силистра и ЦСМП-Силистра с 5 филиала (гр.Силистра, гр. Тутракан, гр. Дулово, гр. Главиница и с. Кайнарджа) През СПО на МБАЛ-Силистра за 2014г. са преминали 16 162 лица, като 4 513 от тях са хоспитализирани (30%). За сравнение с предходните 2013 и 2012 години отн. дял на хоспитализираните пациенти е съответно 37% и 35,5%.

В структурите на ЦСМП е налице значим дефицит на лекари. Съгласно отчета за 2015г. при 31 лекарски длъжности по щат в ЦСМП заетите са 11, в т.ч. с тези по съвместителство. На основен трудов договор са 9 лекари (29%), от тях 7 със специалност, в т.ч. 1 със специалност спешна медицина и 1 специализант по спешна медицина. През отчетната 2015г. в ЦСМП и филиалите за извършени 15 995 амбулаторни прегледи и са изпълнени 11 125 повиквания. Обслужени са 26 459 лица, от които със спешни мед. показания 11 568 и 14 891 неспешни състояния.

ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ

Първична извънболнична помощ

Към 31.12.2015г. в РЗИ-Силистра са регистрирани 58 лечебни заведения за първична медицинска помощ - индивидуални практики. Групови практики за ПМП не са регистрирани. Лекарските практики за първична помощ са под определения минимум за областта според действащата Националната здравна карта на РБългария, съгласно която минималният брой за област Силистра е 76 АПМП. Най-голяма концентрация на АПМП се наблюдава в областния град и в двата по-големи общински центрове (Дулово и Тутракан). Над половината (31) от заетите общи лекарски практики са в община Силистра, което съставлява 53,5 % от регистрираните АПМП. Броят на регистрираните общи практики в селата е едва 20 (35%), което затруднява медицинското обслужване на преобладаващо в областта селско население (55,2%).

През последните няколко години не са регистрирани нови АПМП. Населението се обслужва от действащите общи практики след избор на нов личен лекар. Силистренска област е единствената или сред малкото в страната, където не е решен проблема с организиране на неотложната помощ от страна на общопрактикуващите лекари. В този случай потребността от медицинска помощ в извънработно време, в почивни и празнични дни натоварва системата за спешна помощ (ЦСМП-Силистра и филиали, както и СПО на МБАЛ-Силистра).

В първичната дентална помощ сигуреността е по-добра откъм брой на регистрираните ОПДП (73), но те отново са концентрирани в градовете, като имат регистрирани допълнителни кабинети в селата на областта.

Данните за областта показват неравномерно разпределение на регистрираните лечебни заведения. Запазва се тенденцията за трайно незаети селски практики, които не са атрактивни за лекарите поради неблагоприятните условия на работа. Това създава проблеми в достъпа на населението до първична медицинска помощ. Важно е да се отбележи, че много от регистрираните ОПЛ обслужват по две или три практики, което е също предпоставка за затруднение в достъпа на пациентите до своевременна и качествена здравна услуга.

Осигуреността с ОПЛ в област Силистра е 5,08‰. Един общопрактикуващ лекар обслужва средно по 1977 души от населението на област Силистра при работещи 58 практики. Община Дулово е с най-ниска осигуреност с ОПЛ, поради големия брой на населението в общината и големия брой незаети практики (6 бр.). Под средната за областта е осигуреността с ОПЛ са в общините Тутракан (4,69‰), Главиница (3,76‰) и Кайнарджа (3,94‰).

Осигуреността на населението с лекари по дентална медицина е 6,57‰.

Здравно-демографската характеристика за областта (ниска раждаемост, висока смъртност, отрицателен естествен прираст и застаряващо население) в комплекс с висока безработица и засилени миграционни процеси се отразяват на нивото и структурата на заболяемостта и смъртността, както и на обхвата със своевременни медицински дейности.

Потребност от първична медицинска помощ

Съобразно регистрираните на този етап 58 практики за първична медицинска помощ и потребността от 76 такива, изчислени на база национален показател за осигуреност на населението (66,6 на 100 хил.) се оказва, че в област Силистра има потребност от допълнителен ресурс от лекари-специалисти по обща медицина за попълване на незаетите практики. Тази потребност най-силно е изразена в голяма част от селата на областта. Най-голяма е потребността за община Дулово, където от планирани 17 практики, заетите са само 10 (59%) и община Главиница, където от планирани 7 практики, заетите са само 3 (43%).

Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в област Силистра през 2015г.

община	Брой по здравна карта		Брой регистрирани в РЗИ (физ.лица)			
	лекари	дентални	В инд. практики		В групови практики	
			лекари	дентални	лекари	дентални
1. Общ. Силистра	33	53	31	48	-	-
2. Общ. Дулово	17	23	10	12	-	1
3. Общ. Тутракан	10	14	7	10	-	-
4. Общ. Главиница	7	8	3	1	-	-
5. Общ. Кайнарджа	3	5	2	2	-	-
6. Общ. Ситово	4	5	3	1	-	-
7. Общ. Алфатар	2	3	2	-	-	-
Област Силистра	76	111	58	74	-	1
В т.ч. в градовете	38	60	37	60	-	1
В селата	38	59	21	14	-	-

СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ в област Силистра се осъществява от:

- 58 амбулатории за специализирана медицинска помощ (57 индивидуални и 1 групова практика по хирургия);
- 3 медицински центъра;
- 4 медико-диагностични лаборатории;
- 1 диагностично-консултативен център;
- 2 специализирани дентални практики.

Осигуреността на населението с лекари специалисти в областта е 12,29‰.

Амбулатории за специализирана извънболнична медицинска помощ са регистрирани в градовете Силистра, Дулово и Тутракан, като обслужват населението в областта чрез основните и допълнително регистрирани кабинети. Голям брой от практиките са регистрирани от лекари, работещи в болничните лечебни заведения и предоставят специализирана медицинска помощ по договор с РЗОК във времето извън графика им на работа в болниците.

ЦЕЛИ НА РЗИ-СИЛИСТРА ЗА 2015 ГОДИНА

Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на област Силистра.

Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.

Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.

Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

Ограничаване заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението.

За постигането на целите и за опазване на здравето на населението в област Силистра, Регионална здравна инспекция – Силистра реализира дейността си през 2015 г. чрез следните

МЕРКИ

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020.

5. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

6. Провеждане на систематичен контрол върху регистрацията на лечебните заведения.

7. Планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза.

8. Продължаване на дейностите по приети национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

9. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

10. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

11. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

12. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на протиепидемичния режим в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над СПИН, туберкулозата и сексуално предавани инфекции (СПИ). Активно участие в съществуващите специализирани информационни мрежи за заразните заболявания в Европейския съюз и СЗО.

13. Осъществяване на ефективна система за опазване на страната от внос на заразни болести, укрепване капацитета на звената за граничен здравен контрол и изпълнение на изискванията, залегнали в Международните здравни правила.

14. Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на възискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функционираща „хладилна верига”.

15. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по обществено здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на СПИН, туберкулоза и СПИ.

16. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

17. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

18. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

19. Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

20. Повишаване информираността на населението.

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ НА РЗИ – СИЛИСТРА КЪМ 31.12.2015Г.

В началото на 2015 г. с утвърдения бюджет е определена плановата численост на персонала 61 щатни длъжности.

С Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на РЗИ считано от 26.06.2015 г. плановата численост на персонала е намалена на 55 бройки:

- 38 длъжности по служебни правоотношения (69,09 %);
- 17 длъжности по трудови правоотношения (30,91 %).

По административни звена разпределението на длъжностите е:

- ръководство (3) и дирекция „АПФСО” – 12 (21,81 %)
- дирекция „МД” – 11 (20 %)
- дирекция „НЗБ” – 14 (25,46%), директор и два отдела:
- отдел „ПЕК” – 7
- отдел „МИ” – 6
- дирекция „ОЗ” – 18 (32,73%)

Към 31.12.2015 г. заетите длъжности са както следва:

- по служебни правоотношения – 32 (84,21 %).
- по трудови правоотношения – 16 (94,11%).

Кадрова окомплектованост към 31.12.2015г.:

- ръководни длъжности – 9, от тях заети 7 (77,77%);
- експертни длъжности с аналитични и контролни функции – 32, от тях заети 27 (84,37%);
- експертни длъжности със спомагателни функции – 9, от тях заети 9 (100%);
- технически длъжности – 5, от тях заети 5 (100%).

ФИНАНСИРАНЕ НА РЗИ-СИЛИСТРА

Утвърденият за годината бюджет възлизаше на 708015 лв. изцяло обезпечен чрез субсидия от Републиканския бюджет.

През 2015 г. са събрани собствените приходи в размер на 69307 лв. и включват:

- такси за административни и други услуги и дейности – 65607 лв.
- глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети – 3700 лв.

Направените разходи по бюджета за 2015 г. възлизат на 707630 лв., в т.ч.:

Вид на разходите	Сума	Отн. дял
Заплати	400219	56%
Други възнаграждения и плащания за персонал	27115	4%
Задължителни осигурителни вноски от работодателя	110742	16%
Издръжка	169554	24%
Придобиване на дълготрайни материални активи	0	0%
Всичко	707630	100%

От таблицата е видно, че през 2015 г. в бюджета на инспекцията най-висок отн. дял заемат разходите за персонал, а издръжката е 24 %.

Финансовата рамка, при която работихме през 2015 г. ни принуди да предприемем действия за ограничаване разходите от една страна, а от друга да положим максимални усилия за събиране на приходите от услуги.

В края на всяко тримесечие се изготвяха анализи за приходите и разходите на инспекцията, а резултатите се докладваха на заседания на Директорския съвет. Ежемесечно се преглеждаха несъбраните вземания от клиенти и се предприемаха мерки за тяхното събиране чрез напомнителни писма и телефонни разговори. В резултат на положените усилия инспекцията завърши 2015 г. без просрочени вземания.

По отношение на разходите предприехме мерки за тяхното ограничаване чрез стриктен предварителен контрол и анализи относно техния размер и целесъобразност. В резултат на тези действия РЗИ-Силистра нямаше проблеми с финансирането на дейността през годината и завърши отчетния период без просрочени задължения. Въпреки ограничените ресурси осъществихме мероприятия по поддържане на материалната база на РЗИ-Силистра чрез ремонтни дейности по фасадата на сградата, архивохранилищата и работните кабинети на РКМЕ.

КОНКУРСНИ ПРОЦЕДУРИ ПО ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ СЛУЖИТЕЛ

През 2015 г. са проведени 4 /четири/ конкурсни процедури по ЗДСл за следните длъжности:

- директор на дирекция „Медицински дейности“;
- директор на дирекция „Обществено здраве“;
- инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“ в дирекция „Надзор на заразните болести“;
- младши експерт в отдел „Медицински изследвания“ в дирекция „Надзор на

заразните болести”.

И четирите конкурса приключиха с назначение на класираните на първо място кандидати.

МЕРКИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА

Административно-наказателните мерки от дейността на инспекцията през 2015 г. са:

- 453 издадени предписания;
- 28 съставени акта за установяване на административни нарушения, от които 2 акта за имуществени санкции и 26 – за глоби на физически лица. Издадени и връчени са 27 наказателни постановления на обща стойност 9000 лева, в т.ч. 26 НП за глоби на обща сума от 5000 лв. и 2 НП на ЮЛ за имуществени санкции на обща сума от 4000 лв. Пред съдебните органи са обжалвани 2 от издадените НП като и две са потвърдени от съда. Съдът се произнесе и по една дело от 2014 г., по което решението не е в наша полза. През 2015г. в РЗИ-Силистра са платени наложените глобите по 18 наказателни постановления на обща стойност 3700 лв. За останалите НП са изпратени писма до НАП за принудително събиране на сумите.
- 12 заповеди за заличаване от регистъра на обектите с обществено предназначение;
- 2 заповеди за спиране експлоатацията на обекти или на части от тях.
- 3 лица отстранени от работа епидемиологични показания.

През отчетния период са реализирани 2 действия по унищожаване на стоки.

КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО И ЗАКОНА ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ, ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ ПО НАДЗОРА НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ, НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ, НА ПРОДУКТИ, СТОКИ И ДЕЙНОСТИТЕ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол на обекти: по поддържаните в РЗИ публични регистри на лечебните заведения, на обектите с обществено предназначение и на дрогериите на територията на област Силистра и във връзка с указанията за планиране на контролно-методичната дейност на административните звена в инспекцията през изтеклата 2015г. на контрол са подлежали **1478 обекта**, в които са извършени **3727 проверки** по текущия и систематичен здравен контрол по ЗЗ, ЗЛЗ и ЗЛПХМ (средно по **2,5 проверки** на обект).

Контрол на дейности със значение здравето на човека: през 2015г. са извършени **3165 проверки** (по устройство на урбанизираните територии, по проектиране, строителство, реконструкция и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, по поддържане чистотата на населените места, по изпълнение на имунизационния календар и извършване на ДДД дейности, за съгласуване на седмични разписания, за спазване на физиологични норми на хранене и на изискванията за здравословно хранене, по дейността на службите по трудова медицина и на лечебните заведения с опасни отпадъци, по спазване на установените забрани и ограничения за реклама на алкохолни напитки и за спазване на установените забрани за тютюнопушене).

Контрол на продуктите и стоките със значение за здравето на човека: през 2015г. са извършени **1719 проверки** (бутилирани води, лекарствени и козметични продукти, химични вещества и препарати, дрехи втора употреба и други по системата RAPEX).

Контрол на факторите на жизнената среда: извършени са **22 531** химични, микробиологични и паразитологични анализи на води за питейно-битови цели, води за къпане, шум в жилищни и обществени сгради, фактори на работната среда и др.; извършени са **156** измервания на шум по заявки и по програмата за мониторинг в урбанизираните територии, **25** измервания на нейонизиращи лъчения и **166** измервания на микроклимат, шум, осветеност и фактори на работна среда.

СИГНАЛИ, ЖАЛБИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

През 2015 г. в РЗИ-Силистра се наблюдава ръст в постъпилите жалби и сигнали на гражданите във връзка с оказаното медицинско обслужване и от компетентността на инспекцията. Постъпили са общо 77 жалби/ сигнали, които са с 21 повече спрямо 2014 година, в т.ч.:

- 20 основателни (3 на Д МД, 1 на Д НЗБ и 16 на Д ОЗ);
- 52 неоснователни (24 на Д МД, 6 на Д НЗБ и 22 на Д ОЗ);
- 5 пренасочени към други ведомства (1 на Д НЗБ и 4 на Д ОЗ);

През 2015 г. не са постъпвали сигнали за корупция в РЗИ-Силистра.

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

В началото на годината предоставянето на административни услуги в РЗИ-Силистра беше организирано в следните 4 фронт-офиса: „Административно обслужване“; „Регионална картотека на медицинската експертиза“- ет.1, стая 120; „Приеман сектор - Медицински изследвания“ и „Приеман сектор - Лабораторни изследвания“. След настъпилите структурни промени в състава на РЗИ, регламентирани с Устройствения правилник на РЗИ / ДВ. бр. 47 от 26.06.2015г./, общата численост на персонала беше намалена и се наложи нова организация на работа в звената за административно обслужване. В резултат на това беше закрит Фронт офис „Медицински изследвания“ и дейността по заявяване на услугите премина към ЗАО на РЗИ.

През 2015 г. са извършени 11295 услуги на граждани по общо 41 вид по СУНАУ, които РЗИ-Силистра предоставя. Административните услуги по вид и брой са представени в таблицата:

№ по ред	Наименование на административната услуга по СУНАУ	Брой извършени административни услуги
1	2	3
1	Издаване на служебна бележка за сключване на договор с РЗОК за осъществяване на специализирана извънболнична помощ, при недостатъчност на регистрираните практики	39
2	Издаване на удостоверение за регистриране на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите и удостоверение за извършване на лечебна дейност в медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите медицински училища .	11
3	Издаване на удостоверение при промяна на обстоятелствата на лечебните заведения за извънболнична помощ, хосписите и лечебната дейност в медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите медицински училища.	18
4	Заличаване от регистъра на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите	25
5	Издаване на удостоверение за регистрация на лицата, практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве	0
6	Заличаване от регистъра на лицата, практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве	0
7	Издаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина	0
8	Прекратяване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина	0
9	Изготвяне на протокол за извършена проверка във връзка с издаване на лицензия за търговия на едро или дребно и съхраняване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества	2

10	Издаване на заповеди за откриване, закриване и промяна в обстоятелствата на лекарски консултативни комисии	10
11	Предоставяне на специални рецептурни бланки на лечебни заведения за предписване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества	81
12	Предоставяне на специални формуляри на аптеки за поръчка на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества	1
13	Приемане на молби за освидетелстване и преосвидетелстване от Териториалната експертна лекарска комисия и други във връзка с извършване на медицинската експертиза на работоспособността	2851
14	Вписване в регистъра на обектите с обществено предназначение	81
15	Заличаване от регистъра на обектите с обществено предназначение	18
16	Издаване на удостоверение за съответствие с изискванията на Наредба № 49 от 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве	3
17	Издаване на заключение, че са спазени здравните изисквания в помещенията за търговия на едро с лекарствени продукти	0
18	Издаване на удостоверение за регистрация на обект за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	0
19	Заличаване на регистрация на обект за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	0
20	Издаване на санитарно удостоверение за извършване на дейности с опасни отпадъци от хуманната медицина	0
21	Издаване на становище за класифициране на отпадъци	137
22	Издаване на становище за съгласуване на проекти за устройствени схеми и планове	29
23	Издаване на становище за съгласуване на инвестиционен проект	48
24	Издаване на становище по готовността на строежите за въвеждането им в експлоатация	27
25	Издаване на международен сертификат за имунизации	42
26	Издаване на сертификат за имунизационно състояние	8
27	Издаване на удостоверение за правоспособност за изпълнител на дезинфекции, дезинсекции и дератизации	0
28	Издаване на сертификат за здравен контрол или за освобождаване от здравен контрол на кораб	1
29	Издаване на разрешение за дейности по разрушаване или отстраняване на азбест и/или азбестосъдържащи материали от сгради, конструкции, предприятия, инсталации или кораби	0
30	Издаване на разрешение за пренасяне на покойници извън страната	0
31	Издаване на хигиенно заключение за получаване на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека	1
32	Издаване на удостоверение за регистрация на дрогерия	3
33	Издаване на становище относно готовността за въвеждане в експлоатация на обект с източници на йонизиращи лъчения	0
34	Издаване на заповед за възстановяване на дейност или експлоатация на обект с обществено предназначение, вкл. на обект с източници на йонизиращи лъчения	0
35	Издаване на становище за унищожаване на лекарства	0
36	Извършване на лабораторни анализи и дейности, поискани от физически и юридически лица	5860
37	Издаване на заверен препис или допълнителен екземпляр от документ	5
38	Изготвяне на здравна оценка на седмичните учебни разписания на ученици	109
39	Регистрация и заверка на лична здравна книжка	1865
40	Издаване на удостоверение за осигурителен доход (УП 2)	8
41	Издаване на удостоверение за трудов и/или служебен стаж на осигурявани лица (УП 3)	5

През 2015г. не са постъпвали жалби от граждани за лошо отношение или лошо обслужване от страна на служителите в инспекцията. В книгата за мнения и предложения са регистрирани две похвали от работата на служителите във фронт офис РКМЕ.

През отчетния период са подадени общо 9 (девет) заявления за достъп до обществена информация, с едно по-малко спрямо изминалата 2014 година (10 бр). На всички заявления е отговорено в регламентирания срок.

На 7 (седем) от тях е предоставен пълен достъп до обществена информация, а на двама от заявителите е отговорено писмено, че не разполагаме с исканата информация и нямаме данни за нейното местонахождение. Отчет за постъпилите заявления съгласно ЗДОИ е изготвен и публикуван на интернет страницата на РЗИ-Силистра. През м. март 2015 г. бяха актуализирани Вътрешните правила за достъп до обществена информация на РЗИ.

В съответствие с изискванията на чл. 15, ал. 1, т.2 от Закона за достъп до обществена информация за публикуване на информация в интернет през 2015г. е разработен и публикуван Списък на издадените актове от директора на РЗИ в изпълнение на правомощията си.

РЗИ поддържа в актуален вид интернет страницата си (www.rzi-silistra.com). Системно информираме гражданите за епидемичната обстановка в областта, за осъществената контролна дейност по дирекции, за провежданите мероприятия по профилактиката и промоцията на здравето и по други актуални теми.

На интернет страницата на инспекцията са публикувани регистрите на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите, на обектите с обществено предназначение, на дрогериите, на издадените разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина по Наредба № 5, Регионалния регистър на обектите за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води. както и списък на аптеките в област Силистра. В края на годината във връзка с актуализация на публичните регистри е направено допълнение и е публикуван и регистъра на лицата, които практикуват неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве. Същите се актуализират ежемесечно. За улеснение на гражданите е публикуван ред за достъп до публичните регистри, както и описание на тяхното съдържание. Същите бяха актуализирани през годината. Инспекцията поддържа в актуален вид и данните в интернет базирания Административен регистър.

С цел подобряване на административното обслужване сме актуализирали процедурите за услугите и образците от документи към тях, както на интернет страницата на РЗИ, така и в каталога, намиращ се във фронт офиса. Последна актуализация е направена през м. септември 2015г., във връзка с необходимостта от въвеждане на Комплексно административно обслужване и настъпилите промени в АПК и Наредбата за административно обслужване (Приложение № 1 към чл. 7, ал. 2 от Наредбата за административно обслужване – Протокол за устно заявяване).

В РЗИ-Силистра е разработена система за обратна връзка с потребителите на административни услуги, чрез събиране и анализ на анкетна карта. Анкетната карта за оценка на административното обслужване е достъпна за гражданите чрез интернет страницата на РЗИ или на административното гише при заявяване или предоставяне на услуга. През 2015г. са постъпили общо 23 анкетни карти. От тях: 10 карти са постъпили във фронт –офис „Административно обслужване“, 5 във фронт-офис „РКМЕ“ и 8 карти от фронт-офис „Приемен сектор - Лабораторни изследвания“.

Изготвен е анализ за удовлетвореността на гражданите от административното обслужване, който е публикуван в раздел „Административни услуги“ на електронната страница на инспекцията. Резултатите показват удовлетвореност от страна на клиентите от предоставените услуги и информация, както и от отношението и компетентността на служителите.

Интернет базираните отчетни доклади за състоянието на администрацията и за административното обслужване в инспекцията през 2015г. са въведени в срок на интернет-

страницата на Министерския съвет в „Информационна система за попълване на отчетните доклади за състоянието на администрацията” и „Система за самооценка на административното обслужване”.

В изпълнение на Антикорупционни правила и процедури в РЗИ-Силистра се поддържат регистрите за сигнали за корупция. През 2015г. не са постъпвали сигнали за корупционни прояви на служители на инспекцията, сигнали за действия или бездействия, свързани с злоупотреба с власт, лошо управление на държавното имущество или за други незаконосъобразни или нецелесъобразни действия или бездействия на административния орган и длъжностни лица в инспекцията, сигнали за нарушения на Кодекса на поведение на служителите в държавната администрация и Етичния кодекс на служителите на РЗИ-Силистра.

Във връзка с изпълнение на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ) и Вътрешните правила за работа със сигнали по ЗПУКИ, всички служители заемщи публична длъжност са подали декларации по чл.12 от ЗПУКИ и е изготвен регистър на декларациите. Същият е публично достъпен при съблюдаване на Закона за достъп до обществена информация и Закона за защита на личните данни. През 2015 година не са постъпили сигнали за конфликт на интереси.

КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

За квалификацията и обучението на служителите през 2015 г. бяха утвърдени План за задължително и специализирано обучение в ИПА, НЦЗПБ и НЦОЗА, т.н. външна квалификация и План за тематичните семинари в РЗИ-Силистра, т.н. вътрешна квалификация:

1. Външна квалификация.

За 2015 г. са планирани 12 обучения, 6 от които са проведени, а 6 не са осъществени, поради служебни ангажименти на служителите. Извън утвърдения план са реализирани още 2 обучения. Проведените обучения са:

1. *Задължителни обучения:* не са провеждани.

2. *Специализирани обучения:*

2.1. Европейска стратегия за опазване на чистотата на водите (Нуран Халим - инспектор в дирекция „ОЗ”);

2.2. Козметични продукти. Законодателство. Здравно-хигиенни изисквания (Пепа Ганева – главен експерт в дирекция „ОЗ”, Радослав Георгиев – инспектор в дирекция „ОЗ”);

2.3. Фактори на риска, водещи до възникване на хронични незаразни болести. Резултати от Националното проучване на факторите на риска за здравето 2014 г. (Диана Мирчева – младши експерт в дирекция „ОЗ”);

2.4. Здравен мениджмънт - планиране и управление на човешките ресурси в здравеопазването (Д-р Евелина Нанева - директор на дирекция „МД”);

2.5. Санитарна микробиология (Добромира Проданова – младши експерт в отдел „МИ”, дирекция „НЗБ”);

2.6. Специфични правила при подготовката на проби от различни групи храни за микробиологично изпитване. Микробиологични изпитвания при контрол на производствена среда в хранителните обекти (Нежля Исмаилова – младши експерт в отдел „МИ“, дирекция „НЗБ”);

2.7. Обучение на крайни потребители за работа с ЕИСУЧРДА (Мария Огнева – главен специалист – завеждащ ЧР в дирекция „АПФСО”);

2.8. Обучение на крайни потребители за работа в (Мария Огнева – главен специалист – завеждащ ЧР в дирекция „АПФСО“).

2. Вътрешна квалификация

Във всички дирекции се провеждат тематични семинари по утвърден годишен план. Тематиката на вътрешните обучения е свързана с прилагането на нормативната уредба или с конкретни специализирани теми, касаещи работата на съответния отдел/дирекция, в т.ч. и при обнародвани промени в нормативни актове по дейността на инспекцията. През 2015 г. са проведени 32 семинара: Дирекция „АПФСО“ (2), Дирекция „МД“ (8), Дирекция „НЗБ“ (8) и Дирекция „ОЗ“ (14).

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ“

Дирекция „Медицински дейности“ е обезпечена с 11 щатни длъжности, в т.ч. четирима лекари - директор на дирекция и трима лекари със специалност (двама главни експерти и един главен инспектор), четирима главни експерти с немедицинско образование и двама главни специалисти. Към 31.12.2015г. една експертна длъжност е незаета.

През отчетната 2015г. дейността на дирекция „Медицински дейности“ беше подчинена на основната стратегическа цел в сферата на здравеопазването, а именно „Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението“. Спазвайки указанията на МЗ за дейността на РЗИ през 2015г. в дирекцията бяха организирани и осъществени следните дейности:

1.Регистрация на лечебните заведения за извънболнична помощ /ЛЗИП/, хосписите и лечебната дейност по чл.2а от Закона за лечебните заведения и контрол по извършената регистрация.

Регистрацията на ЛЗИБП и хосписите се извършват в съответствие с изискванията на Наредба № 19/22.07.1999г. за водене на Регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите. За отчетния период са регистрирани 11 лечебни заведения за извънболнична помощ, от които 1 за първична медицинска помощ, 3 за първична дентална помощ, 2 за специализирана медицинска помощ, 2 – МТЛ и 3 манипулационни към МДЛ.

Извършени са 18 пререгистрации на лечебни заведения за извънболнична помощ поради промяна в обстоятелствата по регистрацията им.

Заличени са 25 ЛЗИП, като 13 от тях са заличени на основание чл.45, ал.1, т.5 – неосъществяване на дейност повече от шест месеца, 10 – по искане на лечебното заведение (чл.45, ал.1, т.7), 1 – поради смърт на регистрирания (чл.45, ал.1, т.8) и 1 – поради изтичане на срока по чл. 14а, когато лекарят не е придобил специалност по обща медицина (чл.45, ал.1, т.9).

Информация за регистрираните лечебни заведения за първична извънболнична помощ по здравни райони и месторазположение се обявява на таблото на РЗИ-Силистра на полугодие и се публикува на сайта на инспекцията ежемесечно. Всяко шестмесечие актуализирания регистър на лечебните заведения се изпраща на МЗ, НЦОЗА и кметовете на общини в областта.

За отчетния период са издадени 39 становища за недостатъчност по чл.81 от Закона за лечебните заведения.

2. Издаване на Удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл.46, ал.3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл.28а, ал.3 от ЗЛЗ и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на Разрешения.

През 2015г. са издадени 3 удостоверения във връзка с подадени заявления за промяна на обстоятелствата в разрешенията за дейност на лечебни заведения за болнична помощ:

1. Удостоверение на „МБАЛ-Дулово“ЕООД във връзка с промяна на управителя на лечебното заведение.
2. Удостоверение на „МБАЛ-Силистра“АД във връзка с промяна нивото на клиничната лаборатория от II-ро на III-то ниво.
3. Удостоверение на „МБАЛ-Силистра“АД във връзка с настъпили изменения в ЗЛЗ (ДВ, бр.72/18.092015г.) и вписване на дейности по чл.13, ал.1 от Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки.

За издаване на удостоверенията са извършени общо 45 проверки по медицински стандарти в посочените лечебни заведения с попълнени карти за съответствие и са съставени констативни протоколи.

В съответствие с изискванията на чл.19, ал.5 от Наредба №49/18.10.2010г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи през II-ро трим. на 2015г. е извършена проверка в „МБАЛ-Дулово“ЕООД за изпълнение на показателя „обем дейност“. Констатирано беше, че клинична лаборатория с II-ро ниво на компетентност отговаря на изискването за минимален обем дейност по медицинския стандарт. За резултатите е изготвен доклад, предоставен на МЗ.

3. Уведомяване на Изпълнителна агенция „Медицински одит“ за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ.

За изминалата година няма подадени уведомления до Изпълнителна агенция „Медицински одит“ за констатирани нарушения на медицински стандарти.

4. Регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им.

Към 31.12.2015г. не са извършени вписвания в регистъра, поради липса на постъпили заявления.

5. Издаване на Разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина, съгласно Наредба № 5 от 2011г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

В РЗИ-Силистра са регистрирани 5 общопрактикуващи лекари, на които е издадено разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти в населени места, където няма разкрити аптеки. През годината са планирани и осъществени 5 проверки на лекари, които имат разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти и 5 проверки на лекари, които нямат такова разрешение. През 2015г. няма постъпили заявления за издаване на разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина. Няма издавани и заповеди за прекратяване на издадени разрешения за продажба на лекарствени продукти.

6. Организиране и контрол по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза (РКМЕ).

6.1 Организация и контрол на експертизата на временната неработоспособност.

През 2015г. са издадени 6 заповеди за определяне на съставите на лекарски консултативни комисии на основание чл.104, ал.1 от Закона за здравето.

Регионалният съвет за контрол върху актовете, издадени от органите за експертиза на временната неработоспособност (РСКВАВН) е създаден на основание чл.111, ал.1 от Закона за здравето. През 2015г. РСКВАВН е провел общо 61 заседания. Издадени са 61 протокола, като са разгледани общо 137 издадени болнични листи в нарушение на Наредбата за медицинската експертиза, които са отправени към ЛКК или ТЕЛК.

Извършени са 23 проверки на изпълнители на извънболнична медицинска помощ-индивидуална практика и 33 проверки на ЛКК в лечебните заведения за болнична и извънболнична медицинска помощ по спазване изискванията на НМЕ и ПУОРОМЕРКМЕ. За проверките са изготвени протоколи. Няма наложени административни наказания. Осъществени са 2 работни срещи с представители на ОПЛ и членове на ЛКК за осъществяване на методична помощ с цел недопускане на нарушения при освидетелстване за временна неработоспособност.

6.2 Организация на експертизата на трайната неработоспособност.

Организацията на експертизата на трайната неработоспособност се урежда с Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинската експертиза.

През 2015г. в РКМЕ Силистра са приети и обработени 2851 документи за явяване на ТЕЛК, с 314 по-малко в сравнение с 2014г. Обработените медицински експертни досиета за служебно преосвидетелстване са 3386, с 96 по-малко от предходната година. Проверените и заверени са 5924 експертни решения постановени от ТЕЛК, от тях 223 са обжалвани пред НЕЛК.

През отчетния период са изпратени 5924 експертни решения до заинтересованите страни – работодатели, НОИ, АСП и др.

Осъществени са две работни срещи с председателите на ТЕЛК във връзка с подобряване дейностите по експертизата на трайната неработоспособност.

7. Проверки по чл.93 от ЗЗ по жалби и сигнали при нарушаване правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция „Медицински одит“.

При осъществяване на контрол за гарантиране правата на пациента в РЗИ-Силистра през 2015г. са извършени 27 проверки по жалби и сигнали на граждани. Част от тях са във връзка с нарушени права на пациентите, свързани с медицинското обслужване (некоректно отношение от страна на медицински специалисти) или с молба за съдействие от страна на РЗИ. От постъпилите жалби и сигнали 1 е основателна, 24 са неоснователни (при извършените проверки не са установени данни за нерегламентирани парични вземания или некоректно медицинско обслужване), а по 2 от сигналите е оказано съдействие на пациентите от страна на РЗИ-Силистра (съдействие за извършване на консултативен преглед с продължаващо лечение и съдействие във връзка с осигуряване на помощно средство на пациент с ЕР на ТЕЛК).

8. Събиране и анализиране на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта и осъществяване на контрол по спазването на Методиката за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на МЗ.

Със Заповед № РД-01-67 от 16.03.2015г. на Министъра на здравеопазването е утвърдена Методика за субсидиране на ЛЗБП за 2015г.

Съгласно нормативните изисквания на МЗ е извършван месечен и тримесечен контрол по Методиката от експерти на дирекция „МД“. В РЗИ са приети, проверени и изпратени в НЦОЗА в срок 35 месечни и тримесечни отчета от ЛЗБП. През отчетния период са извършени общо 12 проверки в трите болници на територията на областта за спазване нормативните изисквания по Методиката. В изготвените протоколи няма констатирани нарушения от страна на лечебните заведения по спазване на Методиката за субсидиране (МС). Допуснати са технически грешки при отчитане на дейността, които са отстранени след оказаната методична помощ на ръководителите на лечебните структури и длъжностните лица, ангажирани с техническото въвеждане на данните. През годината са проведени 4 работни срещи за оказване на методична помощ на лечебните заведения по МС.

9. Контрол на спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти.

През годината са извършени 42 проверки по чл.27 и чл.28 от ЗЗ. За извършените проверки има изготвени протоколи. Няма констатирани нарушения.

10. Издаване на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл.50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и представяне информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата.

За 2015г. са извършени 4 проверки по чл.50, чл.51 и чл.53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането в Отделение по трансфузионна хематология в МБАЛ-Силистра"АД, при които не са констатирани нарушения. Изготвени са протоколи от проверките.

11. Участие в изработването на областна здравна карта и геопозиционирана областна здравна карта.

През 2015г. е изработен проект на областна здравна карта за област Силистра. Със заповед на министъра на здравеопазването беше назначена областна комисия на основание чл. 29, ал.3 от ЗЛЗ. Във връзка с това беше изискана, обработена и анализирана информация от РЗОК, лечебните и здравните заведения, съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина. Изготвен беше макет на областна здравна карта с анализ на състоянието на здравната система и оценка на потребностите от здравни услуги на населението в област Силистра. Проведени бяха три работни заседания на областната здравна комисия в Областна администрация-Силистра.

12. Съвместно със звената за социалното подпомагане в общините, осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове и т.31 „Дейности, свързани с детското здравеопазване“, съгласно Указание на МЗ за планиране и отчитане на дейностите на дирекция „Медицински дейности“:

- ежемесечно събиране и обработка на актуална информация за състоянието на детската смъртност. Обобщената информация се изпраща на шестмесечие в НЦОЗА.

- проверка от главен експерт в дирекцията за всяко починало и мъртвородено дете, като се съставя протокол с необходимите приложения. През 2015г. са извършени 15 проверки във връзка с починали и мъртвородени деца.

- получаване, проверка и обработка на информация от трите ЛЗБП, относно случаи на новородени деца на територията на региона, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, в изпълнение на „Стратегия за борба с трафика на хора“.

- представяне на обобщена информация в МЗ за броя на децата в детските ясли и броя на децата ползващи детски кухни.

- заседания на Съвета по осиновяване към РДСП. През отчетния период са реализирани 52 участия.

- планирани и извършени 2 проверки в ДМСГД-гр.Силистра във връзка с материално-техническата база и санитарно-хигиенното състояние съгл. Наредба № 49/18.10.2010г., разработените и утвърдени вътрешни нормативни документи и личните досиета на децата в отделните сектори.

- контрол по осигуряване на специален хранителен режим и наблюдение на здравословното състояние на децата отглеждани в ДМСГД-гр.Силистра. За отчетния период са извършени 2 проверки в ДМСГД.

- заседание на Комисията за насочване на ученици с хронични заболявания, физически и сензорни увреждания и от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи за прием през учебната 2015/2016г. в изпълнение на чл.33, ал.3 от Наредба № 11/28.03.2005год. за приемане на ученици в държавни и общински училища. Дейността се извършва един път годишно, в края на учебната година.

- заседания на Екипа за комплексно педагогическо оценяване на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания, изграден със заповед на началника на РИО-Силистра. През годината са осъществени 11 участия.

- в изпълнение на Методическо ръководство на МЗ за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом и Указанията за дейността на РЗИ на тримесечие се приема, обработва и изпраща в МЗ обобщена информация от трите ЛЗБП за броя на извършените превенции. Извършени са 4 проверки. Проведени са срещи и дадени методични указания на съответните длъжностни лица в родилните отделения.

13. Проучване и установяване потребностите в област Силистра от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предложения до Министъра на здравеопазването за броя на местата за следдипломно обучение.

Изготвен и изпратен в МЗ е анализ за състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за региона съгласно чл.44 на Наредба №1/22.01.2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (брой на придобилите и упражняващите специалност и тяхната възраст, осигуреност на населението на областта със съответен вид специалисти, потребностите на населението от специалисти, прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години).

14. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравни заведения на територията на региона.

Събирането, обработването и контрола на отчетите за разделно отчитане на разходите в лечебните заведения за болнична помощ и ЦСМП-гр.Силистра се извършва по указания на НЦОЗА. Отчетите се събират на тримесечие и се обобщават годишно. Общо за 2015г. са обработени 16 отчета по разделно отчитане на разходите за всяка от трите болници („МБАЛ-Силистра” АД, „МБАЛ-Тутракан” ЕООД и „МБАЛ-Дулово” ЕООД) и на ЦСМП-гр.Силистра.

Събирането, обработването и контрола на финансовите отчети на ЛЗБП се извършва ежемесечно, като за 2015г. в трите ЛЗБП тези отчети са 36.

На тримесечие от 7-те общини в областта се извършва събиране, обработване и контрол на справките за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване. През 2015г. са планирани и отчетени 37 такива справки.

Изготвен е анализ за дейността, финансовите и икономическите показатели за публичните лечебни заведения за болнична помощ за 2014г. От функциониращите три болнични лечебни заведения на територията на областта с най-голяма използваемост, оборот на леглата и брой преминали болни е „МБАЛ-Силистра” АД”, следвана от общинската болница в гр.Тутракан, като последна по тези показатели е общинската болница в гр.Дулово. Най-големи приходи са реализирани в областната болница.

Всяко ЛЗБМП, което притежава Разрешение за осъществяване на лечебна дейност в област Силистра съхранява своята финансово-икономическа и здравно-статистическа информация за дейността си и ресурсното си осигуряване в т.нар. „досие”. За 2015г. са изискани и проверени 3 досиета на трите ЛЗБП.

15. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравни заведения.

Предоставянето на медико-статистическа информация се извършва съгласно чл. 6, ал.3 от Закона за лечебните заведения.

Събрани, проверени и предоставени еднократно на НСИ през годината са 9 отчета за дейността на четири детски ясли, четири обединени детски заведения и един ДМСГД.

Еднократно събрани и предоставени за обработка на ТСБ/НСИ са 42 отчета за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, ЛЗИБП, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването.

Събрани, обработени и предоставени на НЦОЗА през 2015г. са 255 годишни статистически отчети на ЛЗБП, ЦСМП, ЛЗИМП (за първична медицинска и дентална помощ, за специализирана медицинска помощ – индивидуална и групова, медикотехнически лаборатории и др.).

Ежемесечно събиране на информация и изготвяне на информационна карта за починалите деца на територията на областта. През годината са изготвени 14 информационни карти. Обобщена информация е предоставяна на шестмесечие в МЗ.

Ежемесечно събиране и кодиране на „Съобщение за смърт“ по Международната класификация на болестите (МКБ). Кодираните „Съобщения за смърт“ се обработват по определени показатели и предоставят на ТСБ-Силистра. През 2015г. общият брой кодирани съобщения за смърт е 1876.

През годината са планирани 40 и извършени 42 проверки по статистическата отчетност в лечебните заведения на територията на областта, за което са изготвени протоколи. Проведена е една работна среща и са дадени методични указания по статистическата отчетност на лечебните заведения.

В съответствие с приета Програма за профилактика на самоубийствата в Р. България ежемесечно се събират, проверяват, обработват постъпилите „Съобщение за суицидно действие“ и „Карта за суицидно действие“ за лица със суицидни опити, регистрирани на територията на област Силистра, а на тримесечие се предоставят на НЦОЗА. През 2015г. са регистрирани общо 54 опита за суицидно действие, с 13 случая помалко от 2014г. (67 регистрирани). Изготвена е обобщена информация за суицидните действия в област Силистра за периода 2011-2015г.

16. Контрол върху дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяване на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура.

През годината е осъществен метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура, намираща се в лечебните и здравни заведения в област Силистра. Извършени са 21 проверки. Не са констатирани пропуски и нарушения относно създадената организация за контрол на медицинската апаратура от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

17. Анализи и оценки на здравно-демографските процеси на територията на региона необходими за формиране на национална и регионална здравна политика.

Изготвен е годишен анализ на здравно-демографското състояние на населението в област Силистра за 2014г., с характеристика на здравната мрежа и медицинското обслужване на населението в областта. Данните от здравно-демографския анализ са отразени в уводната част на обобщения доклад на РЗИ-Силистра за 2015г.

18. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина /ЗЛПХМ/.

Дирекция „Медицински дейности“ извършва систематичен здравен контрол на аптеките и дрогерите, насочен към спазването на изискванията по отношение на документацията, хигиенния режим, съхранението на термолабилни лекарства, лекарства съдържащи отровни и наркотични вещества, лекарства с изтекъл срок на годност, леснозапалимите лекарства и др.

В дирекцията се поддържа актуален списък на аптеките в областта, както и регистър на издадените удостоверения за регистрация на дрогерии. Съгласно указанията на МЗ по Закона за контрол на лекарствените продукти в хуманната медицина обектите подлежат на контрол два пъти годишно. Проверките са извършени от главен инспектор от дирекция „Медицински дейности“. В началото на отчетния период на територията на област Силистра действащи са 33 аптеки и 1 дрогерия. През 2015г. удостоверение за регистрация са получили 2 нови дрогерии, издадени са заключения за хигиенна оценка на 2 аптеки, закрити са 2 аптеки. Към 31.12.2015г. обектите са 36 (33 аптеки и 3 дрогерии). За всички промени по регистъра на дрогерите и аптеките в областта, РЗИ е предоставила актуална информация на ОДБХ-Силистра. През отчетния период по ЗЛПХМ са планирани

68 проверки. Извършени са общо 70 проверки и са съставени протоколи. Констатирано е 1 нарушение по ЗЛПХМ в аптека. Дадени са препоръки за отстраняването му. Във връзка с неизпълнено предписание по констатираното нарушение е съставен акт за установяване на административно нарушение.

19. Осъществяване на дейности по Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП) и нормативните актове по прилагането му:

В началото на отчетния период на територията на област Силистра 21 от действащите 33 аптеки притежават лицензия за търговия с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества. Във връзка с това са планирани 45 проверки по ЗКНВП и нормативните актове по прилагането му, а са извършени 47 проверки.

През 2015г. са извършени проверки в 2 аптеки, притежаващи лицензия за търговия на дребно с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества във връзка с промяна в обстоятелствата по лицензията. Планирани са и извършени 10 проверки на лечебни заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества.

Предоставени са общо 566 карнети със специални рецептурни бланки за предписване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества и 5 карнети със специални формуляри. Приети са 405 протокола за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества от аптеки и ЛЗ, както и 227 протокола за отчитане на специални формуляри. Приети са 319 отчета за движението на наркотични вещества. Изготвени и изпратени в МЗ са 4 тримесечни отчета за движението на наркотични вещества в аптеките в областта.

Реализирано е участие на инспектора по наркотичните вещества в комисия за унищожаване на наркотични вещества и техните препарати.

20. Регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества по приложение № 2 и №3 на ЗКНВП. В регистъра не са извършвани вписвания поради липса на постъпили заявления.

21. Контрол на забраната на тютюнопушенето съгл. чл. 56 от Закона за здравето в аптеки и дрогерии. През годината са осъществени общо 65 проверки във връзка с контрола на тютюнопушенето в аптеки и дрогерии. При проверките не са констатирани нарушения.

22. Участие в изпълнението на регионални програми и проекти в областта на медицинските дейности със сътрудничество на МЗ. Координиране и контрол на изпълнението на здравните програми и проекти от национално, регионално и местно значение на територията на областта:

- Проект „Подкрепа”. Проектът е на Държавна агенция за закрила на детето по оперативна програма „Техническа помощ”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие. Основната цел на проекта е промяна от институционални грижи за децата към услуги в общността. Подпомагането и координирането на този процес на регионално ниво се осъществява от Регионален екип по деинституционализация, в който е включен служител на дирекция „Медицински дейности”.

- Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2013-2020 – През годината бяха извършени 14 скринингови изследвания в следните целеви групи:

- за рак на маточната шийка – 1 пациент;
- за рак на млечната жлеза – 7 пациента;
- за колоректален рак (рак на дебелото и правото черво) – 6 пациента.

23. Планиране, организиране и контрол на дейностите по медицинско осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

Изготвени са сведения за окомплектоваността на структурите от здравната мрежа с личен състав, леглови фонд и автотранспорт – 7 бр.

Ежедневно се изпраща информация на дежурния служител в МЗ за свободния леглови фонд в областта.

Актуализиран е списъкът на потенциално опасните обекти в областта.

Проверки на организацията на медицинското осигуряване на населението при кризи в мирно и военно време в структурата на здравната мрежа в областта – извършени са 9 проверки за готовността на лечебните и здравни заведения за работа в зимни условия. За констатациите са изготвени протоколи от проверките. Не са установени пропуски в организацията. Съгласувани и утвърдени планове на лечебните и здравни заведения в област Силистра (МБАЛ, ЦСМП и ДМСГД) за защита при бедствия – 5 бр. Изготвен е план за дейността на РЗИ по организацията на медицинското осигуряване по време на кризи.

Оказана е методическа помощ на специалистите по отбранително-мобилизационна подготовка на лечебните заведения при изготвяне на плановете за работа във военно време. Проведени са две заседания - на Постоянната областна комисия за бедствия, аварии и катастрофи и на Регионалния съвет по медицинско осигуряване при бедствия, аварии, катастрофи и тероризъм. През м. юни 2015г. се проведе обучение на персонала на РЗИ по пожарна безопасност от инспектор от ПБЗН-Силистра. Извършен е инструктаж и тренировка на служителите за действия в условия на пожар в сградата на РЗИ- Силистра.

Изготвен е доклад пред Областния съвет за сигурност по медицинско осигуряване на населението при бедствия, аварии, катастрофи и тероризъм – доклад за готовността на здравната мрежа за работа при усложнена зимна обстановка.

24. Разработване на военновременни планове за организацията на медицинската помощ на населението в региона.

Изготвен е годишен план за дейността на РЗИ-Силистра за управление при БАК и ОМП.

25. Извършване на други дейности, произтичащи от нормативен акт или от законните разпоредения на Директора на РЗИ.

- Заседания на Пробационен съвет – 11 заседания за годината.

- Заседания на Консултативна комисия към Дирекция „Социално подпомагане – 19 заседания през годината.

- Планирани и проведени 8 тематични семинара, свързани с дейността на служителите в дирекцията.

- Контрол по изпълнение на Заповед №РД 09-74 от 11.03.2011г. на МЗ, касаеща организацията при осъществяване на инвазивна диагностика и интервенционално лечение при пациенти с остър инфаркт на миокарда. На всяко тримесечие в РЗИ се предоставя списък на обслужените и транспортирани пациенти с остър инфаркт на миокарда до най-близкото или най-достъпно специализирано болнично заведение за инвазивна диагностика и интервенционално лечение. През отчетната година са изготвени 4 обобщени тримесечни справки за случаите от областта. При осъществения контрол по спазване изискванията на методичните указания на МЗ няма констатирани нарушения.

Дейността на дирекция „МД” през отчетната 2015 год. е планирана и извършена последователно и в съответствие с указанията на МЗ с цел постигане на по-добри резултати в областта на здравеопазването.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

Дейността по надзора на заразните заболявания се реализира на територията на област Силистра и обхваща 7 общини със 118 населени места. По данни на ТСБ, към 31.12.2014 г., обслужваното население е 114 670 души, с 1 368 по-малко от предходната година. Характеристиката на депопулация с очерталата се тенденция за ежегодно намаляване броя на населението се свързва, както с отрицателния естествен прираст, така и със значителната интензивност на миграционните процеси, в резултат на безработицата в областта. Тази демографска характеристика повлиява неблагоприятно дейността по

имунопрофилактика, а засилената миграция е предпоставка за повишен риск от внос и местно разпространение на заразни и паразитни болести.

Дейността на дирекцията е структурирана в два отдела:

- отдел „Противоепидемичен контрол“ – за извършване на противо-епидемичен и противопаразитологичен контрол, надзор на заразните и паразитни болести, контрол върху имунопрофилактиката и ДДД дейностите, участие в национални програми и проекти в областта на заразните заболявания и ваксинапрофилактиката, работа по административни услуги др.;
- отдел „Медицински изследвания“ – за обслужване дейността на инспекцията с лабораторни изследвания по държавния здравен, противо-епидемичен и противопаразитологичен контрол, както и за извършване на лабораторни услуги, заявени от физически и юридически лица.

През изтеклата 2015 г. здравните инспектори от отдел „ПЕК“ са контролирали 522 обекта в лечебни, здравни, детски, учебни и социални заведения. На контрол през годината подлежаха още фирмите за ДДД услуги, санитарните транспортни средства, стерилизационната апаратура с пара под налягане и сушилните за трапезна посуда.

I.ЩАТ И ЩАТНА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Щатната обезпеченост на дирекция „НЗБ“ към 31.12.2015г. включва:

1. **Директор на дирекцията** – вакантна (поради преминаване на длъжност директор на РЗИ-Силистра на лекаря с придобита специалност „Епидемиология“ и 30 години стаж в инспекцията);
2. **Началник отдел „ПЕК“** (лекар без специалност и 15 г. трудов стаж и професионален опит в инспекцията);
3. **Инспектори** – пет (в отдел „ПЕК“);
4. **Младши експерти** – двама (в отдел „МИ“);
5. **Технически изпълнител** – един;
6. **Хигиенист** – един.

Незаети длъжности към 31.12.2015г. – 4, в т.ч.:

1. Директор на дирекция „НЗБ“;
2. Началник на отдел „МИ“;
3. Главен експерт в отдел „МИ“;
4. Младши експерт в отдел „МИ“.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНАТА ДЕЙНОСТ

През отчетната 2015г. работата в дирекция „НЗБ“ беше свързана с планираните задачи, мероприятия и показатели за текущ и лабораторен контрол, с противоепидемичната работа в заразните огнища, с дейностите по имунопрофилактика, с мероприятия и дейности по Националната програма за профилактика и контрол по ХИВ/СПИН и СПИ, с контрола по Националната програма за профилактика на туберкулозата, с дейностите по изпълнение на Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка и Националната програма за профилактика и контрол на вектор предаваните инфекции, с контрола на забраната за тютюнопушене на закрити обществени и обособени работни места, с предоставянето на административни услуги на физически и юридически лица и с други дейности по разпореждане на МЗ или във връзка с възникнали събития и/или епидемични взривове, в т.ч. възложената от МЗ задача по издирване и имунизирание на лица без личен лекар или изостанали с редовните приеми в райони с малцинствено население, във връзка с предоставената мобилна единица за обща практика.

С постановление на МС от януари 2011 г. се създаде РЗИ (Регионална здравна инспекция), като структура обединяваща дейността на РИОКОЗ и РЦЗ. Изтеклите 5 години преминаха в духа на възникналата реорганизация и с очаквана актуализация в

организацията на работата на нормативните актове, касаещи работните заплати на служителите в администрацията, системата за оценяване на изпълнението на индивидуалните работни планове за да се подобри заплащането и да бъде обвързано със степента на годишно изпълнение. На този етап организационно работата е на високо ниво, но проблем остава липсата на актуализация на работните заплати на база годишна оценка за изпълнение. Дефицита на лекари и лаборанти в областта на надзора на заразните болести е продължаващ проблем. През изтеклата 2015г. лекарското участие в тези дейности беше реализирано от началника на отдел ПЕК и от директора на РЗИ, който по необходимост компенсира работата на овакантеното място на директор на Д НЗБ. Лабораторната микробиологична дейност вече 4 години се извършва по граждански договор от лекар-специалист по микробиология, а през изтеклата година в лабораторната структура се овакантиха 3 лаборантски места. Това наложи бързо да се организира и проведе конкурс за една позиция на младши експерт, за да може лабораторията да организира работата си с двама лаборанти и лекаря, нает по граждански договор. Обнародваните през 2012г. промени в наредбата за прилагане на класификатора за длъжностите в администрацията и в наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация установиха нов ред за формиране на възнагражденията на служителите, като отпадна т.нар. клас за прослужено време. На практика актуализация на работните заплати въз основа на годишната оценка за изпълнението на длъжността не е осъществявана в рамките на изминалите 3 години. Липсата на условия за актуализация на работните възнаграждения прави администрацията нежелано място за работа на млади специалисти, особено с медицинско образование. Отнетото право на „клас“ за прослужено време на практика „замрази“ заплатите на служителите в администрацията вече 4 години. Прилагането на изискванията за нормативна численост в структурните звена на администрацията поражда организационни трудности за балансиране заетостта на служителите с контролни и експертни функции. Продължава да е налице дефицит на лекари, както в оперативния, така и в лабораторния отдел на дирекция „НЗБ“. Този проблем се задълбочава и все по-трудно се компенсира с професионализма и отговорното отношение на служителите.

Статутът на държавна администрация в сферата на здравеопазването и прилагането на нормативните правила за формиране/увеличаване на работните заплати поставя възнагражденията на служителите, в т.ч. и на лекарите на доста по-ниско ниво в сравнение с лечебната мрежа. Тези обстоятелства, както и поетапното реализиране на ръст само на минималната работна заплата определят инспекцията като място непривлекателно за работа на млади лекари, медицински лаборанти и здравни инспектори/мед. фелдшери. В противоепидемичната дейност (оперативна и лабораторна) медицинските специалисти са тези, които гарантират не само общия обем на работата, но така също професионалния характер и нейното качество. Дефицитът на лекари и други медицински кадри е проблем с национално измерение, но за област Силистра този проблем ни отрежда предпоследното място в скалата за осигуреност с медицински специалисти. От няколко години в системата на общественото здраве дефицита на лекари е критичен. Напр. в дейността по надзора на заразните и паразитни болести в РЗИ-Силистра през 2014г. на пълно работно време работи само един лекар, началник на отдел „ПЕК“. Работата се подкрепя от директора на РЗИ, специалист по епидемиология, а при необходимост и при отсъствие на началника на отдел ПЕК пряката епидемиологична и организационна работа се извършва от директора на РЗИ. От 4-5 години лабораторната диагностика се осъществява от един лекар-микробиолог на граждански договор, а паразитолог – няма. Общата характеристика на осигуреност на областта с лекари-лабораторни специалисти е твърде критична (в цялата област има един паразитолог в пенсионна възраст и пет микробиолози, от които четиримата са в пенсионна възраст). Тъй като възнагражденията са по-добри в болничните заведения и в медико-диагностичните лаборатории не се очаква благоприятно кадрово обезпечаване на РЗИ. Очертават се лоши прогнози, с влошаване на ситуацията до очаквана невъзможност да извършваме основни дейности в противоепидемичната работа, поради липса на лекари.

През изтеклата 2015г. от 4-ма лаборанти в отдел „Медицински изследвания“ остана само един (1 се пенсионира и 2-ма напуснаха, за да започнат по-добре плетена и по-перспективна работа в МБАЛ-Силистра). Това наложи спешно организиране и провеждане на конкурс, тъй като длъжността е по служебни правоотношения. За щастие се яви един кандидат, млада жена завършила колеж, със специалност клиничен лаборант. Успешно приключилия конкурс реши на този етап малко по-добрата кадрова обезпеченост на лабораторното звено (лекар-микробиолог на граждански договор, двама лаборанти на пълно работно време и един лаборант на граждански договор).

В организационен план и в съответствие с изискванията на устройствения правилник, със заповед на директора на инспекцията, ежегодно работата в оперативния отдел се разпределя между инспекторите по тематичен и обектов принцип. Констатациите от извършените проверки се отразяват в протоколи или фишове, според вида на обекта, въведени за улеснение на проверяващите.

За контролираните обекти се създават и поддържат досиета, в които се съхраняват фишове, протоколи от проверки и от лабораторен контрол, предписания, заповеди и др. Традиция от години и добра практика е поддържането на персонални досиета на ОПЛ по имунопрофилактика. В оперативния отдел се водят дневници за вписване на връчените предписания и заповедите за спиране на обекти/дейности, на АУАН и наказателните постановления. В лабораторния отдел се водят лабораторни журнали за отразяване на различните видове изследвания.

По утвърдена от години практика по вътрешна организация ежесечно в дирекцията се изготвя отчет за дейността, включващ извършените текущи и лабораторни проверки, дадените предписания и административно-наказателната дейност, както и за обема на работа в лабораторния отдел (видове и брой изследвания), в т.ч. и санитарно-микробиологични към органа за контрол. Дейността в имунизационния кабинет се осъществява на функционален принцип от двама лекари (директора на РЗИ и началника на отдел ПЕК). Ежесечно се изготвя информация за сайта на инспекцията, относно заразната заболяемост и дейността на дирекцията.

През последните 9 години не успяваме да осъществим дейност по наблюдението и контрола на членестоногите, насекомите и гризачите - живи вектори за предаване на заразните заболявания, поради липса на биолог. Макар, че длъжността на биолога не може да има целогодишна заетост и ежесечно работно натоварване за пълен работен ден, то през пролетно-летния период от годината, когато естествено се увеличава числеността на някои инсекти с медицинско значение (кърлежи, комари, мухи, мравки, хлебарки и др.) необходимостта от оценка на ситуацията е важна, както от професионална гледна точка, така и от административна за предписване на мероприятия и предлагане на управленски решения. През 2015г. във връзка с изпълнение на дейности по Националната програма за профилактика и контрол на вектор предаваните трансмисивни инфекции, свързана с улов на комари и видовото им определяне поканихме биолога, пенсионира се преди 9 години, да осъществи тази дейност по разписаната методика и да предостави направения улов от комари на НЦЗПБ-София, отдел „Паразитология“ за видово определяне. На този етап не ни е предоставен отговор за видовото разнообразие на комари в района на Силистра (уловът се извърши в с. Сребърна).

Организацията по надзора на заразните заболявания, касаеща работа в заразното огнище, която прилагаме от години позволява голяма част от контактните да бъдат изследвани, макар те да са от различни пациентски листи. По-пълния обхват е за сметка на своевременността. Изследванията се обезпечават финансово от бюджета на инспекцията, като се осъществяват онези изследвания, които са в обхвата на отдел „Медицински изследвания“. Комуникацията с личните лекари във връзка с обработката на заразните огнища се осъществява с предписания и писма. За съжаление много рядко може да се използва бързината на електронната поща, тъй като не всички ОПЛ разполагат с интернет в амбулаториите си.

Проблем остават онези заразни огнища, за причинителите на които не разполагаме с лабораторни възможности за доказването им, а изследванията не попадат в обхвата за работа по „здравна каса“. Например при съмнение за морбили, паротит или рубеола, ако случаите са амбулаторни личният лекар не може да назначи серологични изследвания, а клинична пътека се реализира само при усложнените случаи. „По здравна каса“ изследвания за морбили и рубеола са предвидени само на бременни. Това налага вземането на кръвни проби да се осъществява в РЗИ при изключителна трудност от организационна гледна точка, особено когато пациента не е от гр. Силистра. При лаймска борелиоза серологично изследване е предвидено само в обхвата на клиничната пътека, което не кореспондира с необходимите 4 седмици за антитяло-образуване в диагностични титри. Почесто резултата е отрицателен и при изписване диагнозата не е потвърдена. Ако пациента се яви на контролен преглед и се извърши контролно изследване, то едва тогава разчитаме на окончателен резултат за диагнозата. Тези обстоятелства и отдалечеността на голямата част от пациентите от областния град са предпоставка част от съмнителните за заразно заболяване случаи да остават неуточнени, респ. несъобщени. През 2015г. в изпълнение на дейности по Националната програма за профилактика и контрол на вектор предаваните трансмисивни инфекции бяха предоставени по 96 теста за Лаймска борелиоза (IgM и IgG), без потвърдителен тест. Уведомихме личните лекари с писма за предоставената безплатна възможност за диагностика на Лаймска борелиоза на амбулаторни пациенти със съмнение и епидемиологична анамнеза. Тъй като до края на август не постъпиха такива пациенти в лабораторията на РЗИ-Силистра и предвид изтичащият скор на тестовете през октомври 2015, то предоставихме тези тестове на РЗИ-Русе, тъй като при тях имаше разход на тестове, като си уговорихме възможност при необходимост да предоставим пробите при тях.

В програмата на НЗОК по детско здравеопазване веднъж годишно е включено профилактично изследване за чревни паразити на децата от 2 до 6 годишна възраст. Изследването се финансира от бюджета на НЗОК, но няма отношение към оценката за състоянието на паразитозите в детските колективи и за организирането на оздравителни мерки в детското заведение при наличие на положителни за контактни паразитози деца. Във връзка с планирания противо-паразитологичен контрол в детските и социални заведения и свързаната с него лабораторна диагностика в дирекция „НЗБ“ извършваме организирани профилактични изследвания на колективите в детските и социални заведения, като след проведено лечение на положителните лица осъществяваме и контролни изследвания. Предписваме хигиенни мерки и проверяваме тяхното изпълнение. Едва тогава в заключение можем да определим статуса на колектива и да оценим резултата от лечебно-оздравителните мероприятия сред колектива и средата като цяло. Оказва се, че се организират профилактични изследвания за чревни паразити при едни и същи деца по два различни начина, реализират се двойни финансови разходи и въпреки това коректен анализ за разходите и ползите не е възможно да се направи. В медико-диагностичните лаборатории изследванията по програмата се смесват с другите изследвания за чревни паразитози по повод „здравна книжка“ или „медицинско удостоверение“ за детско и социално заведение. При тези изследвания не може да се анализира опаразитеността сред децата нито самостоятелно, нито в обобщение с данните получени в РЗИ. Според извършените изследвания в СМДЛ отн. дял на всички опаразитени с контактни паразитози за 2015г. е 1,7% (71 положителни за ентеробиоза от 4685 изследвани лица-деца и възрастни- 69 с ентеробиоза и 2 с ламблиоза), срещу 1,5% за 2014г. (71 положителни за ентеробиоза от 4144 изследвани). От проведените в РЗИ изследвания формираната опаразитеност от контактни паразитози през 2015г. в детските колективи е 1,9% (35 случая с ентеробиоза и 2 с ламблиоза от изследвани 1 967 лица) и 0,9% опаразитеност сред изследваните за здравни книжки или медицински при постъпване на работа (3 случая с ентеробиоза и 2 с ламблиоза от изследвани 537лица).

В дейностите по надзора на заразните и паразитни болести търсим оптималните възможности за организация, когато по епидемични показания има необходимост от изследване на контактните. Макар и несвоевременно, според възможностите на лабораторията в РЗИ, извършваме изследвания за HBsAg, aHCV, чревно заразноствелство, бета хемолитичен стрептокок, менингокок, чревни паразитози и др. При такава необходимост уведомяваме писмено личните лекари на контактните лица и търсим тяхното съдействие за насочването им към лабораторията на РЗИ за бесплатно изследване. Това разбира се често не се случва, тъй като е свързано с пътни разходи. Когато необходимото изследване не се извършва в РЗИ и РЗОК не го заплаща, решението остава във финансовите възможности на пациентите и обикновено не се случва.

III. ДЕЙНОСТ НА ОПЕРАТИВНИЯ ОТДЕЛ ПО ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИЯ НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

1.Планови, извънредни и тематични проверки

През 2015 г. работата в дирекция „НЗБ” беше свързана с планираните текущи, тематични и лабораторни проверки, с планирания обем лабораторна дейност по държавния здравен контрол, с текущата работа в заразните огнища, с дейностите по надзора на ОВП, ОРЗ и грип, с контрола на пълната забрана за тютюнопушене, с разпоредените от МЗ дейности по Националната програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН, с организацията и контрола на препоръчителната ваксинация на 12-13 годишните момичета с ваксина срещу рак на маточната шийка във връзка с Националната програма за първична профилактика на рак на маточната шийка, със задачите по стартиралата Национална програма за профилактика и контрол на вектор-предаваните трансмисивни инфекции и др. възникнали или разпоредени задачи.

Контролно-методичната дейност през 2015 г. включва:

- Отчитане и контрол на профилактичните имунизации;
- Хладилна верига, наличност и съхранение на биопродуктите;
- Срочността и начин на провеждане на имунизациите;
- Регистрация на ОЗБ и мерки в огнищата;
- Изпълнение разпоредбите на Наредба № 21/18.07.2005 г., относно регистрацията, съобщаването и отчета на заразните болести;
- Проследяване динамиката на заболяемостта от Грип и ОРЗ;
- Надзор на ОВП;
- Разкриваемост и регистрацията на нозокомиалните инфекции и спазване изискванията на стандарта по ВБИ в лечебните заведения;
- Спазване правилата на инфузионната терапия с постоянен периферен венозен източник;
- Спазване изискванията на Закона за здравето, относно пълната забрана на тютюнопушенето на закрити обществени и обособени работни места;
- Дезинфекционните и стерилизационни мероприятия в лечебни заведения и в обекти с обществено предназначение, с повишен епидемичен риск;
- Прилагане на разрешени за употреба биоциди;
- Разделното събиране, съхранение, транспортиране и обезвреждане на болничните отпадъци;
- Спазване изискванията за безопасна работа на медицинския персонал, във връзка с предпазване от заразяване с трансмисивни инфекции (HIV, ОВХ-В, ОВХ-С и др.);
- Провеждане на профилактика с Римицид по Националната програма за надзор на туберкулозата;
- Противоепидемичен режим в болничните лечебни заведения;

- Противопаразитологичен контрол в лечебните, детските и социални заведения;
- Контрол и методична помощ по националните програми в обхвата на заразните и паразитни болести.

Тематични проверки – разпоредни от МЗ и по плана за 2015 г.:

- ***Спазване изискванията на Наредба 21/2005 г. за регистрация и съобщаване на ОЗБ от лечебните заведения***

Целта на проверката беше да се установят пропуски по съобщаването и регистрацията на заразните заболявания като цяло и контрол върху дейността на лечебните заведения по разкриваемост и съобщаване на векторно-предавани трансмисивни инфекции и действие при ухапвания от кърлежи, като част от дейността на РЗИ по Националната програма за профилактика и контрол на векторно-предавани трансмисивни инфекции при хората.

Проверката обхваща периода януари- ноември 2015 г. и бяха проверени 44 общопрактикуващи лекари, специализирани амбулатории и ЦСМП.

Не са констатирани пропуски по отношение на регистрацията и съобщаването на заразните заболявания от ОПЛ за случаите, които те са диагностицирали. Голяма част от пациентите не са потърсили медицинска помощ от личния лекар, а са се самонасочили към спешния портал на МБАЛ-Силистра или към филиалите на ЦСМП по места. Много често ОПЛ на пациента не получава обратна информация за неговото заболяване. По данни на персонала в спешните звена, Бързо известие се попълва в 3 екземпляра (за РЗИ, ОПЛ и детското или учебното заведение), то се предоставя на пациента и от него зависи дали ще се предаде на личния лекар. В 27 от проверените амбулатории за първична медицинска помощ са регистрирани пациенти с ухапване от кърлежи. В 23 от тях изваждането на кърлежа и обработката на раната се извършва от ОПЛ. В 4 от амбулаториите личният лекар не се е ангажирал с ваденето на кърлежа, а ги е насочвал към специалист–хирург. По данни на личните лекари през техните амбулатории са преминали 133 ухапани от кърлежи, допълнително от филиалите на ЦСМП са съобщени 184 ухапани. При съмнение за заразеност с векторно-предавани трансмисивни инфекции, пациентите са насочвани за консултация с инфекционист. За периода януари-ноември 2015 г. в Инфекциозно отделение на МБАЛ-Силистра са постъпили 9 болни със съмнение за Лаймска болест и 2-ма със съмнение за марсилска треска. Потвърдени са 2 случая на Лаймска болест и 1 на Марсилска треска.

- ***Осъществяване на филтър за откриване на опаразитени с главови въшки в детските и учебни заведения***

След като при текущи проверки в здравните кабинети на детски и учебни заведения в началото на годината установихме, че такъв филтър не се извършва, връчихме предписания на специалистите в здравните кабинети, с които им беше разпоредено ежесечно извършване на проверки за опаразитеност, като децата с наличие на гниди и въшки да се отстраняват от организирания колектив до изчистването им. Изискахме направените проверки да се регистрират в журнал с информация за дата на проверката, брой проверени деца, брой опаразитени, както и техните имена за последващ контрол. През следващите месеци бяха извършени 62 проверки в детски и учебни заведения, които установиха, че с изключение на 1 здравен кабинет на училище в гр. Тутракан, в останалите обекти са заведени журнали. Видно от журналите е, че проверки на повечето места се извършват ежесечно, а в детските и учебни заведения с по-малък брой деца-ежеседмично. В 6 от проверените 37 детски заведения са открити опаразитени деца. В 6 от проверените 25 училища също са открити опаразитени. Изпълнява се предписанието за

отстраняване на опаразитените от организирани колективи, които се допускат след преглед от медицинския специалист, обслужващ здравния кабинет.

При проверка след сигнал на родител за наличие на опаразитени деца в класа на детето му се установи, че във въпросния клас са намерени 2 опаразитени деца, които са били отстранени от медицинския специалист до ефективно обезпаразитяване и сигналът се оказва неоснователен, т.к. при проверката се оказва, че проверка и мерки са били предприети.

- ***Проверка относно допускане на болни деца с грип и ОРЗ в организирани колективи***

Цел на проверката беше да се установи спазват ли се изискванията за сутрешен филтър и недопускане на болни деца с респираторни инфекции в организирани колективи в детските заведения.

Проверката установи, че в проверените обекти се извършва сутрешен филтър от медицинските специалисти от здравните кабинети, където са разкрити такива или от учителките, където няма здравни кабинети. Не са констатирани нарушения в пропускателния режим. Ако детето прояви признаци на заболяване след като е прието в детското заведение, медицинското лице се свързва с родителя и го уведомява за състоянието му и необходимостта да бъде прегледано от личния лекар и оставено за домашно лечение. Забраната за прием на болни деца е заложена в правилниците на детските заведения.

След преглед от личния лекар, родителите представят медицинска бележка. Бележките се съхраняват групите, а болните деца се регистрират в специален журнал. По време на проверките в групите не са установени деца с признаци на респираторни инфекции, а в шкафчетата не са открити медикаменти, оставени от родители за долечение. При проверка във връзка с постъпил сигнал за допуснато болно дете в детско заведение се установи, че детето е допуснато в групата, поради липса на данни и информацията от родителя за наличие на респираторна инфекция, но е отстранено веднага след като е констатирана повишена температура, като тогава е съобщено на родителя.

- ***Тематична проверка в рисковите отделения на МБАЛ по пълната разкриваемост и регистрация на НКИ.***

Проверки бяха извършени в рисковите отделения на трите многопрофилни болници в областта в периода януари-септември 2015г.

МБАЛ Силистра – В ОАИЛ 49 пациенти (13% от общия брой) са развили клиника на 112 ВБИ. Няма установени пропуски при регистрацията и диагностицирането на вътреболничните инфекции в ОАИЛ. Води се учетната форма, отразява се дата на приемане, приемната диагноза, диагнозата на ВБИ, изолиран причинител и антибиограма. Като рисков фактор за по-голяма част от ВБИ в отделението се явяват продължителната белодробна вентилация, тежките основни заболявания и продължителната хоспитализация. На 95% от хоспитализираните болни е проведена антибиотична терапия. Най-често изолирани причинители са Кандида, Ацинетобактер, Стафилококус коа/-/, Псевдомонас, Е. коли, Клебсиела и др.

Изолат на Ацинетобактер баумани, причинил инфекция на пикочните пътища е определен като клинично резистентен. Като клинично резистентни са определени и изолат на Стафилококус коа/-/, причинил сепсис и 4 изолата на Псевдомонас аеруиноза. Данните за клинично резистентните щамове не са включени в изготвените тримесечни отчети.

В ХО 39 заболели са развили клиника на 40 ВБИ. Два от отчетените случаи на ВБИ не са регистрирани в учетната форма. Констатирано е несъответствие между вида на отчетените и регистрираните в учетната форма причинители. Установени са пропуски при регистрацията на ВБИ- липсват данни за възраст на пациента, не се отразява коректно диагнозата на вътреболничната инфекция. Най-голям е делът на отчетените повърхностни инфекции на хирургичното място (62%), лабораторно потвърдени инфекции на кръвта (20%), инфекции на пикочните пътища (15%), локални инфекции свързани с ПВК(2%).

Най-често изолираните причинители са Стафилококус коа/-/, Е. коли, Псевдомонас аеругиноза и др. Изолираните микроорганизми са определени като клинично чувствителни.

В Неонатологично отделение най-висок е отн. дял на конюнктивитите (67%), кожните инфекции (25%), инфекции на ГДП (4%) и гастроентеритите (2%). Най-често изолираният причинител е Стафилококус коа/-/, който е причинил основно конюнктивити. Изследването на антибиотична чувствителност показва клинична резистентност при 3 изолата на Стафилококус коа/-/.

В останалите отделения на болницата са регистрирани единични случаи на ВБИ.

МБАЛ Тутракан –ВБИ са отчетени в ОАИЛ и АГО.

В ОАРИЛ като ВБИ е отчетена локална инфекция свързана с ЦВК, а в АГО - 2 конюнктивита с причинители Стафилококус ауреус и Клебсиела пневмоние.

В МБАЛ Дулово за периода не са отчетени ВБИ.

При проверките се установи, че в болничните отделения се регистрират случаите на професионална експозиция на кръвно преносими инфекции. За годината са регистрирани 7 инцидента в МБАЛ Силистра и 1 в МБАЛ Тутракан. Извършени са необходимите изследвания на персонала и източника, когато той е известен, за установяване на инфектираност. Установен е и имунизационния статус на представителите от персонала.

2. Контрол на обектите и наказателна дейност

Плановите показатели за контролната дейност през 2015 г. са изпълнени на **103%**.

През отчетната 2015 г. здравните инспектори са извършили **2081 проверки на 575 обекта** – *средно по 3,6 проверки на обект.*

- По текущия противоепидемичен контрол – **1082 проверки на 492 обекта** (*средно по 2,2 проверки на обект*);

- По текущия противопаразитологичен контрол - **175 проверки на 175 обекта** (*по 1 проверки на обект*);

- По чл. 56 от 33, относно забраната за тютюнопушене - **400 проверки на 387 обекта** (*по 1,03 проверки на обект*);

- По текущия лабораторен контрол – **424 проверки на 313 обекта** (*средно по 1,3 проверки на обект*), при които са взети **4715 проби** от лечебни, детски и социални заведения за контрол на текущи дезинфекции, стерилизационна апаратура, качество на стерилизираните инструменти и консумативи, ръце, медицинска апаратура, повърхности, работно облекло, предмети за обслужване, за паразитози в детските заведения – деца, персонал и външна среда и др., в т.ч.:

- √ За обективизиране качеството на дезинфекционните и стерилизационни мероприятия в лечебните заведения са взети **2554 проби**, от които при **52** е установен неудовлетворителен резултат (2%). От тях **518** са проби за ефективност на стерилизационния процес на инструменти и консумативи, като при **6** проби (1,1%) са установени микробни изолати;

- √ По контрола на режима на стерилизационната и дезинфекционна техника са извършени **196** проверки на **61** апарата за стерилизация на инструменти и консумативи (в ЦБС, МДЛ и АПДП) и **16** проби на **8** сушилни за трапезна посуда (*табл. IX.3. на отчет 41*). Не са установени неудовлетворителни резултати.

- √ **140** санитарно-паразитологични анализа на **140** проби за контрол на външна среда в детски и социални заведения (*табл. XI.4. на отчет 41*) – не са установени положителни резултати;

- √ **2060** проби от перианални и копрологични изследвания на лица и персонал от детски и социални заведения, с които са обхванати **1961** лица от подлежащите **2109** - **93%** (*табл. XI.2 на отчет 41*).

През отчетната 2015г. са издадени **175 предписания**, съставени и връчени са **7 акта за административни нарушения** и са издадени **7 наказателни постановления** на обща стойност 3 600 лв., със средна стойност на едно НП 514 лв., в т.ч. 1 НП за имуществена санкция на стойност 3000 лв. и 6 НП за глоби на обща стойност 600 лв. при средна сума за едно постановление 100 лв. (*табл. XIII.1. от отчет 41*).

През 2015 г. в дирекция НЗБ са постъпили 6 жалби. Всички са приключени, като 5 от тях са определени като неоснователни и 1 е пренасочена към общинската администрация в гр. Силистра.

Методична помощ е оказана в трите МБАЛ (Силистра, Тутракан и Дулово), относно местните и внасяни паразитози, ВБИ и постекспозиционна профилактика, както и на 3-ма ОПЛ по имунопрофилактика.

Дейността по административното обслужване на физически и юридически лица през 2015г. включва:

- Изготвени 62 имунизационни сертификата;
- Извършени 15 проверки за съответствие със здравните изисквания на лечебни заведения за извънболнична и болнична помощ, във връзка с регистрацията им или при промяна на обстоятелствата;
- Издадени 3 сертификата за въвеждане в експлоатация на нови автоклави и 59 заявления за биологичен тест на автоклави в дентални практики;
- Регистрирани 11 здравни кабинета, след проверка за съответствие, във връзка с приложение № 1 на Наредба № 9 за създаване и водене на регистъра за обектите с обществено предназначение.

През изтеклата 2015г. са извършени **499 епидемиологични проучвания на 483 огнища при регистрирани 774 заразни и паразитни заболявания**, като в 9% от огнищата е открит източника на зараза. В резултат на активната епидемиологична работа в огнищата са извършени лабораторни изследвания на 161 от установените 997 контактни лица (16%). При 19 от изследваните контактни е установен положителен резултат (12%), а за 9 контактът е бил ефективен и са заболели – 5 с дизентерия, 1 със салмонелоза и 3 с ротавирусен гастроентерит.

През изминалата 2015г. беше извършено косвено наблюдение на кърлежовата популация чрез регистрация на съобщените лица, ухапани от кърлежи. През периода са установени общо 317 ухапани от кърлежи лица, в т.ч. 133 обработени след ухапване от кърлеж в амбулаториите на ОПЛ и 184 обработени пациенти от филиалите на ЦСМП в областта. През месец септември 2015г. в изпълнение на Националната програма по профилактика и контрол на векторно-предаваните трансмисивни инфекции при хората в Р. България, изпратихме в отдел „Паразитология и тропическа медицина“ в НЦЗПБ уловените от юни до септември комари по поречието на р. Дунав за видово определяне. Резултати не са предоставени в РЗИ-Силистра.

Във връзка с изпълнение на програмата събрахме и изпратихме в референтната лаборатория по КПИ за изследване за заразеност с ВПТИ 50 броя серумни проби от случайно подбрани възрастни хора, изследвани по друг повод в МДЛ в областта. Резултати не са предоставени в РЗИ-Силистра.

Най-голям брой ухапани са регистрирани от общините Главиница (46%), Тутракан (35%) и Дулово (9%). Възрастовата структура на ухапаните показва, че децата до 18 г. представляват 18% от общия брой, най-чести са ухапванията при хората в активна трудовая възраст, но без изразен професионален характер (54%). Ухапаните над 60 год. възраст представляват 28%. Като основен рисков фактор може да се посочи обслужване на домашни кучета, други домашни животни и работа на полето. Вероятно от съществено

значение е растящата популация на кучетата (домашни и скитащи). Инцидентите на ухапване съвпадат с обичайния пролетно-летен пик в числеността на кърлежите. През изтеклата 2015 г. са регистрирани 2 потвърдени случая на Лаймска борелиоза, при 5 за предходната година. Заболелите от Марсилска треска са 2 срещу 4 за 2014 г.

В началото на пролетта и очакваното сезонно повишаване числеността на кърлежи и комари уведомихме общинските администрации от областта за необходимостта от провеждането на епизоотични комисии по темата и предприемане на дезинсекционни и дезакаризиращи мероприятия, с цел намаляване числеността на преносители и резервоари на трансмисивни инфекции.

3. Заразна заболяемост

През 2015 г. в Силистренска област са регистрирани **774 заразни заболявания** (без ОРЗ и грип), **с 47 повече от регистрираните 727 ОЗБ през 2014 г. Общата заболяемост от ОЗБ е 675 на 100 хил., срещу 626 на 100 хил. за 2014 г.** (прил. № 1) – ръст от 59 пункта.

Регистриран е ръст при заболяелите от дихателни инфекции, главно за сметка на увеличеният брой на болните от варицела и скарлатина. Намалели са чревните инфекции, основно за сметка на салмонелозите и дизентериите, запазен е броят на етиологично неопределените ентероколити. Увеличени са колиентеритите и ротавирусните гастроентерити. Наблюдава се спад при вирусните хепатити и трансмисивните инфекции.

В структурата на заразната заболяемост през 2015 г. водещо място заемат чревните инфекции, които съставляват 68% от общия брой ОЗБ, следвани от дихателните инфекции – 25%. Относителният дял на острите вирусни хепатити е 5%, на трансмисивните инфекции – 0,5%, а на невроинфекциите – 0,4%.

Етиологично **неопределените ентероколити** заемат най-висок дял в групата на чревните инфекции – 66%. Броят на хоспитализираните болни с ентероколити е висок – 99%. През 2015 г. недиференцираните ентероколити са незначително по-малко от предходната година (348 на 100 хил. при 355 за 2014 г.), а заболяемостта (303 на 100 хил.) е над средната за страната (244 на 100 хил.).

Регистрирани са 3 взрива от ентероколит с вероятна вирусна етиология. Заболелите са съответно 4 деца в детско заведение, 26 лица в хранителен обект и 5 заболели роднини от домашен тип огнище. И при трите взрива разпространението на инфекцията е осъществено по контактнo-битов път.

Най-висока е заболяемостта при децата до 1 годишна възраст, следвана от възрастовата група 1-4 г. Разпределението на заболяелите по общини показва, че за поредна година най-висока заболяемост е регистрирана в община Кайнарджа (530 на 100 хил.), при средна за областта 303 на 100 хил., където отн. дял на ромското население, живеещо при лоши битови условия е най-голям. Това е причина и за високия отн. дял на хоспитализираните деца. По финансови причини и невъзможност за осигуряване на амбулаторно лечение, родителите търсят помощта на местния филиал на ЦСПМ-Кайнарджа и децата се транспортират в Инф. отделение на МБАЛ Силистра за хоспитализация.

На второ място при чревните инфекции е заболяемостта от **дизентерия**. През 2015 г. заболяемостта от дизентерия е намаляла на 78 на 100 хил., при 93 на 100 хил. през 2014 г. Най-поражена е възр. група до 1 г., следвана от 1-4 г. Ако се проследи заболяемостта от дизентерия по общини (*приложение 8*) прави впечатление, че най-висока е заболяемостта отново в община Кайнарджа (255 на 100 хил.), която е значително над средната за областта (78 на 100 хил.). За сравнение средната заболяемост за страната е 6 на 100 хил. Като основна причина за разпространението на дизентерията са лошата хигиена и ниската здравна култура на населението.

Етиологичната структура при шигелозите е представена от следните серотипове: Ш.Зоне (29% от болните и 21% от заразносителите), Ш.Дизентерия 4 (27% от болните и 45 % от заразносителите), следвана от Ш.Дизентерия 11 (20% от болните и 12% от

заразноносителите), Ш. Бойди 2 и Ш. Дизентерия 3 (5% от болните). Останалите серотипове са по-слабо представени.

За периода е регистриран 1 взрив с причинител Шигела Зоне. Заболелите по време на взрива са 4 деца от детско заведение (2 болни и 2 заразноносител). Разпространението на инфекцията е по контактено-битов път.

На трето място по заболяемост при чревните инфекции се нареждат **Ротавирусните гастроентерити**. Заболяемостта се е увеличила с 11 пункта в сравнение с предходната година (46 на 100 хил., при 37 на 100 хил. за 2014 г.) и е по-висока от средната за страната (26 на 100 хил.). Характерна е за възрастовата група 0-4 г., при която заболяването протича по-тежко.

През 2015 г. е регистриран 1 взрив с 6 заболели деца от 11 изложени на риск лица в 2 семейства, с чести битови контакти помежду си. При 3 от заболелите е изолиран Ротавирус. Инфекцията се разпространява по контактено-битов път.

Относителният дял на **Салмонелозите** през 2015 г. е 3% от чревните инфекции, а заболяемостта от тях е 16 на 100 хил., срещу 31 на 100 хил. за 2014 г. и при средна за страната - 15 на 100 хил. Сnižението се свързва с липсата на епидемични взривове през годината, причинени от Салмонела.

Етиологичната структура на салмонелозите през годината показва водеща роля има С.нтеритидис (67% при заболелите и 75% от заразноносителите), следвана от С.Тифимуриум (при 28% от клинично изявените форми), С. Изангии (5% от болните).

През 2015 г. се наблюдава увеличение на заболяемостта от **колиентерити** (17 на 100 хил., срещу 8 на 100 хил. за 2014 г.), средната заболяемост за страната е 5 на 100 хил. Заболяването е най-разпространено в ранна детска възраст (до 4г.). Серотиповете, предизвикали клинично изявени заболявания са представени от ЕПЕК (50%), ЕТЕК (45%) и ЕИЕК (5%).

При въздушно-капковите инфекции челно място заема заболяемостта от **варицела**. През 2015 г. броят на болните от тази инфекция е нараснал. Заболяемостта е 142 на 100 хил., срещу 60 на 100 хил. за 2014 г., което показва ръст от 82 пункта (за сравнение средната заболяемост за страната е 344 на 100 хил.). Варицелата представлява 83% от въздушно-капковите инфекции в областта. Най-засегната е ранната детска и началната ученическа възраст (1-9 г.) - 79% от заболелите. Най-засегнати бяха общините Тутракан и Главиница. Ангажирани са основно детски колективи в детски и учебни заведения. От общо 163 заболели, 68 са класифицирани като възможни случаи и 95 като вероятни, поради наличие на епидемиологична връзка.

Следващата по разпространение въздушно-капкова инфекция в областта е **скарлатината**. Заболяемостта през 2015 г. е двойно по-висока в сравнение с предходната година (16 на 100 хил., срещу 8 на 100 хил. за 2014 г.). Броят на заболелите нарасна значително през последните месеци на годината. Засегнати са деца в организирани колективи, преобладаващо във възрастовата група 1-9 г., основно от гр. Силистра. От общо 18 заболели през годината, 17 случая са определени като възможни и 1 като вероятен.

Заболяемостта от **туберкулоза** бележи спад (14 на 100 хил., срещу 21 на 100 хил. за 2014 г.) и е по-ниска от средна заболяемост за страната - 18 на 100 хил. От общо 15 диагностицирани случая 12 са с активна форма на туберкулоза на бял дроб и 2-ма пациенти са с туберкулоза на плеврата. Двама от заболелите са починали. В края на годината от общо 15 заболели от туберкулоза, 2 са определени като възможни случаи, 8 са вероятни и 5 са потвърдени след получени резултати от културелно изследване.

През 2015г. не са регистрирани ваксинапредотвратими въздушно-капкови инфекции.

Относителният дял на **вирусните хепатити** спрямо общия брой заразни заболявания съставлява 5%. От общо 40 регистрирани случая, структурата на ОВХ включва 35 с тип А, 3 с тип Б и 2-ма неопределени. Няма деца в имунизационна възраст с признаци на инфекция от ОВХ тип Б. При 1 дете на 7 г. възраст, по повод изследвания

свързани с осиновяване, е установено заразноносителство на HBsAg при липса на anti HBc. Детето е с пълен имунизационен статус срещу вирусен хепатит Б. При проведени изследвания на контактните се установи заразноносителство при още едно дете от семейството. Предписани са мерки за консултация с гастроентеролог и диспансеризация на заразноносителите.

Най-висок е отн. дял на заболялите от вирусен хепатит А (87%), което се оказва свързано с повишената заболяемост през 2014г., когато бяха регистрирани 3 взрива в различни общини от областта. На 60 контактни е извършена профилактика с нормален човешки имуноглобулин. Болните бяха регистрирани в началото на годината, а впоследствие само спорадични случаи.

Трансмисивните инфекции регистрирани през 2015 г. заемат 0,5% отн. дял в структурата на заразните заболявания. Те са представени от 2 потвърдени случая на Лаймска борелиоза и 2 случая на Марсилска треска (1 вероятен и 1 потвърден). При регистрираните болни има епидемиологична анамнеза за ухапване от кърлеж след почистване на домашни любимци.

През 2015 г. са регистрирани 3 случая на **ОВП** – Неврит на лицевия нерв с периферен произход, без доказан ентеровирус. Няма регистрирани невроинфекции.

Регистрирани за 2015 г. са 2 потвърдени случая на **сифилис** (жена на 26 г. с положителен резултат от проба Васерман, извършен при престой в болнично лечебно заведение по повод друго заболяване и мъж на 52 г.).

През отчетната 2015г. са регистрирани 10 **случая на** ехинококоза срещу 9 през предходната година. Заболяемостта през годината е 8,7 на 100 хил. срещу 8,6 на 100 хил. за 2014 г. Няма регистрирани други паразитологични заболявания.

По отношение **цикличността на заразните заболявания** прави впечатление високият брой регистрирани и хоспитализирани болни с **недиференцирани ентероколити**. След регистриране на пик от неуточнени ентероколити през 2006 г., когато броят им достигна 527 случая за годината, заболяемостта от тези инфекции се запази трайно висока. През 2012 и 2013 г. се забелязва тенденция за намаляване на техния брой, но през 2014 г. заболяемостта отново тръгна във възходяща посока (355 случая срещу 242 за предходната година) и достигна през 2015г. 348 на 100 хил., при средна за страната 244 на 100 хил. В голяма част от случаите вероятно се касае за диетични грешки, но болните се диагностицират като неуточнени инфекциозни ентероколити и се хоспитализират, с цел отчитане на клинични пътеки.

Заболяемостта от **варицела** достигна пик през 2009 г., след което последва рязък спад през 2010. През следващите години тя отново започна бавно да се повишава и достигна максимални стойности през 2013 г. След спад на заболяемостта през 2014 г., през 2015 г. отново започна ръст в заболяемостта (от 60 на 100 хил. на 142 на 100 хил.).

През последните години **заболяемостта от туберкулоза** запазва трайна низходяща тенденция. След 2008 г., когато заболялите от туберкулоза в Силистренска област са били 60 за годината, следва намаляване през всяка следваща година и през 2015 те са достигнали 15 заболели лица. Тази трайна тенденция се обяснява с действащата „Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата“. Тя подобри дейността по профилактика в заразните огнища с откриване на инфектирани лица и провеждане на навременна и ефективна химиопрофилактика.

През 2015 г. няма регистрирани **вакسينопредотвратими въздушно-капкови инфекции** в имунизационна възраст. След епидемията от морбили през 2009/2010г., когато заболяха 228 лица, в Силистренска област няма регистрирани случаи. Последните лабораторно потвърдени случаи на епидемичен паротит в областта са от 2008 г. През последните години няма регистрирани случаи на рубеола. Последният регистриран случай на коклюш при възрастна жена, контактна на болното си внуче в София е съобщен през 2014 г.

След подем на **вирусните хепатити** през 2002 г., когато регистрираните болни достигнаха 214, следва трайна тенденция за намаляване и през 2013 г. те са само 12, от които 1 случай на ОВХ тип А. През 2014 г., поради натрупване на неимунни контингенти, започна нов подем на ОВХ тип А, при който заболяха 50 човека. Обхванати бяха райони с преобладаващо ромско население с ниска здравна култура и незадоволителна лична хигиена. Заболяемостта от ОВХ- А остана висока и в началото на 2015 г., като общо за годината са регистрирани 35 заболели от вирусен хепатит А.

Епидемични взривове

Взрив с неустановен етиологичен причинител – възникнал в ЦДГ „Радост“ гр. Силистра, общ брой заболели и хоспитализирани – 4 деца от II-ра и III-та група, изложени на риск 58 лица. От извършените микробиологични изследвания на заболелите не са изолирани бактериални причинители и Ротавируси. От извършената проверка в детското заведение е установено, че няма членове на кухненския персонал и персонала в групите с респираторни, кожни и чревни инфекции. Взетите проби от външна среда и храна не показаха отклонение в противоепидемичния режим, които могат да са предпоставка за взрива. Вероятен причинител – вирус. Предполагам път на предаване – контактно-битов. Храната е изключена като фактор за предаване на инфекцията, тъй като не се установиха данни за това.

Взрив от Ротавирусен гастроентерит – заболели са 6 деца в две семейни огнища, които имат тесни битови контакти. Заболелите 6 деца са хоспитализирани в ИО на МБАЛ гр. Силистра. Изложени на риск са 11 лица от двете семейни огнища. При три от заболелите деца е изолиран Ротавирус. Път на предаване на инфекцията – контактно-битов.

Взрив с причинител Шигела зоне – възникнал в ЦДГ „Добруджа“ гр. Силистра. Заболели и хоспитализирани са 2 деца от I-ва и II-ра група на детското заведение, при изследването на които е изолирана Шигела зоне. Непосредствено след датата на хоспитализация на болните всички посещаващи детското заведение са събрани в две сборни групи, които се помещават в стаите на I-ва и II-ра група. Това формира броя на изложените на риск: всички 39 деца и 14 лица от персонала в детското заведение. При извършените микробиологични изследвания на контактните е установено заразноносителство на същия причинител със същия резистотип при още 2 деца от сборните групи. Предполага се, че заразяването на двете контактни деца е станало след образуването на сборните групи и пребиваването им в същата среда, където са били болните. Разпоредени са мерки за дезинфекция на външната среда, санитарни възли и играчки. Вероятен източник – болно дете. Вероятен път на предаване – контактно-битов. Храната е изключена като фактор за предаване на инфекцията, тъй като не се установиха такива данни.

Взрив с неустановен етиологичен причинител – възникнал в хранителен обект ресторант „Кичина“, с. Проф. Иширково. Заболели са общо 26 от 46 лица присъствали на рожден ден в заведението. От тях 4-ма с по-тежка клиника са хоспитализирани в МБАЛ-Силистра, един е посетил Спешно отделение, където е прегледан и след инфузионна терапия освободен за амбулаторно лечение. Останалите 20 човека, развили клиника на ентероколит са лекувани амбулаторно симптоматично, без антибиотична терапия, като състоянието им се подобрило за 1-2 дни. Някои от заболелите са имали и катарални оплаквания на ГДП. За взрива е уведомен отдел „Контрол на храните“ към ОДБХ-Силистра. На 21 от заболелите са извършени микробиологични изследвания за Салмонела, Шигела, Е. коли и Стафилокок – не е изолиран бактериален причинител. На 3 от изследваните е открито заразноносителство от 3 различни щамове на Е.коли, които не могат да се свържат с взрива. Две от лицата са част от персонала на ресторанта и са отстранени от работа до завършване на лечението и 2 отрицателни резултата от контролни изследвания. Установено е менюто по време на обяда, храната е приготвена в кухнята към ресторанта непосредствено преди сервирането, използваните суровини са от регламентирани

източници и са съпроводени с необходимите документи, удостоверяващи произход. Внесена е торта приготвена в сладкарски цех в гр. Силистра, която е съхранявана в хладилна витрина до получаването, но е транспортирана от клиента с лек автомобил при висока температура. Поради това, че всичката храна е изконсумирана същия ден, не беше възможно изследване на проби от храната и тортата. Заболелите са консумирали различни артикули от менюто, но всички са консумирали торта. Възрастна жена, неприсъствала на обяда в ресторанта е яла от тортата вечерта в дома си и е развила клиника на гастронтерит. Поради факта, че от микробиологичните изследвания на заболелите не беше изолиран бактериален причинител, а клиниката беше бързопреходна се изгради хипотезата за вероятен причинител – вирус, а вероятен източник – заразноносител от персонала на сладкарската фирма, с фактор на предаване – тортата и хранителен път на предаване, поради вероятността от контаминиране не тортата при транспортирането ѝ без специализиран транспорт.

Взрив с неустановен етиологичен причинител – общ брой заболели 5 лица от 10 присъствали на семейно тържество в ресторант в гр. Силистра по повод рожден ден на дете на 1 год. От тях 4-ма са хоспитализирани в Инфекционно отделение при МБАЛ-Силистра с клиника на гастронтерит. От извършените микробиологични изследвания не беше изолиран бактериален причинител. Преди празненството в ресторанта, заболелите са контактували в дома на детето. Няма данни, че оплакванията са свързани с храната в заведението или консумираната в дома през деня. В ресторанта всички са консумирали различни ястия от менюто. Детето е проявило признаци на инфекция още вечерта в ресторанта, на другия ден заболели майката и лелята, а по-късно и двете баби (лица от най-близкото обкръжение). Липсата на лабораторно доказан причинител предположи хипотезата за причинител на инфекцията – вирус и източник – болното дете, с вероятен фактор на предаване - ръце и вероятен път на предаване контактно-битов.

ОРЗ и Грип

През изтеклата 2015 г. са регистрирани 1711 болни от ОРЗ и грип, срещу 1561 за 2014 г. След като през 2009 г. бяха достигнати епидемични стойности на заболяемостта (през 45-та седм. 490 на 10 хил.), вследствие разпространението на новия грипен вирус тип А(Н1N1)/Калифорния и порази предимно деца и млади хора. За лечение на остри случаи в първите 48 часа бяха осигурени 3 антивирусни препарата – Реленца, Тамифлу и Ремантадин. Наличните количества от Реленца и Тамифлу позволиха да продължи лечението с тях в следващите години, като така се получи добър ефект на контрол върху епидемичното разпространение на грипните вируси тип А. В следващите пет години фоновата заболяемост в областта не достигна епидемични стойности, а доказаната лабораторно циркулация на грипни вируси беше с малка интензивност. През 2015 г. кривата на заболяемостта имаше колебания, като заболяемостта достигна своя пик през 5-та седмица (26-31 януари), със 198 на 10 хил., след което спадна.

През месец март 2015 г. в биосферен резерват „Сребърна“ в община Силистра беше обявено огнище на птичи грип сред колонията от пеликани. Установени бяха около 30 мъртви птици. На 15.04.2015 г. надзирател в резервата, събирал и изнасял трупове на умрелите пеликани от езерото, разви клинична картина на грип. С подобна клиника беше и съпругата му. На двамата беше проведена антивирусна терапия с Тамифлу. Изпратените носогърлени смивове в Националната референтна лаборатория по ОРЗ и Грип показаха положителни резултати за грипни вируси тип В при двамата болни съпрузи.

През 2015 г. РЗИ-Силистра разполагаше с 28 опаковки Тамифлу, като през месец януари бяха раздадени 20 от тях, а останалите бяха оставени като резерв за тежки случаи на грип.

Данни за лицата профилаксирани с противогрипна ваксина, отчетени със сведението по имунопрофилактика през 2015 г. показват много нисък обхват в областта – 492 лица (0,4% от населението на областта), което е изключително слабо, за да се очаква

ефективно повлияване на епидемичния процес при хората над 65 год. възраст с хронични заболявания, с цел ефективен контрол на усложненията и смъртността.

Вътреболнични инфекции

През отчетната 2015 г. в болничните лечебни заведения са регистрирани **202 болни с 280 ВБИ**, срещу 177 болни с 210 ВБИ за 2014 г. Относителният дял на ВБИ спрямо общия брой хоспитализирани болни е 1,1% при средна за страната 0,8%. От общо 25 268 изписани болни 12 616 (50%) са лекувани с антибиотици, при средно за страната 37%. През 2014 г. този относителен дял е бил 51%. Както се вижда броят на получените антибиотично лечение е висок и се запазва постоянен в годините. Използването на антибиотици невинаги е обосновано, много често те се назначават без лабораторна диагностика и антибиограма или често по профилактични индикации срещу възникването на евентуална инфекция.

Най-добра разкриваемост има в МБАЛ-Силистра, където отн. дял на ВБИ към броя преминали пациенти е 1,7%, следвана от МБАЛ-Тутракан с 0,09%, а в МБАЛ-Дулово няма регистрирани ВБИ през цялата 2015г., така както и през последните години.

В МБАЛ Силистра 49% от регистрираните ВБИ са в ОАИЛ, 22% в ННО 21% в ХО, в останалите отделения са регистрирани единични случаи. В МБАЛ-Тутракан са регистрирани 3 ВБИ в АГО и ОАРИЛ.

Структурата на регистрираните ВБИ според локализацията има следната характеристика: пневмонии свързани с интубация (17,5%), други инфекции на долните дихателни пътища (16,4%), конюнктивити (15,0%), повърхностни инфекции на хирургичното място (13,6%), кожни инфекции (5,3%), локални инфекции свързани с ПВК (5%), лабораторно потвърдени инфекции на кръвта (2,1%). Останалите са единични случаи.

В етиологичен аспект регистрираните ВБИ са представени от разнообразни микробни причинители. С най-голям отн. дял са инфекциите причинени от **Стафилококус соа/-/ (26%), Е.коли (11%), Псевдомонас аеругиноза (7%), Ентеробактер-род, Ентеробактер клоаце, Кандида Албиканс (по 5%), Ентерококус фекалис (4%) и др.** Относителният дял на неизследваните е 1,8%, а микробиологично недоказаните съставляват 2,5%.

Определяне на антимикробната чувствителност е извършено на 56 от изолатите. Те са определени като клинично чувствителни.

От провеждания лабораторен контрол за обективизиране качеството на дезинфекционните и стерилизационни мероприятия в лечебните заведения са взети 2554, с 257 повече от предходната година. От тях 55 (2,1%) са показали неудовлетворителен резултат.

Проби с неудовлетворителен резултат са отчетени от предмети за обслужване на болния (11%), от дез. разтвори за микробно число и АДВ (4%), от повърхности (2,4%), от ръце (2,3%), от болнично бельо и работно облекло (1,6%), от инструментариум (1,2%) и от специална медицинска апаратура (0,9%). Неудовлетворителни резултати от съдове за хранене няма, тъй като организирано хранене на болните не се осигурява, освен при пациентите в ПФО и ОАИЛ на МБАЛ-Силистра.

Дейност на противобесните кабинети

През 2015 г. в Силистренска област са регистрирани 211 лица ухапани от кучета, котки и др. животни, срещу 168 за 2014 г. Постекспозиционна профилактика против бяс е извършена на 75 от тях (35%), срещу 134 (80%) за 2014 г. През последните пет години броят на ухапаните от животни ежегодно нараства. Ухапванията са в пряка зависимост от числеността на скитащите и безстопанствени кучета. Ухапаните от кучета са 188 (89%), като 86 (46%) са ухапани от скитащи кучета. Преобладават ухапаните в градовете, където популацията на безстопанствени кучета е по-голяма.

Относителният дял на имунизирани с противобясна ваксина към общия брой ухапани през 2015 г. е много по-нисък в сравнение с 2014 г., тъй като имаше затруднение

при снабдяване с противобясна ваксина през периода март-септември 2015 г. Вследствие на тези затруднения уведомихме обслужващите единствения противобесен кабинет в областта за необходимостта от прецизиране на подлежащите на имунизация, като напомнихме индикациите за назначаване на профилактична имунизация срещу бяс и определяне на схемите за имунизация.

В област Силистра има потенциален риск от поява и разпространение на бяс сред домашните животни, поради зачестилите случаи на навлизащи в селищата лисици и чакали, нападащи домашни животни и птици. Предвид това и невъзможността за обезпечаване с ваксина, изисквахме подробна информация от Противобесния кабинет към МБАЛ-Силистра за местонахождението на безстопанствените кучета, предизвикали наранявания, които изпращахме на ОДБХ-Силистра с цел организиране на клинично наблюдение на кучетата за срок от 10 дни. След получаване на разпределените количества ваксина Верораб през месец септември 2015 г. прилагането на противобясната ваксина се нормализира.

Сред имунизираните ухапани преобладават тези със средно тежки и тежки ухапвания - 62 от общия брой имунизирани лица. От всички 75 имунизирани, 50 (67%) са имунизирани с 3 игли, 6 (8%) с тежки ухапвания са имунизирани с 5 игли, а при 16 (21%) са извършени 1 или 2 игли, поради неявяване на пациента. Общо за профилактика срещу бяс са изразходвани 198 дози ваксина Верораб, срещу 387 през предходната година.

През последните 7 години постекспозиционната ваксинопрофилактика срещу бяс се извършва само в диагностично-консултативния кабинет на Инфекциозно отделение на МБАЛ-Силистра. Съществуващите такива кабинети към МБАЛ-Тутракан и МБАЛ-Дулово прекратиха дейността си преди няколко години, поради кадрови и финансови затруднения да поддържат медицински специалисти на разположение.

От всички случаи на ухапвания от куче, едва при 2 домашни кучета има данни за извършени ваксинации срещу бяс. Причината е, че все още общините не са решили въпроса с ваксинацията и паспортизацията на домашните кучета.

Този и други проблеми са поставяни за разглеждане пред общинските епизоотични комисии в областта. През 2015 г. след подадени жалби сме инициирали двукратно свикване на общинската епизоотична комисия в община Силистра, където проблемите са най-големи, с цел набелязване на мерки за контрол на кучешката популация и на дивите животни, влизащи в населени места.

Първото заседание се проведе във връзка със зачестили случаи на нападения от лисици на домашни животни в стопанствата на жители в селата Айдемир и Калипетрово, общ. Силистра. Бяха набелязани мерки по отношение действия на местните ловни дружинки, ваксинация и регистрация на домашните кучета и ваксинация, кастрация и обезпаразитяване на безстопанствените кучета.

През месец ноември 2015 г. отново инициирахме заседание на общинската епизоотична комисия след подаден сигнал за голям брой безстопанствени кучета в двора на МБАЛ-Силистра, които нападат персонал и пациенти. На заседанието беше решено да се предложи допълнение към Наредбата за опазване на обществения ред и чистотата в общ. Силистра касаещи санкциониране на хора, предлагащи храна или приютяващи безстопанствени кучета пред входовете на жилищните сгради срещу двора на болницата. Решено беше и да се извърши съвместна проверка от ОДБХ, РУП и общински служители за наличие на нерегистрирани кучета пред търговски обекти и в стопански дворове.

През месец октомври 2015г. в гр. Силистра беше открит приют за безстопанствени животни, с капацитет 100 места. В него се извършва кастрация, обезпаразитяване и ваксиниране на кучетата, които се чипират и пускат на свобода или се осиновяват. На осиновените се предоставя и здравен паспорт.

В приюта до края на 2015 г. са обработени 114 безстопанствени животни, като приоритет е било прибиране и разселване на глутници кучета уловени в дворовете на лечебни, детски и учебни заведения.

През изтеклата година епизоотичната обстановка в областта, по отношение на бяс беше благополучна. Не са регистрирани лица претърпели експозиция от положителни за бяс животни, не са съобщавани от ОДБХ-Силистра животни положителни за бяс.

4. Други

През последните години се постигна добро взаимодействие с МБАЛ-Силистра и с DOTS-мениджъра по Националната програма „Подобряване контрола на туберкулозата в Българи“.

На тримесечие извършваме проверки за профилактиката с Римицид, за обхвата с консултативна и диагностична дейност на контактните на туберкулоза и на децата с хиперергични проби Манту, подлежащи по задължителния имунизационен календар на реваксинация срещу туберкулоза.

По програмата „Подобряване контрола на туберкулозата в България“ за изтеклата 2015г. може да се отчете добро изпълнение на профилактичните и протиепидемични мероприятия в огнищата на туберкулоза. Регистрирани са 15 болни, срещу 24 през 2014г. От тях 12 са с диагноза Туберкулоза на бял дроб и 3-ма с Туберкулоза на плеврата. При 5 от хоспитализираните диагнозата е потвърдена културелно, за 8 към края на годината все още нямаше данни от посаяката и са определени като вероятни случаи, а при 2 пациенти има клинични прояви на болестта, но без положителен резултат от директна микроскопия и те са определени като възможни. Двама от заболелите, развили усложнения и с придружаващи хронични заболявания са починали. При извършените епидемиологични проучвания на болните с активна туберкулоза са установени общо 49 контактни, от тях 17 са I-ви ред и 32 са II-ри ред. На всички контактни е извършена туберкулинова проба на Манту в ПФО-Силистра, от тях 4 контактни са показали хиперергична реакция. На 7 контактни е назначена химиопрофилактика. Такава е проведена и на още 14 амбулаторно прегледани други лица със съмнение за латентна туберкулоза.

При 2 деца на 17 г. е отчетена хиперергична реакция след извършена проба на Манту преди ваксинация срещу туберкулоза по задължителния имунизационен календар. Децата са консултирани с пневмофтизиатър, извършени са изследвания, назначена е химиопрофилактика.

Общо за профилактика през 2015 г. са изразходвани 82 опаковки Изониазид. Към 31.12.2015г. болничната аптека разполага с 351 опаковки за профилактика.

През 2015г. 11 болни с туберкулоза са изследвани за ХИВ по Националната програма за профилактика и контрол на СПИН, не са установени позитивни резултати.

В изпълнение на дейности по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в РБългария през 2015г. по указание на МЗ проведехме анонимно несвързано епидемиологично проучване за болестност от ХИВ сред популацията. Зададеният брой проби за серологично изследване за областта е 0,15% от населението на областта (116 038), или 174 проби. Във връзка с проучването бяха събрани и изследвани 186 серума на лица между 10 и 85 години, които бяха изследвани с бърз тест, предоставен на РЗИ-Силистра по програмата. Всички изследвани серологични проби показаха отрицателен резултат за ХИВ.

През 2015г. с помощта на КАБКИС към РЗИ-Русе и РЗИ-Добрич и в лабораторията на РЗИ-Силистра бяха организирани изследвания с бърз тест на 431 лица, пожелали анонимно изследване за ХИВ и 189 лица, изследвани по ELISA за сифилис, хепатит В и С. Организирани акции бяха проведени в училища и населени места с преобладаващо ромско население (с. Окорш, Паисиево, ромски квартал в с. Калипетрово, с. Зафирово, гр. Главиница, гр. Силистра), както и в социално-педагогически интернат в с. Варненци. По време на кампаниите бяха установени 3-ма заразноносители на HBsAg, 2 лица с aHCV и едно лице положително за Сифилис. Няма положителни на ХИВ.

Във връзка с писмо на МЗ №16-00-83/16.09.2015г. извършихме тематична проверка по изпълнение на Наредба № 47/11.12.2009г. за условията и реда за изследване, съобщаване и отчет за заразеност с вируса на ХИВ, в частта за изследване на бременни и новородени за

ХИВ в женските консултации и родилните отделения на МБАЛ. Проверката обхваща периода от 01.01.2015г. до 30.06.2015г. Събраните данни показваха, че от общо 500 наблюдавани бременни в област Силистра за периода, на 442 (88%) са извършени изследвания за ХИВ, от тях 403 в доболничната помощ, което показва добър обхват на изследвания за ХИВ в доболничната помощ. Само в РО на МБАЛ-Дулово се предлага изследване на бременните преди раждане, в останалите АГО отделения такова не се извършва. Не се изследват и новородените от майки с неясен ХИВ статус. Установихме, че информацията, която РЗИ подава в МЗ за извършените изследвания за ХИВ по Наредба № 47 се базира на данни от лабораториите със седалище в област Силистра и не включва всички извършени изследвания на жители от областта. Липсва информация за изследванията, извършени от МДЛ „Рамус“ гр. София и „СМДЛ Здраве 99“ гр. Русе, които имат изнесени манипулационни на територията на областта. Във връзка с направените констатации РЗИ-Силистра разпореди на началниците на АГО да се следят изследванията на родилките за ХИВ в доболничната помощ, на неизследваните да се предлага изследване преди самото раждане, а при отказ да се изследват новородените. На управителите на двете лаборатории с изнесени манипулационни в областта разпоредихме да се спазват изискванията на Наредба № 47 за ежемесечно подаване на информация за извършените изследвания за ХИВ.

По подадената обобщена информация по Приложение 10 от Наредба № 47 се вижда, че за цялата 2015г. МДЛ от областта са отчетели общо 830 изследвания за ХИВ. От тях 294 (35%) са бременни, 85 (10%) са пациенти на хемодиализа, 15 (2%) са изследвани след професионална експозиция и 3 (0,4%) при кръводаряване. Останалите 406 са изследвани по други поводи.

През 2015г. от НРЛ по ХИВ на НЦЗПБ-София е съобщен 1 потвърден случай на ХИВ инфекция, мъж на 39 години.

IV. ДЕЙНОСТ ПО МИКРОБИОЛОГИЯ И ПАРАЗИТОЛОГИЯ

Дейността на отдел „Медицински изследвания“ включва лабораторни изследвания по микробиология и паразитология. Основен дял в лабораторната дейност са изследванията по профилактични показания, както по плана на РЗИ за осъществяване на държавен здравен, протиепидемичен и противопаразитологичен контрол, така и по заявки на физически и юридически лица (при постъпване на работа, в детски и социални заведения, за изследване на проби от води, храни и външна среда). Освен това се извършват изследвания по епидемиологични показания в заразни огнища на контактни и преболедували лица, а в редки случаи и по клинични индикации, с цел микробиологична диагностика на заболявания.

1. Микробиология

Микробиологичната диагностика се реализира в следните направления:

1.1. Санитарна микробиология

Изследваме проби по текущия здравен контрол и по заявки от физически и/или юридически лица:

По плана за текущ контрол са изработени:

- 2327 проби с 3338 анализа за контрол на текущите дезинфекции и стерилизации в лечебните заведения, както и на апаратура за стерилизация. Установени са 33 неудовлетворителни проби – 1,4%;
- 264 водни проби с 461 анализа и 19% неудовлетворителни проби, предимно от местни водоизточници;
- 34 проби от козметични продукти с 68 анализа, без отклонения;
- 4 проби храни с 12 анализа, във връзка с проучване на хранителен взрив, установени 8% отклонения от сан. микробиологичните норми.

По заявки от физически и юридически лица са извършени:

- 1 169 анализа на 488 водни проби, с 6% несъответстващи проби;
- 345 анализа на 107 проби от ядки, храни, безалкохолни напитки и др., без отклонения;
- 65 анализа на 65 проби за контрол на стерилизационна апаратура с биологичен тест, заявени от лечебно заведение за дентална медицинска помощ;
- 3 анализа на 1 проби диализна вода, заявени от МБАЛ-Силистра за нуждите на отделението по хемодиализа;
- 246 утревки от външна среда и технологично оборудване заявени от обекти за обществено хранене по ситемата НАССР, с извършени 246 анализа, без отклонения от сан. микробиологичните норми.

1.2. Серология – през 2015 г. са извършени общо 1761 изследвания, в т.ч.:

- 746 изследвания за HIV, в т.ч. 332 бързи теста и 414 по ELISA;
- 400 – за HBsAg;
- 600 – за antiHCV;
- 412 – за сифилис.

Установени са 5 пол./+ лица за хепатит С, 6 - за хепатит В и 1 – за сифилис.

1.3. Клинична микробиология

С профилактична и диагностична цел са изследвани:

- 842 проби от фецес: извършени са 603 изследвания за шигели с 49 изолата; 426 – за салмонели с 2 изолата и 345 – за Е.коли с 10 изолата. Установен е и един изолат на Staph. aureus;
- 33 проби от клинични материали (урини, гърлени, носни, вагинални, раневи секрети и др.), с извършени 97 анализа.

2. Паразитология

Оперативно-контролна дейност

В планираните за текущ контрол 142 обекта са извършени 233 проверки, в т.ч. 58 лабораторни. Профилактични изследвания за чревни паразити са извършени в 53 детски и 3 социални заведения. От взетите 2060 проби (перианални отпечатъци и фекални проби) са установени 37 случая с паразитози (1,9% обща опаразитеност), в т.ч. 35 с ентеробиоза и 2 с ламблиоза. За детските заведения е отчетена опаразитеност от 1,7% (31 случая на ентеробиоза от изследвани 1862 лица). В социалните домове за деца и юноши общата опаразитеност е 6% (4 случая с ентеробиоза и 2 случая с ламблиоза от 99 изследвани лица). Във връзка с протиачащите процеси на деинституционализация значително е намалял броят на децата отглеждани в социални домове. Висок отн. дял на опаразитеност е установен в СУПЦ-Главиница (5 опаразитени с ентеробиоза от 40 домащи – 12,5%) и ЦДГ в с. Богданци (3 опаразитени от 25 домащи – 12%). След предписаните лечебно-оздравителни и хигиенни мерки, контролните изследвания показаха ефективен резултат в огнището.

По надзора на паразитозите са връчени 13 предписания.

Санитарно-паразитологични изследвания на външна среда са извършени в 27 детски и социални заведения, като са взети 140 проби. При извършените 140 анализа не са установени положителни резултати.

На 3-те болнични заведения в областта е оказана организационно-методична помощ, във връзка с маларията и внасяните паразитози и са извършвани ежемесечни проверки в хирургичните отделения, във връзка със съобщаването на оперираните от ехинококоза пациенти.

През отчетната 2015 г. са регистрирани и съобщени 10 болни с ехинококоза, в т.ч. 8 оперирани, няма рецидиви.

Лабораторна дейност

През 2015 г. в лабораторията на РЗИ са изследвани 2505 лица и с паразитози са установени 42 от тях (1,7%), срещу 1,9% за 2014 г.

При извършените 3 718 анализа на 3 122 проби са установени 38 лица с ентеробиоза и 4 с ламблиоза.

В структурата на изследванията преобладават профилактичните изследвания (99,6%), а клиничните и по епидемиологични общо съставляват под 1%. По метод на изследване структурата има следната характеристика:

- от 2 525 перианални отпечатьци (77,4%) са установени 38 положителни за ентеробиоза проби (1,5%);
- от 597 фекални проби (18,3%) са установени 4 положителни за ламблиоза (0,7%);
- от 140 санитарно-паразитологични проби (4,4%) не са установени положителни резултати.

Обобщена справка по Наредба № 5 за местните паразитози, въз основа на данните от двете лаборатории, в които се извършва диагностика е представена в следващите 2 таблици, сравнително за 2015г. и 2014г.:

Паразитози 2015 год.	РЗИ-Силистра			СМДЛ-Силистра			ОБЩО		
	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%
Ентеробиоза	2505	38	1,5	4144	69	1,7	6649	107	1,6
Ламблиоза	588	4	0,7	4133	2	0,05	4721	6	0,13
Аскаридоза	588	0		4133	0		4721	0	
Трихоцефалоза	588	0		4133	0		4721	0	
Хименолипедоза	588	0		4133	0		4721	0	
Тениидози	588	0		4133	0		4721	0	
Амебиоза	588	0		4133	0		4721	0	
Фасциолоза	588	0		4133	0		4721	0	
Ехинококоза	0	0		46	21	46	46	21	46
Трихинелоза	0	0		0	0		0	0	
Токсоплазмоза	0	0		20	5	25	20	5	25
Трихомоназа	0	0		345	119	34,5	345	119	34,5

Паразитози 2014 год.	РЗИ-Силистра			СМДЛ-Силистра			ОБЩО		
	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%	Брой изсл. лица	пол/+/ %	%
Ентеробиоза	3054	48	1,57	4685	71	1,52	7739	119	1,54
Ламблиоза	820	11	1,34	4685	2	0,04	5505	13	0,23
Аскаридоза	820	0		4685	0		5505	0	
Трихоцефалоза	820	0		4685	0		5505	0	
Хименолипедоза	820	0		4685	0		5505	0	
Тениидози	820	0		4685	0		5505	0	
Амебиоза	820	0		4685	0		5505	0	

Фасциолоза	820	0		4685	0		5505	0	
Ехинококоза	0	0		53	31	58,5	53	31	58,5
Трихинелоза	0	0		4	0		4	0	
Токсоплазмоза	0	0		15	4	26,7	15	4	26,7
Трихомоназа	0	0		365	187	51,2	365	187	51,2

Намаляване в броя на изследваните лица се наблюдава в дейността и на РЗИ и на СМДЛ. През двете години лабораторията на РЗИ отчита малко по-висок отн. дял на положителни проби за ентеробиоза и ламблиоза. СМДЛ отчита изследвания за ехинококоза, токсоплазмоза, трихомоназа и трихинелоза, каквито в РЗИ не се извършват, тъй като само СМДЛ работи по договор с РЗОК. Акцента на работа в РЗИ са профилактичните изследвания в детски и социални заведения, които са планирани в организирани детски колективи, поради което в РЗИ се отчитат по-добър обхват, респ. диагностичен резултат въз основа на който се предписват оздравителни мерки в огнищата. Такъв ефект от изследванията за паразитози при децата до 6 годишна възраст, финансирани по профилактичната програма на НЗОК не може да се реализира, тъй като тези изследвания нямат организиран характер. Предвид посочените разлики сравнителен коментар по данните е трудно да се направи – различни са мотивацията, основанието и организация на изследванията. В РЗИ лабораторната паразитологична дейност се извършва целенасочено с противо-паразитологичен характер на предприетите мерки, а в СМДЛ дейността е на лечебно заведение, което е търговски субект по смисъла на своята регистрация.

Местни паразитози

Контактни паразитози

Ентеробиоза – най-разпространената паразитоза, с епидемиологично значение за колективите в детските и социални заведения. Ежегодно планираме, организираме и извършваме профилактични изследвания на деца и персонал от детски и социални заведения. Изследвания за контактни паразитози извършваме като услуга на граждани за здравно освидетелстване при постъпване в детски заведения или за работа и по план в детски и социални заведения. Преобладаващата част от изследваните проби са от организирани колективи в детски и социални заведения (71%). Във връзка с така планирания и организиран паразитологичен контрол, въз основа на резултатите имаме основание да предписваме хигиенни мероприятия и лечение на опаразитените за оздравяване на огнищата.

През 2015г. общо са изследвани 2 505 лица и са открити 42 опаразитени (1,7%), като 37 от тях (88%) са установени при организирани по плана на РЗИ профилактични изследвания на колективите в детските и социални заведения и само 5 са случаите на открити опаразитени лица с Ентеробиус вермикуларис и Ламблиоза при заявено изследване като услуга във връзка с постъпване на работа или в детско заведение.

По годишния план на РЗИ с изследване за чревни паразити са обхванати 78 % от детските и социални заведения в областта (56 от 72), като са изследвани 93% от лицата в тях и е установена общата опаразитеност от 1,9% (37 случая, в т.ч. 35 с ентеробиоза и 2 с ламблиоза).

Ламблиоза – сред изследваните през годината 588 лица са установени 4 опаразитени с Ламблия интестиналис (обща опаразитеност 0,7%). При организирани от РЗИ изследвания са открити 2 случая, а при профилактичните изследвания за здравни книжки/медицински за постъпване на работа и в детски заведения в лабораторията на РЗИ са установени само 2 случая.

Геохелминтози /аскаридоза, трихоцефалоза/

Аскаридоза – няма ендемични огнища в областта. През 2015 г. сред изследваните 588 лица не е установен такъв случай.

Трихоцефалоза не е установена сред изследваните 588 лица.

Хелминтозоозни (Ехинококоза, Трихинелоза, Тениидози)

Ехинококоза – през 2015 г. са регистрирани 10 болни с ехинококоза (8 оперирани и 2 неоперирани, поради голяма възраст и придружаващи заболявания. Заболяемостта е 8,7‰. За сравнение с 2008 г., когато е регистрирана висока заболяемост от 16‰ (21 случая), статистиката сочи средногодишно 2 пъти намаление през последните години.

Регистрираните през 2015г. случаи според локализацията са на черен дроб (9) и на бял дроб (1). Преобладават случаите с ехинококоза на лица живеещи в селата (7), а по общини водещото място е за община Силистра (4).

За периода 2001-2015 г. заболяемостта от ехинококоза в областта е в широки граници от 5,4‰ (2009г.) до 16‰ (2008г.). Въпреки по-ниската заболяемост през някои от годините ехинококозата остава проблем с голямо здравно и социално значение, предвид тежестта и продължителността на протичане на заболяването и инвалидизирането на пациентите. Ехинококозата поражда и детската възраст. През 2015 г. е регистриран 1 случай на дете на 11 годишна възраст, с белодробна локализация. В периода 2001-2015г. от общо регистрираните 166 болни, 27 случая (16,3%) са при деца до 18 годишна възраст. Отн. дял е в твърде широк диапазон (от 11% през 2014г. до 57% през 2009г.), спрямо годишния брой заболели. За щастие има и благоприятни години (2011г. и 2012 г.), през които не са регистрирани деца до 18 год. възраст болни от ехинококоза.

Трихинелоза не са регистрирани случаи през 2015 г.

Тениидози (Тениаринхоза и Тениоза) не са регистрирани през 2015 г.

Внасяни паразитози

Малария – през 2015 г. в лабораторията на РЗИ-Силистра не са постъпвали кръвни проби на съмнителни за малария лица. По данните, които обобщаваме съгласно прил. № 1 на Наредба № 5 за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози става е видно, че в СМДЛ-гр. Силистра също не са изследвани такива проби. Граждани, които пътуват в ендемични за малария страни споделят, че в аптечната мрежа липсват медикаменти за профилактика.

В началото на епидемичния за малария сезон до всички лечебни заведения изпратихме напомнителни писма, относно епидемиологичната обстановка и най-важните профилактични, организационни и лечебни мерки.

Поради липса на биолог в инспекцията не се извършва наблюдение на водоеми с потенциален риск за развитие на комарни биотопи. През лятото на изтеклата 2015г. за извършване на улов на комари по Националната програма за профилактика и контрол на вектор предавани инфекции организирахме тази дейност на база сключен граждански договор с биолог за периода юни-септември 2015г. Това ни позволи да изпратим в НЦЗПБ-София осъществения улов от комари за видово определяне, но резултат не ни е предоставен оценка на видовото разнообразие на комарите и оценка на риска от местна трансмисия на вектор предавани заразни и паразитни заболявания.

Организацията и извършването на дезинсекционни обработки срещу комари са дейности на кметските администрации, които се извършват според обстановката и финансовите им възможности.

Оказана е ОМП на медицинските специалисти в детските и вътрешни отделения, като на директорите на трите МБАЛ в областта са връчени предписания за осигуряване готовност за лечение на хоспитализирани съмнително болни от малария и/или паразитоносители.

V. ДЕЙНОСТ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР

След извършените изменения и допълнения на Наредба №15 за имунизациите в РБългария през юли 2014 г. в Имунизационния календар на страната беше включена шесткомпонентна ваксина за провеждане на основна имунизация срещу дифтерия, тетанус, коклюш, хепатит Б, полиомиелит и хемофилус инфлуенце тип Б за родените след 01.06.2014 г. деца. До доставяне на шесткомпонентната ваксина, със Заповед № РД-01-209/27.08.2014г. на министъра на здравеопазването беше разпоредено основната имунизация да се извършва с четирикомпонентна ваксина Тетраксим и хепатит Б ваксина. Едва през месец декември 2014г. започна прилагането на новата шесткомпонентна ваксина Хексацима, което продължи и през 2015г. Съгласно действащия Имунизационен календар на страната основните имунизации срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хепатит Б и хемофилус инфлуенце тип Б могат да се извършват с шесткомпонентна или петкомпонентна ваксина и моноваксина срещу хепатит Б. През периода наличните количества Хексацима, с които РЗИ-Силистра разполагаше (508 дози остатък от предходната година и 1540 дози получени през 2015г.) позволиха за нуждите на подлежащите от областта до края на месец септември да се използва основно шесткомпонентната ваксина. След привършване на наличните количества Хексацима, за извършване на основна имунизация бяха използвани Пентаксим и Енжерикс.

През по-голямата част от годината РЗИ-Силистра разполагаше с необходимите количества ваксини, за да обезпечи работата на ОПЛ от областта. Затруднения имаше при три ваксинални продукта – Пентаксим, Тетраксим и Верораб. Поради прекратяване на процедурите за обществени поръчки и неяснотата по снабдяването с шесткомпонентна ваксина, на основание писмо на МЗ № 16-00-29/31.03.2015г. прекратихме раздаването на наличните количества Пентаксим за реимунизация, с цел приоритетно осигуряване на трите приема за основна имунизация. Това съответно се отрази на обхвата с 4-ти прием за реимунизация с Пентаксим през I-во полугодие. С получените количества Пентаксим през месеците юли и декември 2015г., беше осигурена ритмичност при снабдяването на ОПЛ с тази ваксина и се възобнови извършването на реимунизацията.

Наличните количества Тетраксим привършиха в края на август и до получаване на нови количества през месец декември имунизирането на 6 годишните деца беше преустановено. С получаване на новите количества през декември 2015 г. реимунизацията беше възобновена, като приоритетно се ваксинираха децата подлежащи през 2015 г.

През март 2015г., предвид затрудненията при снабдяването с противобясна ваксина и на основание писмо на МЗ № 16-00-21/05.03.15г. уведомихме обслужващите единствения противобесен кабинет в областта, намиращ се в ИО на МБАЛ-Силистра, че са направени констатации за изразходване на количества ваксина, несъответстващи на епизоотичната обстановка в областта, както и за съществуващите проблеми по доставката на ваксина в страната. Във връзка с това препоръчахме да се прецизира използването на наличната противобясна ваксина, като напомнихме индикациите за назначаване на профилактична имунизация срещу бяс и определяне на схемите за имунизация. Ежеседмично подавахме информация в МЗ за наличните количества ваксина в склада на РЗИ Силистра. По разпореждане на МЗ през месеците април и май бяха преразпределени 70 дози Верораб на РЗИ-Плевен. Така в края на юни в склада на РЗИ-Силистра оставихме неприкосновен резерв от 30 дози, за хора ухапани от диви или доказани за бяс животни. В област Силистра има потенциален риск от поява и разпространение на бяс сред домашните животни, поради зачестилите случаи на навлизащи в селищата лисици и чакали, нападащи домашни животни и птици. Предвид това и невъзможността за обезпечаване с ваксина, изисквахме подробна информация от Противобесния кабинет към МБАЛ-Силистра за местонахождението на безстопанствените кучета, предизвикали наранявания, които изпращахме на ОДБХ-Силистра с цел клинично наблюдение на кучетата за срок от 10 дни.

След получаване на разпределените количества ваксина Верораб през месец септември 2015 г. прилагането на противобясната ваксина се нормализира.

През 2015г. инспекторите от отдел „ПЕК“ извършиха 152 проверки на дейността по имунопрофилактика в амбулатории на общопрактикуващите лекари, по време на които беше осъществен контрол върху нивото на имунизационния обхват, съхранението на биопродуктите и спазването на хладилната верига.

Със заповед на МЗ №РД-01-214/05.10.2015 г., във връзка с изпълнение на дейности по Плана за действие за периода 2011-2015 г. към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства, на РЗИ-Силистра беше предоставен мобилен кабинет за обща практика, който в периода 02-24.11.2015 г. беше използван за провеждане на кампании по извършване на профилактични прегледи и задължителни имунизации на деца с непълна имунизационна схема.

Целева група по време на кампанията бяха деца в имунизационна възраст, които нямат избран личен лекар или имат ОПЛ, но по някаква причина са с пропуски в имунизационния статус. В началото на кампанията с помощта на РЗОК-Силистра беше извършено проучване на имунизационния статус на всички деца до 3 год. възраст и ученици от 12 до 17 год., тъй като обхватът с ТД и Приорикс на подлежащите 12 годишни деца е най-нисък.

От РЗОК получихме данни за имунизационния статус на 2680 деца до 3 г. възраст. При 643 деца (24%) установихме липса на 1 или повече приеми по задължителния имунизационен календар. Уведомихме личните лекари за необходимостта от имунизация на нередовните деца. При извършените по-късно проверки на личните лекари се установи, че част от децата са имунизирани след нашето разпореждане, друга част от имунизациите са извършени в предни периоди, но не са отчетени или не са приети от програмата на РЗОК, поради закъснели приеми. Така общият брой нередовни деца до 3 г. възраст бяха ограничени до 300, като от тях 73 (24%) са в чужбина, 31 (10%) са изселени в други области, 59 (20%) са отложени поради заболяване, 5 деца са били при друг ОПЛ и липсва информация за извършените имунизации, при 2 деца има отказ на родител и 130 (43%) деца не са се отзовали на поканата до момента.

Получихме данни и за 1694 деца на възраст от 12г. до 17г. с липсващи приеми на ТД и Приорикс на 12г. възраст. След уведомяване на личните лекари, част от тези деца бяха имунизирани, други не са отчетени в РЗОК или приеми не са приети от програмата, поради закъснение. При последвалите проверки броят на нередовните деца от 12г. до 17г. възраст се ограничи до 1080. По извършените справки в имунизационните журналы на ОПЛ беше установено, че отново голям брой от тези деца живеят в чужбина – 512 (47%) или други области – 94 (9%), други са отложени поради заболяване – 63(6%). Не е малък броят на учениците, които в периода когато подлежат на имунизация са били при друг личен лекар и не са представили информация за имунизационен статус на новоизбрания лекар. Това е причината за липса на имунизации при 73 деца (8%). При осъществяване смяна на личен лекар медицинската документация на пациента не се предава по служебен път на новия ОПЛ. Това става само ако родителят я изиска и предаде. Липсата на данни за извършените имунизации не дава възможност на новоизбрания ОПЛ да прецени на какви приеми е подлежащо детето. Останалите 338 (31%) ученици все още не са се отзовали след покана от личния лекар.

По-голяма част от децата с нередовни имунизации бяха концентрирани в общините Кайнарджа, Главиница и Тутракан, като най-голям брой са съсредоточени в 10 населени места с преобладаващо ромско население. Тези населени места бяха избрани за посещение от мобилните екипи.

След извършен избор за изпълнители на кампанията бяха определени 2 лечебни заведения – ЕТ „АПМП-ИП Д-р Джон Екбейн Егурузе“ с ръководител д-р Джон Егурузе и ЕТ „АСМП-ИП д-р Светлана Петкова“ с ръководител д-р Светлана Петкова, специалист по педиатрия с амбулатории в гр. Тутракан и Главиница. В екипите бяха включени и

инспектори от отдел „Противоепидемичен контрол“ на РЗИ-Силистра, които бяха запознати с имунизационния статус на всяко дете и извършваха имунизациите.

За изпълнение задачите на кампанията беше използвана мобилна единица „Кабинет за обща практика“, който получихме от РЗИ-Шумен.

Така по време на кампанията, която се проведе в периода 02-24.11.2015 г. 620 деца бяха поканени за профилактични прегледи и имунизации. От тях на 226 са извършени профилактични прегледи и на 144 са извършени различни ваксинални приеми. Поради здравословни причини или получени междувременно приеми не са имунизирани 82. По вид на ваксината разпределението на приемите е както следва: Пентаксим II-ри прием (2), III-ти прием (7), IV-ти прием (13), Синфлорикс III-ти прием (1), IV-ти прием (11), Енжерикс III-ти прием (7), Приорикс I-ви прием (8), II-ри прием (72), ТД на 12 год. (91). Общо са извършени 212 приема, като 79 деца са имунизирани с по 2 ваксини.

На всички ОПЛ, чиито деца бяха имунизирани по време на кампанията, са предоставени списъци с данни за извършените приеми, дата на извършване, серия и срок на годност на ваксините. Целта е вписване на приемите в имунизационните журнaли. Копие от писмата бяха изпратени и до РЗОК за сведение.

През годината дейността по Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка продължи, като инспекторите оказваха необходимата методична помощ на личните лекари при определяне на подлежащите момичета. През 2015г. като подлежащи в програмата бяха включени и момичета на 13 годишна възраст, а схемата за прилагане на използваните ваксини (Церварикс и Силгард) беше редуцирана от 3 на 2 приема през 6 месеца.

Докато броят на включените в програмата за имунизация срещу човешки папиломен вирус момичета, родени 2002 г. е бил 195 (39%), родените 2003 г., които са се включили в програмата са 117 (21%). Това показва отлив на желаещите да се възползват от възможността за безплатна имунизация. Продължаващите публикации в интернет пространството с коментар за усложнения след ваксиниране обръкват родителите, разколебават ги и зачестяват случаите на прекъсване на започнатата имунизация. Набиращата сила движения против ваксините и техния задължителен характер все още не са се отразили сериозно на обхвата със задължителни имунизации в областта, но се отразяват при вземане на решения на родителите за препоръчителни имунизации. Тези т.нар. анти-ваксинални движения срещат противодействие от някои родители, разпространили отворено писмо до различни институции, вкл. РЗИ чрез което изразяват несъгласие с промяна на задължителния характер на ваксинациите.

През отчетния период двама общопрактикуващи лекари (от гр. Силистра и гр. Тутракан) прекратиха договорите си с РЗОК, поради липса на специалност детски или вътрешни болести и неосъществено зачисляване на специализация по обща медицина. Обслужването на пациентите от едната практика беше поето от досегашният втори лекар, който регистрира ново лечебно заведение, а пациентите от другата практика си избраха други лични лекари. Това не доведе до сериозни сътресения в дейността по имунопрофилактика.

Отчитане и проследяване движението на биопродуктите продължава да се осъществява чрез програмата „Отчитане движението на биопродуктите“, която използваме от 2008 г. В края на всеки месец се засичат количествата биопродукти налични в склада на РЗИ и се сравняват с разпечатката от програмата за документална наличност. Така се осъществява ефективен контрол в края на всеки месец, а при нужда такъв е възможен да се извърши във всеки един момент.

Количествата получена, изразходвана ваксина и остатъка в края на отчетния период се проследява индивидуално за всеки лекар, като тази информация е част от неговото индивидуално досие по имунопрофилактика.

Изграждане и поддържане на базата данни за децата без личен лекар

От родилните отделения на трите многопрофилни болници постъпва в отдел „ПЕК” информация за новородените. Въз основа на нея се формира регистър на новородените за съответната календарна година по месеци с данни за извършените имунизации в РО. Неимунизираниите се проследяват за избор на личен лекар и последващо извършване на пропуснатите приеми след отпадане на противопоказанията.

Периодично ОПЛ подават информация за новозаписани новородени, а от РЗОК-Силистра на тримесечие официално изискваме данни за избора на личен лекар за новородените, според пациентските листи на всички ОПЛ. При съпоставката на данните по трите регистъра се получава извадка на новородени, за които не е осъществен избор на личен лекар.

Така при справката за родените в областта през I-во полугодие на 2015г., след обработка на информацията се установиха 21 новородени без данни за избран личен лекар. След справка чрез кметствата по местоживееене, уточняване на ЕГН на децата и след проверка в сайта на НЗОК открихме, че при 11 деца избор на личен лекар е осъществен в други населени места извън областта (Исперих, Разград, Русе и Кубрат). Останалите деца впоследствие избраха лични лекари от областта, а 2 деца са починали.

Осигуряване на хладилното съхранение и транспорт на биопродуктите

Във всички лекарски практики са създадени условия за хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите. ОПЛ получават ваксини от РЗИ само при наличие на хладилна чанта.

Всички хладилници в амбулаториите са снабдени с термометри и се води ежедневен контрол на температурата им, която се регистрира в обособени дневници, обект на проверка при всяко посещение на инспекторите.

Биопродуктите в склада на РЗИ се съхраняват в плюсова хладилна камера и 3 хладилника в склада за ваксини. При необходимост може да се използва и капацитетът на още 2 хладилника, намиращи се в работните помещения на дирекция НЗБ. Изготвени са правила за съхранение на биопродуктите, начин за подреждане и раздаване на ваксините.

Отчитането на температурата се осъществява от дежурния инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“ най-малко 3 пъти дневно (сутрин при започване на работното време, на обед и преди завършване на работния ден). Отчетените стойности се вписват в работен журнал за всяко хладилно съоръжение поотделно. Изготвен е план за действие при авария на хладилната техника. Осигурен е агрегат на ел. енергия при евентуално спиране на централното електрозахранване.

През 2015г. не са допускани аварии на хладилната техника и бракуване на ваксини, поради неправилно съхранение.

Нежелани реакции след ваксинация

През 2015 г. в РЗИ-Силистра не са съобщени случаи на нежелани реакции след ваксинация. Във връзка с чл. 27, т. 6 на Наредба № 15 за имунизациите в РБългария и Методично указание за надзор върху нежеланите реакции след имунизация ежемесечно се изпращат сведения по приложение № 11 за случаи на НРВ, включително „нулево сведение“.

Дейност на областната комисия за отлагане от имунизации по медицински противопоказания

През отчетния период комисията е провела 9 заседания, на които са разгледани 20 случая на деца с различни хронични заболявания. При 8 от тях е дадено становище за

липса на противопоказания да се извършват необходимите имунизации и реимунизации, две деца са освободени за 6 мес. и срокът е изтекъл преди края на годината. При едно дете с тежка хидроцефалия, освободено от комисията през 2014 г., е удължен срокът за освобождаване от подлежащите имунизации. Останалите 9 деца са освободени за цялата година:

- Дете на 4 мес. със синдром на Даун и сърдечна малформация е отложено за 1 год. от подлежащите I-ви прием на Хексацима и Синфлорикс;
- Дете на 3 год. с диагноза Епилепсия е отложено за срок от 1 г. от реимунизация с Пентаксим и Синфлорикс и комбинирана ваксина срещу морбили, паротит, рубеола.
- Дете на 12 год. с диагноза Ювенилен артрит, подлежащо на реимунизации с ТД и Приорикс е отложено до приключване на лечението с имуносупресори.
- Дете на 4г. със синдром на Даун и сърдечна малформация е освободено от имунизация срещу морбили, паротит, рубеола.
- Дете на 17год. с Множествена склероза е отложено от подлежащите имунизации БЦЖ и ТД за 1 год.
- Дете на 14год. с диагноза Хидронефроза е отложено от Приорикс и ТД за срок от 1 година.
- Новородено с тежка вродена малформация е отложено от I-ви прием на БЦЖ и Енжерикс.

Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести

През 2015г. няма регистрирани случаи на ваксинопредотвратими заразни болести в имунизационна възраст.

Дейност на Имунизационния кабинет в РЗИ

През 2015г. в Имунизационния кабинет към РЗИ Силистра е извършена реимунизация срещу тетанус, дифтерия на лице на 35г. без избран личен лекар. Извършени са и 210 приема на противогрипна ваксина Инфлувак.

Имунизационен обхват

Обхватът с имунизации и реимунизации при децата до 18 год. възраст през 2015г. при някои приеми бележи ръст, докато при други не е променен или е по-нисък в сравнение с 2014г.

В края на 2015г. с I-ви приеми на БЦЖ и Енжерикс не са обхванати 15 деца. От тях 3 са имали противопоказания, поради вродени аномалии и други сериозни здравословни проблеми, 6 са недоносени, родителите на 2 деца са отказали имунизации и 4 са отложени от имунизации в РО, а след това родителите не са се явили при личния лекар.

Основната имунизация срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б през годината се извършваше с Хексацима и след приключване на количествата с Пентаксим и Енжерикс. Сумарно обхватът с двете ваксини е както следва:

I-ви прием – 95%, II-ри прием – 95% и III-ти прием 94%. Обхватът с III-ти прием е с близо 2 пункта по-висок в сравнение с 2014 г.

Относителният дял на обхванатите подлежащи за реимунизация с Пентаксим през 2015г. е с 2 пункта по-нисък в сравнение с миналата година, поради ограниченията за предоставяне на ваксина на ОПЛ за IV-ти прием, предвид недостатъчното снабдяването с Хексацима.

В сравнение с 2014г. обхватът със Синфлорикс при трети прием е с 4 пункта по-висок, а при реимунизацията е с 3 пункта по-нисък.

Обхватът при основната имунизация и реимунизацията с ваксина срещу морбили, паротит, рубеола е с 2 пункта по-висок в сравнение с 2014г.

Въпреки съществуващите проблеми със снабдяването с Тетраксим, обхватът при 6 годишните деца е сравнително добър и е с близо 8 пункта по-висок в сравнение с предходната година.

По-добър е обхватът с ППД и БЦЖ при учениците на 7 и 17 години и няма промяна при 11 годишните. Отн. дял на отрицателните реакции на туберкулинова проба на Манту при 7 годишните е 46%, при 11 годишните - 31%, а при 17 годишните - 18%.

И през 2015г. обхватът срещу тетанус и дифтерия е незадоволителен. С близо 2 пункта се е увеличил обхватът при 12 и 17 год. ученици. При възрастните обхватът е намалал с 1-2 пункта, с изключение на 45 год., където има увеличение от 3 пункта. Като причина за това ОПЛ посочват липса на здравни осигуровки, отказ, отсъстващи или мигрирали лица, които се водят жители на областта, но живеят и работят в други области или извън страната.

Мониторинг на имунизациите

От обобщените отчети за извършената имунопрофилактика през 2015г. от ОПЛ, МБАЛ, ЦСМП и Имунизационния кабинет в РЗИ се получиха следните данни за обхват:

- **ППД** – в сравнение с миналата година обхватът показва ръст с 1 пункт при 7 год. (89% към 88%) и 17 годишните (83% към 82%) и е без промяна при 11 годишните (91%);
- **БЦЖ** - запазва се обхватът при новородените, добър обхват има и при учениците – около 99% от показаните за имунизация;
- **ДТКaХепПуХИБ** – на 97% е отчетена завършена основна имунизация с III-ти прием на Хексацима, което е с 10 пункта повече в сравнение със III-ти прием на Пентаксим през същия период на предходната година. След привършване на количествата Хексацима основната имунизация продължи с Пентаксим, като тя е завършена при 218 деца. При това обхватът с ваксина срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б за 2015г. е както следва: за I-ви прием 95%, за II-ри прием 95% и за III-ти прием 94%. Основната причина за липса на имунизация по немедицински причини е неявяване след покана от личния лекар и поради отсъствие от населеното място или миграция;
- **ДТКaПуХИБ** - с около 2 пункта е намалал обхватът с реимунизацията с Пентаксим (87% при 89% за 2014г.). Реимунизацията се забави във времето, поради отклоняване на ваксината за основните имунизации и донякъде забавянето беше компенсирани в края на годината.
- **Пневмококова ваксина** – със завършен трети прием са 96% от подлежащите, което е с 4 пункта по-висока стойност от 2014г., когато обхватът е бил 92%. Обхватът с IV-ти прием бележи спад с 2 пункта (91% при 93% за 2014г.). Като основните причини за необхват лекарите са посочили неявяване при покана при 82% от необхванатите, отсъствие от населеното място и миграция;
- **ДТКbПи** – със 7 пункта има ръст в обхвата на 6 годишните деца (88% при 81% през 2014г.). Като основна причина ОПЛ са посочили липса на ваксина (65%);
- **Хепатит-В ваксина** – в РО от областта са имунизирани 99% от новородените при почти същия обхват през 2014 г. На 209 деца, чиято схема на имунизации е започнала с Пентаксим е извършен III-ти прием с моноваксина Енжерикс, което е 95% от подлежащите.
- **Приорикс** – с по 2 пункта се е увеличил обхватът при децата на 13-месечна възраст (93% срещу 91% през 2014г.) и на 12-годишните (91% срещу 89%); Причините за необхват са от немедицински характер (в 84% - неявил се, а също отсъствие от населеното място, миграция, неизтекъл интервал от предходна ваксина).

- **ТД** –обхватът при 12 годишните ученици се е увеличил с 3 пункта (91% към 88%) и с 1 пункт при 17 годишните (81% към 80%). Незадоволителен остава обхватът при подлежащите възрастни от 25 до 85+ години. При повечето възрастови групи той е леко понижен или същият като 2014г., единствено при 45 годишните има ръст от 3 пункта. Основните причини за липса на реимунизация с ТД на подлежащите ученици и възрастни са от немедицински характер. Най-висок е относителният дял на неорганизираните подлежащи за годината – 22%, 19% от необхванатите са отсъстващи от населеното място, 18% са неосигурени, 16% са мигрирали, 3% от поканените са отказали ваксинация.

При планирани през годината общо 28 546 приема с различни ваксини по причини от немедицински характер не са извършени 6 072 от тях (21%), 131 (0,4%) по временни медицински противопоказания и 19 (0,07%) по трайни медицински противопоказания.

Преобладаващите причини от немедицински характер за неизвършени имунизации са: „не се явили” - 28%, „отсъствие от населеното място“ – 19%, „липса на организация“ – 18%, основно при подлежащите възрастни на ТД, висок е относителният дял на неосигурените възрастни, подлежащи на ТД – 15%, необхванати поради миграция са 15%; по-малък брой са неимунизирани поради липса на ваксини, отказ, недоносеност, неизтекъл интервал от предходна ваксина, контакт с ОЗБ.

Най-голям е броят на необхванатите по немедицински причини сред подлежащите на реимунизация с ТД – 5 042 (83%), следват необхванатите с ваксинация срещу туберкулоза – 372 (6%), отложени от Синфлорикс 165(3%), отложените приеми с Приорикс са 141 (2%), необхванати с Тетраксим – 127 (2%), необхванати с Пентаксим – 131 (2%), необхванати с Хексацима 68 (1%), необхванати с Енжерикс 26 (0,4%).

Целеви имунизации и реимунизации:

- **Постекспозиционна профилактика срещу бяс** е извършена на 75 лица. Към момента всички пациенти от областта се обслужват в един противобесен кабинета, намиращ се в Инфекционно отделение на МБАЛ-Силистра. Поради липсата на доставки на ваксина Верораб през годината, обслужващите противобесния кабинет бяха уведомени с писмо за проблемите свързани с доставката и необходимостта от прецизно определяне на индикациите за ваксиниране и схемите на имунизация.

В РЗИ - Силистра беше оставен резерв от 30 дози за множествени и тежки ухапвания, както и за случаи на ухапвания от диви или доказано бесни животни. След получаване на нови количества от ваксината имунизациите бяха възобновени.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

- Тетанус при нараняване - приложени са общо 2561 дози ТТ във всички лечебни заведения в областта (МБАЛ, ЦСМП, ОПЛ);

- Срещу човешки папиломен вирус – от 555 момичета навършили 12 год. през 2015г., 191 момичета са изразили желание за имунизация. От тях 150 (78%) са имунизирани с I-ви прием на ваксина срещу човешки папиломен вирус. На 213 момичета е извършен II-ри и III-ти прием. От стартирането на програмата през 2012 г. до края на 2015г. от общо 2125 момичета на 12г. в областта 775 (36%) са се включили в програмата с извършен I-ви прием, а със завършена пълна схема на имунизация са 554 (26%) момичета. По година на раждане броят момичета със завършена имунизационна схема са както следва: род.2000г.-222(38%), род. 2001г.-168(35%), род. 2002г.-135(27%) и родени 2003г.-29(9%). Вижда се намаленият интерес към имунизацията срещу човешки папиломен вирус.

През годината с помощта на фирмата-разпространител на една от ваксините приготвихме и изпратихме на адресите на всички подлежащи родени 2003г. момичета уведомителни писма с информация за възможността да се възползват от безплатна имунизация, данни за заболяването, необходимостта от имунопрофилактика срещу него и информация за ваксиналните продукти. Тези девойки ще имат възможността да се включат в програмата и през 2016г.

Отчет за получените и изразходвани биопродукти

По Прил. № 12 (по чл. 27 т. 14) от Наредба № 15 са показани количествата ваксини в началото на 2015г. в склада на РЗИ и при ЛЗ, планираните и получени количества през периода, раздадените на ЛЗ количества, отчетените изразходвани от тях през отчетния период и остатъка в склада на РЗИ към 31.12.2015г.

През 2015г. недостиг на ваксина имаше при Тетраксим, Пентаксим и Верораб. Ежеседмично подавахме информация в МЗ за наличните количества ваксини в склада на РЗИ-Силистра. Получените през годината количества ваксини са по-малки от планираните. Не се стигна до продължителни липси на ваксина благодарение на значителните остатъци, с които влязохме в 2015г. и стриктното раздаване на биопродуктите на ОПЛ според подлежащите за съответния месец.

Разходът на биопродукти при многодозовите опаковки на БЦЖ остава голям. При БЦЖ на новородени използваемостта е средно по 3,9 дози от ампула. В амбулаториите на ОПЛ използваемостта на БЦЖ е средно по 3,7 дози от ампула.

Малко по-добра е използваемостта на ППД – средно по 5 дози от ампула.

Бракувани ваксини: Приорикс – 5 бр., парт. № А69CD529А със срок на годност 30.07.2016 г., бракувани поради неправилно съхранение;

В началото на 2015г. в склада на РЗИ е имало налични 18 350 спринцовки от 1сс и 14 456 бр. от 2сс. През периода са получени 9 000 броя спринцовки от 2 сс и 3200 от 1сс, а са раздадени за нуждите на ОПЛ, МБАЛ и Имунизационен кабинет общо 13 882 спринцовки. В края на периода в склада на РЗИ са налични 29 184 броя (11 278 от 1 мл. и 17 906 от 2 мл.), с различен срок на годност (от 30.07.2016 г. до 30.09.2018 г.).

VI. ДЕЙНОСТ ПО НАДЗОРА НА ОВП И НА ПОЛИОМИЕЛИТА

На територията на Силистренска област функционират три болници за активно лечение (МБАЛ-Силистра, МБАЛ-Дулово и МБАЛ-Тутракан).

По надзора на ОВП наблюдаваме три отделения по нервни болести (с 52 легла), три педиатрични отделения (с 50 легла) и едно инфекциозно отделение в МБАЛ-Силистра (с 15 легла). **Броят на наблюдаваното население от 0 до 15 години е 16 597.**

Ежеседмично получаваме от подлежащите на надзор болнични отделения информация за „нула“ случаи на ОВП. При наличие на съмнително болно дете постъпва съобщение по телефон и с бързо известие.

Със заповед управителите на лечебните заведения за болнична помощ определят отговорните лица по надзора на ОВП, отделенията подлежащи на контрол и методиките за вземане, съхранение и транспортиране на фекални проби.

През 2015г. са извършени **84 планирани проверки по активния епиднадзор на ОВП**, при които не са открити несъобщени случаи.

През 2015 г. са регистрирани 3 случая на Неврит на лицеви нерв с периферна увреда:

- дете на 10г., хоспитализирано в детско отделение на МБАЛ Силистра. Детето е с редовен имунизационен статус срещу полиомиелит. От вирусологичното изследване не се доказва ентеровирус. Извършен е преследващ преглед на 60-тия ден, не са констатирани остатъчни парези. Случаят е въведен в уеб базирана информационна система за надзор на ОВП в България.

- дете на 12г., хоспитализирано в неврологично отделение на МБАЛ Силистра, с редовен имунизационен статус срещу полиомиелит. От вирусологичното изследване не се доказва ентеровирус. Извършен е преследващ преглед на 60-тия ден, не са констатирани остатъчни парези. Случаят е въведен в уеб базирана информационна система за надзор на ОВП в България.

- дете на 7г., хоспитализирано в детско отделение на МБАЛ Силистра, с редовен имунизационен статус срещу полиомиелит. От вирусологичното изследване не се доказва ентеровирус. Извършен е преследващ преглед на 60-тия ден, не са констатирани остатъчни парези. Случаят е въведен в уеб базирана информационна система за надзор на ОВП в България.

Оценка на ефективността на системата за надзор за ОВП

Пълнота на съобщаването - 100% от седмичната сигнална информация е навременна;
Чувствителност на системата - 3 случая на ОВП, при наблюдавано население в областта от 16 597 (минимално ниво 1 случай на 100 хил. души);

Пълнота на проучване на случаите- случаите са проучени до 48-мия час, изпратени са по 2 фекални проби, взети в два последователни дни, съхранявани и транспортирани правилно;

Пълнота на проследяването- проведени са проследяващи прегледи на 60-тия ден. Случаите са въведени в уеб базираната информационна система за надзор на ОВП.

НАСОКИ ЗА РАБОТА ПО ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИЯ КОНТРОЛ ПРЕЗ 2016 г.

1. Поддържане на ефективен епидемиологичен надзор, профилактика и контрол на заразните болести, качество и обхват на лабораторната дейност за целите на епидемиологичния надзор.
2. Осигуряване на висок имунизационен обхват при плановите имунизации и реимунизации съгласно Имунизационния календар на страната.
3. Дейности по надзора на ОВП.
4. Изпълнение на задачи, произтичащи от национални и регионални програми по профилактиката, контрола и надзора на заразните болести:
5. Дейности, свързани с изпълнение на мероприятия по граничния здравен контрол на страната, за опазване от внос и разпространение на заразни болести;
6. Ефективен контрол на противоепидемичния режим в лечебните заведения, относно нозокомиалните инфекции, управление на отпадъците и контрол на качеството на дейностите по дезинфекция и стерилизация.
7. Поддържане на ефективен епидемиологичен надзор, профилактика и контрол на паразитозите.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“ ПРЕЗ 2015г.

Съгласно Устройственият правилник на РЗИ Дирекция „Обществено здраве“ се състои от 18 щатни длъжности. Към 31.12.2015г. незаети са 2 от тях (младши експерти).

Длъжността директор на дирекция е заета от лекар с призната специалност по „Хранене и диететика“ и магистратура по „Здравен мениджмънт“.

ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

I. СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА

Дейностите по ДЗК и ПБПЗ се осъществяват от 7 здравни инспектора, 2 експерти и 1 техн. изпълнител.

За подобряване организацията на работа и повишаване на вискателността на държавния здравен контрол, както и за повишаване качеството на дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето са предприети следните мерки:

- Създадена е система за йерархичен контрол върху дейността на служителите, която включва ежедневно отчитане на резултатите от дейността, контрол върху качеството на издаваните от служителите документи, проверки в контролираните от служителите обекти и предприемане на административно-наказателни мерки, тримесечна и годишна оценка за изпълнение на целите от индивидуалния работен план;

- Ежеседмични работни съвещания за отчитане на извършената през изтеклата седмица дейност, за поставяне на нови задачи, за запознаване на служителите с дадените от Директора указания на работното съвещание с директорите на дирекции, запознаване с новопубликувани нормативни актове, касаещи държавния здравен контрол, запознаване с получени писма от Министерство на здравеопазването;

- Строг контрол при подготовката, издаването и връчването на документите за административна принуда;

- Утвърдена е практика за предварително медийно оповестяване на масовите мероприятия, свързани с промоцията на здравето и профилактиката на болестите, както и своевременното им отразяване на сайта на РЗИ и в медиите.

- Въведена е практика за активно търсене на партньорски организации и инициране на работни срещи във връзка с предстоящи събития по промоция на здравето. За повишаване на квалификацията на кадрите в са организирани:

- обучения на служителите по прилагането на нови нормативни актове в областта на ДЗК;

- семинари с участвалите в обучения и курсове за запознаване на останалите служители и предоставяне за ползване на получените материали;

- тематични курсове към НЦОЗА;

- вътрешни семинари и обучения по предварително изготвен план.

За недопускане и противодействие на корупция са взети следните мерки:

- Създадена е организация за постоянен йерархичен контрол в дирекцията;

- Контролираните обекти се сменят периодично.

При необходимост се извършва съвместен контрол със служители на ОДП, БАБХ, РИОСВ, РДНСК, Общински инспекторат и др.

Държавният здравен контрол на обектите се осъществява на териториален принцип. Всички обекти на територията на областта са разпределени между здравните инспектори в дирекцията със заповед на Директора на РЗИ. Дейностите по националните и регионалните програми, свързани с профилактика на болестите и промоция на здравето са разпределени между двамата експерти.

Дейността по държавния здравен контрол на обектите се извършва на територията на цялата област по предварително изготвени тримесечни графици за всички населени места, съобразно предвидената кратност за контрол. При необходимост от извършване на тематични проверки или такива по жалби се осигурява допълнителен транспорт.

Планирането на дейността за 2015 год. е извършено съгласно указанията на МЗ - дирекция „Обществено здраве“. Планът е разработен по тримесечия, като инспекторите и експертите планират своите задачи месечно и седмично. Всеки инспектор е разработил личен план по отношение на текущи и тематични проверки, пробовземане и други за съответния период от време – седмица, месец, тримесечие, година. Експертите планират задачите си в зависимост от предстоящите кампании и съответните дни на здравето.

Дейността по държавния здравен контрол, както и тази по промоцията на здраве се отчита ежемесечно, като се изготвя материал за сайта на инспекцията. На тримесечие изпълнението на плана се докладва на директорски съвет.

II. ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

В РЗИ–Силистра функционира Експертен съвет по ПЗК, определен по състав със заповед на Директора на инспекцията. Ежеседмично ЕС по ПЗК провежда заседания, на които разглежда постъпилите проектни документи и в 10-дневен срок издава съответните здравни заключения. През 2015г. са проведени 39 заседания на ЕС и са разгледани 81 проектни преписки. Издадени са 81 здравни заключения. Четири проектни преписки не са съгласувани, поради несъответствия със здравните изисквания.

На заседанията на ЕС се докладват и обсъждат преписки от РИОСВ-Русе, относно ОВОС на инвестиционни предложения и ЕО на проекти. През 2015г. са издадени 32 становища за ОВОС/ЕО и 6 становища за обхват и качество на изготвен доклад за ОВОС. Реализирани са и 3 участия в ЕЕС към РИОСВ-Русе.

Здравните инспектори участват в състава и работата на общинските експертни съвети по устройство на територията. През годината са реализирани 33 участия, при които са разгледани 200 проектни документации, като за 6 от тях е дадено отрицателно становище.

В дейността по ПЗК са издадени още 27 становища за въвеждане на обекти в експлоатация или за провеждане на държавни приемателни комисии. Реализирани са 26 участия на здравни инспектори в приемателни комисии.

През 2015г. в регистъра обекти с обществено предназначение са вписани 30 обекта.

III. СИСТЕМАТИЧЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

1. ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2015г. на територията на област Силистра подлежащите на държавен здравен контрол обекти, вписани в публичния регистър на обектите с обществено предназначение съгласно Наредба №9/2005г., са **926** и са извършени **1838 проверки (средно по 2)**, като кратността на проверките в обектите е съобразена със степента на риска и дадените от МЗ указания. Непроверени обекти през отчетният период няма.

Издадени са 216 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки.

Съставени са 5 акта за установяване на административни нарушения, с издадени 5 наказателни постановления.

През 2015г. са издадени 2 заповеди за спиране експлоатацията на обекти и 12 заповеди за заличаване регистрацията на обекти с обществено предназначение.

2.ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ, СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

2.1. Контрол на козметични продукти

През 2015г. са извършени 302 проверки на козметични продукти, за спазване изискванията по отношение на състава, етикетирването, опаковките, условията и сроковете на съхранение, условията на предлагане, необходима документация и други специфични изисквания, посочени в съответните нормативни актове. Връчени са 8 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки.

Контрол на козметични продукти по химични показатели

През 2015 г. са взети и изследвани 49 броя проби от козметични продукти, в т.ч:

За водороден пероксид – 9 бр.

- продукти за поддържане (избелване) на кожата - 3
- продукти за поддържане (втвърдяване) на ноктите – 3
- в продукти за хигиена на устната кухина - 3

За тиогликолова киселина и нейните соли – 8 бр.

- в депилатори - 4
- в продукти за коса (за изправяне, къдрене, фиксиране на коса) - 4

За оксалова киселина, нейните естери и алкалните ѝ соли – 4 бр.

- в продукти за поддържане на косата - 4

За борна киселина, борати и тетраборати – 10 бр.

- в кремове, емулсии, лосиони, гелове, масла за кожата и др. - 6
- в пудри - 4

За амоняк – 6 бр.

- в продукти за боядисване на косата и шампоани - 6

За формалдехид и параформалдехид – 12 бр.

- в продукти за втвърдяване и лакиране на ноктите – 6
- в продукти по избор, съдържащи съставката като консервант - 6

Контрол на козметични продукти по микробиологични показатели

Взети и изследвани са 36 проби, от които 9 проби от продукти за деца;

- слънцезащитни продукти - 3;
- продукти за избелване на кожата – 3;
- продукти за грижа за лицето, различни от маски за лице – 3;
- продукти за почистване на кожата (сапунени продукти, продукти за вана и душ, продукти за почистване на грим) – 3;
- продукти за грижа и почистване на косата и кожата на главата (шампоан, балсам, против пърхут, др. продукти) – 3;
- продукти за поддържане на зъбите и устната кухина – 3;
- продукти за бръснене (кремове, пяна за бръснене, лосиони) – 3;
- продукти за външна интимна хигиена – 3;
- продукти за гримиране – 3;

Козметични продукти, предназначени за деца -9 бр:

- кремове, емулсии, лосиони, гелове, масла за кожата - 2;
- почистващи продукти за коса /шампоани/ - 4;
- продукти за зъбите и устната кухина (пасти за зъби) – 3;

По мониторинга за съдържание на тежки метали

Взети и изследвани са 18 проби от:

- продукти предназначени за гримиране - 6;
- кремове, емулсии, лосиони, гелове и масла за кожата - 6;
- продукти, предназначени за приложение върху устните - 6;

2.2. Контрол на химичните вещества, смеси и изделия

През 2015г. са извършени 244 проверки на химичните вещества, смеси и изделия. Издадени са 17 броя предписания за отстраняване на несъответствия свързани с етикетирването и осигуряване на информационен лист за безопасност.

В РЗИ-Плевен са изследвани 2 проби кожни изделия за съдържание на диметилфумарат. Отклонения от нормите не са констатирани.

2.3. Контрол на дезинфекционни разтвори.

Взети са 92 проби от дезинфекционни разтвори и 92 проби на биоциди. Направени са общо 184 изследвания. Несъответстващи по съдържание на АДВ са 22 проби (12%), в т.ч. 20 проби дезинфекционни разтвори и 2 проби биоциди.

2.4. Контрол на дрехи втора употреба – през годината са извършени общо 40 проверки за установяване съответствията със здравните изисквания към дрехите втора употреба съгласно изискванията на Наредба № 27. В хода на контрола са издадени 4 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки. Съставени са и 6 акта за установяване на административни нарушения, с издадени 6 наказателни постановления.

3.ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА БУТИЛИРАНИ НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ И НА ПУСНАТИТЕ НА ПАЗАРА БУТИЛИРАНИ ВОДИ

На територията на областта е регистриран един обект за производство на бутилирани води, предназначени за питейни цели. През отчетния период са извършени четири проверки в обекта. Отклонения от нормативните изисквания не са констатирани.

Здравният контрол върху обектите за търговия с бутилирани води и върху самите бутилирани води е извършен по реда на Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол на храните, Закона за храните, Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Наредба № 36 за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол и е насочен към спазване на нормативните изисквания по отношение на тяхната химична и микробиологична безопасност; състав; правилно етикетирание, представяне и рекламиране, условията и сроковете на съхранение; съпровождащата документация и други специфични изисквания към натуралните минерални, изворни и трапезни води. През годината са извършени общо 160 проверки по контрола на пуснатите на пазара бутилираните води.

През годината е извършен лабораторен контрол на 9 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по физикохимични показатели и на 15 проби бутилирани води по микробиологични показатели. Отклонения от нормите се установиха при две проби – по показател „псевдомонас аеругиноза“.

4.ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

4.1. Контрол на дейността на регистрираните служби по трудова медицина

Извършен е двукратен контрол на 6 СТМ, относно изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и Наредба № 3 за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина по отношение на:

- съответствие на данни и документи по регистрацията с фактическото състояние;
- изпълнение на изискванията за промяна на регистрацията при промяна на обстоятелствата по чл. 25г, ал. 1 от ЗЗБУТ;
- изпълнение на изискването за изпращане в РЗИ на обобщен анализ за здравното състояние на обслужваните работещи;
- изпълнение на договорените с работодателя дейности по чл. 25а, ал. 1 от ЗЗБУТ, свързани със здравето на работещите;
- наличие на документи, удостоверяващи дейността на службата по трудова медицина;
- други аспекти на дейността на службата по трудова медицина, подлежащи на контрол от РЗИ.

Във връзка с констатирано нарушение по документите, водени от СТМ е издадено едно предписание с конкретен кратък срок за изпълнение.

4.2. Здравен контрол за установяване спазването на съгласуваните седмични разписания на задължителните учебни часове в училищата

През 2015г. са извършени 103 проверки за установяване спазването на съгласуваните седмични разписания на задължителните учебни часове в училищата по реда на Наредба № 10/2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания. Нарушения не са констатирани.

4.3 Здравен контрол на дейностите по поддържане чистотата на населените места от общините

Извършени са 142 проверки през годината, насочени към:

- редовно сметосъбиране и извозване на битовите отпадъци;
- поддържане чистотата на улиците и другите обществени пространства (площади, детски площадки и т.н.);
- поддържане чистотата на зелените площи.

Издадени са 3 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки.

4.4. Здравен контрол по спазване изискванията за осигуряване организираното здравословно хранене на групи от населението

През отчетния период са извършени 207 проверки за спазване на изискванията за осигуряване на здравословно хранене на децата в детските заведения и училищата на областта. За констатирани нарушения са издадени 27 предписания с конкретни срокове за изпълнение.

4.5. Здравен контрол за спазването на забраната за тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол, регламентирани в Закона за здравето.

През 2015г. при систематичния и насочен контрол по чл.54, чл.55, чл.56 и чл.56а от Закона за здравето са извършени 1832 проверки, като 1674 от тях са във връзка със забраната за тютюнопушене. Този контрол през годината беше изключително взискателен и засилен. Предвид значимостта на проблема за общественото здраве и необходимостта от осигуряване на непрекъснат и ефективен контрол бяха изготвяни ежемесечни графици и сформирани дежурни екипи за проверки през делнични работни дни, в извънработно време, празнични и почивни дни, вечерни проверки, съвместни проверки с МВР. В обхвата на контрол освен в обекти с обществено значение и обществените места, са проверявани преди всичко обекти за хранене и развлечение. Своевременен насочен контрол във връзка с нарушаване забраната за тютюнопушене е осъществен по повод на 19 постъпили сигнала, като са извършени 19 проверки. За констатираните нарушения са съставени 8 акта и са издадени 7 наказателни постановления.

5.ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ФАКТОРИТЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА - ПИТЕЙНИ ВОДИ, ВОДИ ЗА КЪПАНЕ И МИНЕРАЛНИ ВОДИ

5.1. Питейни води

По контрола на водоснабдителните обекти в Силистренска област през 2015г. са включени 71 бр. централни и 4 бр. ведомствени водоизточници, както и 74 бр. местни водоизточници (гравитачни чешми). В изпълнение на програмата за постоянен мониторинг по плана на ДЗК са взети 171 бр. проби, в т.ч. 118 бр. проби от пунктовете на централно водоснабдяване, 16 бр. проби от ведомствено водоснабдяване, 31 бр. проби от местни водоизточници и 6 бр. проби от необработени (сурови) води. По показателите за

периодичния мониторинг от пунктове на централно водоснабдяване са извършени анализи на 33 бр. проби.

По химични показатели са извършени 2646 анализа на проби от води за питейно-битови цели, взети от пунктове на централно водоснабдяване, като на нормативните изисквания отговарят 2633 (99,6%). При извършените 340 анализа на взетите проби вода от местните водоизточници на нормативните изисквания отговарят 319 (93,8%).

Санитарно-микробиологичните изследвания на питейно-битовите води показват, че от извършените 290 анализа на води от централното водоснабдяване на нормативните изисквания отговарят 280 от тях (96,6%). От извършените 34 анализа на води от местни водоизточници на изискванията отговарят 12 от тях (35,3%).

Видно е, че най-много отклонения от изискванията при химичните и микробиологични изследвания на питейно-битовите води се установяват при местните водоизточници, което се дължи на недоброто стопанисване на каптажи, водопроводна система и районите около гравитачните чешми. Изпълнението на техническите и хигиенни изисквания са задължение на съответната община или кметство, на чиято територия се намира местния водоизточник. За констатирани трайни отклонения от изискванията за качеството на водата са дадени предписания за поставяне на табели на чешмите с информация за населението, относно негодността на водата за питейно-битови нужди.

5.2. Води за къпане

На територията на област Силистра не са регистрирани открити водни площи предназначени за къпане и водни спортове.

5.3. Води от плувни басейни

През 2015г. подлежащите на контрол плувни басейни са били 15, от които 14 открити и 1 закрит.

Извършени са 470 анализи по химични и органолептични показатели. От тях 392 отговарят на нормативните изисквания (83,4%). Отклоненията са по показател „нитрити”, „амоняк” и „остатъчен хлор“.

Броят на анализите по микробиологични показатели на водата е 178, от тях 167 отговарят на изискванията (93,8%). Отклоненията са по показатели “общ коли титър” и „микробно число”.

Извършените анализи по заявки на фирмите, стопанисващи плувните басейни са 343 броя, от които 56 (16%) са с отклонения от изискванията за качество на водите за къпане по показатели амоняк, нитрити, остатъчен хлор, микробно число и общ коли-титър.

Във връзка с установени несъответствия в качеството на водата в басейните са връчени 17 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки.

6.НОТИФИКАЦИИ ПО СИСТЕМАТА RAPEX

Извършените проверки за нотифицирани стоки в търговската мрежа (магазини и складове за търговия с химични препарати и магазини за промишлени стоки) са по писма на Министерство на здравеопазването, във връзка с постъпила информация по системата RAPEX за опасни стоки, открити на територията на Европейския съюз.

През 2015г. са извършени общо 625 проверки, при които не са намерени търсените нотифицирани стоки.

7. ЖАЛБИ

През отчетния период са постъпили 42 жалби, свързани основно с дейности от стопански и битов характер, ниски температури в учебни заведения и др. За разглеждане по компетентност към други ведомства са насочени 4 от постъпилите жалби. При извършените

проверки се установи, че 22 от постъпилите жалби са неоснователни. За всяка извършена проверка беше изготвен доклад и отговор в срок.

IV. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

1. Проверка за установяване зоните на водоснабдяване и пунктовете за обеззаразяване, в които не са въведени все още автоматизирани системи за обеззаразяване на водата.

Срок за извършване на проверката: до 15.11.2015 г.

Обект на проверката: всички зони на водоснабдяване на територията на област Силистра (в т.ч. и ведомствените водоснабдителни системи)

Цел на проверката: да се установи до каква степен практиката на ръчно (неавтоматизирано) обеззаразяване съществува в страната и в какъв срок водоснабдителните дружества планират да предприемат необходимите мерки за въвеждане на автоматизирани системи за обеззаразяване във всички зони на водоснабдяване.

Резултати от проверката:

1. Общ брой проверени обекти - 51 броя,

От тях:

- 47 броя зони на водоснабдяване от централни водоизточници;
- 4 броя зони на водоснабдяване от ведомствени водоизточници.

2. Ръчно обеззаразяване на водата се извършва в една от зоните на централно водоснабдяване.

3. Във всички водоснабдителни съоръжения с постоянен режим на работа се извършва непрекъснато обеззаразяване на подаваната вода, а в останалите - във времето на включването им в режим на експлоатация.

4. В осем от пунктовете на хлориране /в две от зоните на централно водоснабдяване/, обеззаразяването на водата се извършва с хлор газ, а в останалите с натриев хипохлорит.

5. Нивото на остатъчния свободен хлор се определя в първия и всички междинни пунктове на обеззаразяване /резервоари, ПС, СК/ след осъществен 30-минутен контакт с водата. Извършва се 2 пъти дневно. Получените резултатите се отбелязват в дневници.

6. От началото на 2015 година до момента на проверката са установени отклонения в качествата на водата по микробиологични показатели /ЕК и КФ/ при 8 броя проби вода, взети по постоянния мониторинг.

2. Проверка по спазване на здравните изисквания в целодневните и полудневните подготвителни групи по предучилищна подготовка, разкрити към учебните заведения на територията на област Силистра.

Цел на проверката: Осигурени ли са необходимите условия, съгласно изискванията на Наредба № 3 за здравните изисквания към детските градини в разкритите към учебните заведения целодневни и полудневни подготвителни групи по предучилищна подготовка.

Обект на проверката: всички учебни заведения (държавни, общински, частни).

Период на извършване на проверката: септември-октомври, 2015 г.

Констатации от проверката:

1. Брой проверени учебни заведения – 6 бр.

2. Учебните заведения по видове (общински, държавни, частни), в които има разкрити:

- Целодневни подготвителни групи – 0 бр;

- Полудневни подготвителни групи – 6 броя общински учебни заведения.
- 3. Брой разкрити подготвителни групи:
 - Целодневни – 0 бр;
 - Полудневни – 8 бр. групи.
- 4. Брой учебни заведения, в които има разкрити полудневни и целодневни подготвителни групи – 6 бр.
 - 5. Брой и възраст на децата, посещаващи съответното учебно заведение:
 - 5.1. СОУ „Юрий Ал. Гагарин“, гр. Силистра – 13 деца / 9 деца на 5 годишна възраст и 4 деца на 6 годишна възраст;
 - 5.2. ОУ „Цанко Церковски“, с. Средище, община Кайнарджа – 2 групи с общо 28 деца на 6 годишна възраст;
 - 5.3. ОУ „Васил Априлов“, с. Голеш, община Кайнарджа – 2 групи с общо 33 деца на 6 годишна възраст;
 - 5.4. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Черник, община Дулово - 16 деца / 11 деца на 5 годишна възраст и 5 деца на 6 годишна възраст/;
 - 5.5. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Секулово, община Дулово - 16 деца на 6 годишна възраст;
 - 5.6. ОУ „Отец Паисий“, с. Стефан Караджа, община Главиница – 17 деца / 7 деца на 3-4 годишна възраст; 8 деца на 5 годишна възраст и 2 деца на 6 годишна възраст/.

При извършените проверки се установи следното:

- Не е осигурен самостоятелен вход за подготвителните групи в учебните заведения. Ползва се един вход с учениците.
- Не е обособен двор с площадка за игра и пясъчник, съгласно изискванията на чл. 7 от Наредба № 3.
- Осигурени са занимални обзаведени с необходимата мебелировка, отговаряща на анатомо-физиологичните особености на децата. Децата ползват санитарните възли на училището.
- Осигурено е медицинско обслужване на децата от медицинския специалист в училищния здравен кабинет. Извършва се сутрешен филтър.
- Осигурени са условия за спазване на факторите на средата.
- На децата е осигурена само подкрепителна закуска.
- Осигурени са салфетки за еднократна употреба след измиване ръцете на децата.
- Децата ползват физкултурния салон на учебното заведение по график.
- Спазва се хигиенен и противоепидемичен режим в помещенията, ползвани от децата. Осигурени са миеси и дезинфекционни препарати.

Взети мерки:

Дадени са указания за осигуряване на необходимите условия, съгласно изискванията на Наредба № 3 за здравните изисквания към детските градини, в разкритите към проверените учебни заведения полудневни подготвителни групи по предучилищна подготовка.

3. Проверка за спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти (ОВ, L 342, 22.11.2009 г.) и Закона за здравето, по отношение козметичните продукти предназначени за приложение върху кожата на лицето (за избелване) и

косметични продукти, които са предназначени за приложение върху зъбите (за избелване).

Обект на проверката: косметичните продукти предназначени за приложение върху кожата на лицето (за избелване) и косметични продукти, които са предназначени за приложение върху зъбите (за избелване), българско производство, с произход от страни-членки на ЕС и внос от трети страни.

Място на проверката: обекти за съхраняване и търговия с косметични продукти на територията на област Силистра.

Цел на проверката: да се установи спазват ли се разпоредбите на горесцитираните нормативни актове по отношение на изискванията към състава, етикетиранието и необходимата документация/информация за косметичния продукт.

Срок за извършване на проверката: 20 април –20 май 2015 г.

Резултати от проверката:

Проверени обекти	25 бр.
Извършени проверки	55 бр.
Проверени косметични продукти	55 бр., в т.ч. по отношение на:
- етикетиранието (отговарящи/неотговарящи)	55 бр. отговарящи
- състава (отговарящи/неотговарящи)	55 бр. отговарящи
- необходимата информация/документация (отговарящи/неотговарящи)	55 бр. отг.
- претенциите (отговарящи/неотговарящи)	55 бр. отговарящи
Предприети мерки за отстраняване на допуснати нарушения:	
Дадени предписания	0 бр.
Съставени актове	0 бр.
Издадени заповеди за спиране реализацията, изтегляне от пазара и др. на косметични продукти	0 бр.

4. Проверка за спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 1223/2009, респ. Закона за здравето и Регламент (ЕС) № 655/2013 г. от 10 юли 2013 г. за установяване на общи критерии за обосноваване използването на претенции, отнасящи се до косметични продукти (ОВ, L190, 11.07.2013 г.) за косметични продукти, представяни като „Медицинска козметика“.

Цел на проверката: да се установи спазват ли се разпоредбите на горесцитираните нормативни актове по отношение на изискванията към етикетиранието и предявените претенции за косметичните продукти.

Обект на проверката: косметични продукти, представяни като „Медицинска козметика“ (вкл. реклами, рекламни надписи, информация, разпространявана под най-разнообразни форми и начини, и т.н., в аптеки, дрогерии, складове за търговия на едро с лекарства, фирми, интернет-сайтове, както и в обекти за съхраняване и търговия с косметични продукти, косметични студия, салони и др.).

Срок за извършване на проверката: 30.11. 2015г.

Резултати от проверката:

№	ПОКАЗАТЕЛИ	БРОЙ
1.	Проверени обекти	19 бр.
2.	Извършени проверки	19 бр.
3.	Проверени косметични продукти	13 бр.

3.1.	По отношение на етикетирането , съгласно чл. 19 на Регламент (ЕО) № 1223/2009, респ. чл. 49, ал. 2, т. 8 на Закона за здравето.	13 бр.
3.1.2.	От тях неотговарящи	0 бр.
3.2.	По отношение на състава , съгласно чл. 14, 15 и 17 на Регламент (ЕО) № 1223/2009, респ. чл. 49, ал. 2, т. 6 на Закона за здравето	13 бр.
3.2.1.	От тях неотговарящи	0 бр.
3.3.	По отношение на необходимата информация/документация , съгласно чл. 11 на Регламент (ЕО) № 1223/2009, респ. чл. 49, ал. 2, т. 3 на Закона за здравето	13 бр.
3.3.1.	От тях неотговарящи	0 бр.
3.4.	По отношение на претенциите , съгласно чл. 20 на Регламент (ЕО) № 1223/2009, респ. чл. 49, ал. 2, т. 9 на Закона за здравето	13 бр.
3.4.1.	От тях неотговарящи	0 бр.
4.	Предприети мерки за отстраняване на допуснати нарушения:	2 бр.
4.1.	Дадени предписания	2 бр.
4.2.	Съставени актове	0 бр.
4.3.	Издадени заповеди за спиране реализацията, изтегляне от пазара и др. на козметични продукти	0 бр.

В хода на проверката са връчени 2 броя предписания на управители на аптеки за премахване на поставените в обектите рекламни надписи „Медицинска козметика“. При извършените повторни проверки се констатира, че предписанията са изпълнени.

5. Проверка на съответствието на приспособленията за затваряне, недостъпни за деца, във връзка с предложен от Секретариата на Стратегическия подход за международно управление на химикали (SAICM) пилотен проект през 2015 – 2016 г. относно контрол на съответствието с изискванията за приспособленията за затваряне, недостъпни за деца. Съвместно участие на МЗ, РЗИ и МОСВ.

Преференциални групи продукти, обект на проверката: потребителски продукти, съдържащи опасни вещества/смеси, изискващи CRF и изпълнението на изискванията на чл. 35, параграф 2 от регламента CLP за такива продукти.

Период на извършване на проверката: 3-то и 4-то тримесечие на 2015 г.

Резултати от проверката:

При извършената проверка на продукта „Зимна течност за чистачки“, предлаган в обект за търговия на дребно, нарушения на нормативните изисквания на са констатирани.

6. Проверка за спазване на ограниченията съгласно т. 61 на приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 за употреба на диметилфумарат в кожени изделия:

Цел на проверката: да се установи спазват ли се ограниченията съгласно т. 61 на приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 за употреба на диметилфумарат в кожени изделия

Обект на проверката: кожени изделия или части от тях с произход от трети страни, както и изделия, за които са получени жалби/сигнали от потребители по повод алергични реакции и други локални ефекти.

Период на извършване на проверката: 3-то и 4-то тримесечие на 2015 г.

Резултати от проверката:

№	ПОКАЗАТЕЛИ	БРОЙ
1.	Анализирани изделия:	2
1.1.	Колан дамски кожен, произход Китай, вносител „Ве Ми Строй“ ООД	1
1.2.	Портмоне мъжко кожено, произход Китай	1

2.	Изделия с несъответствия	0
3.	Предприети административно-наказателни действия	0

7. Проверка за спазване изискванията на чл. 31 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели относно изискванията към извършвания производствен и технологичен контрол, провеждан от оператора, в хода на технологичния процес.

Обект на проверката: Предприятия за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

Цел на проверката: Да се установи прилагат ли се принципите на HACCP при производството на бутилирани води, като се изискат обективни доказателства за прилагането, документирането и ефективното поддържане на системата за управление на безопасността на храните (СУБХ).

Период на извършване: октомври - ноември, 2015г.

Резултати от проверката:

На територията на област Силистра функционира един обект за производство на бутилирана вода – Цех за бутилиране на трапезна вода „Писи 2006“ ЕООД, ул. „Трети март“, № 45, с. Ситово. Търговското наименование на бутилираната трапезна вода е „Cristal Water“.

Проектът, технологичният план и конструкцията на обекта са изпълнени по начин, който осигурява:

- поддържане, почистване и дезинфекция на помещенията и свеждане до минимум на вероятността за замърсяване от въздуха;
- работно пространство, което позволява извършване на всички дейности при хигиенни условия;
- предпазване от натрупване на отпадъци и попадане на чужди тела във водата;
- условия за прилагане на добрите производствени и хигиенни практики, включително защита от замърсяване и борба с вредителите.

Превозното средство за транспорт на бутилираната вода се поддържа чисто и в добро състояние.

По технологична документация за производството на трапезна вода „Cristal Water“ се използва питейна вода, отговаряща на изискванията на Наредба № 9/2001год. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Водата се бутилира в предварително изплакнати с омекотена вода пластмасови бутилки – 0,5л. и 1,5л., отговарящи на Наредба № 2 за материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни. Бутилирането се извършва автоматично.

Производствения процес включва следните технологични операции:

- последователно филтриране на водата с различни филтри /20 и 10 микрона/;
- филтриране с активен въглен – филтри с 5 и 1 микрон;
- основно пречистване на водата по метода на обратната осмоза и йонизиране в йонизатор;
- обеззаразяване на водата с UV лампа;
- филтриране с филтър с 0,1 микрон;
- бутилиране на водата;
- етикетирание;
- опаковане;
- съхранение.

Контрола на производствения процес включва входящ контрол на суровините, технологичен контрол и изходящ контрол на готовата продукция. Отразява се в съответните дневници.

В хода на технологичния процес, в съответствие с изискванията на чл. 31 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, се извършват лабораторни изследвания на водата по микробиологични и физикохимични показатели. От началото на 2015г. до момента на проверката отклонения от нормативните изисквания не са констатирани.

При извършените лабораторни изследвания по плана на РЗИ-Силистра за 2015г. (в ЛИК към РЗИ-Варна и ЛИК към РЗИ-Плевен) на Бутилирана трапезна вода „Cristal Water“ несъответствия не са констатирани, което е доказателство за стриктното прилагане на принципите на НАССР от страна на оператора при производството на бутилираната вода.

8. Проверка за изпълнението на изискванията на чл. 11, ал. 8 от Наредба № 3 от 2008г. за условията и реда за осъществяване дейността на СТМ за спазване на минималните изисквания към съдържанието на обобщения анализ на здравното състояние на работещите.

Цел на проверката: да се провери осъществяват ли СТМ дейността си, съгласно нормативните изисквания.

Място на проверката: офисите на регистрираните служби по трудова медицина на територията на област Силистра

Обект на проверката: наличие на анализ на връзката между данните за заболяемостта и условията на труд, изводи и препоръки в изготвените от СТМ обобщени анализи на здравното състояние на работещите.

Период на извършване на проверката: 2-то и 3-то тримесечие на 2015 г.

№	ПОКАЗАТЕЛИ	БРОЙ
1.	Проверени СТМ	6
2.	Извършени проверки	6
3.	Предприети мерки за отстраняване на допуснати нарушения	
	1. дадени предписания	1
	2. съставени актове	0

Констатации: регистрираните на територията на областта СТМ спазват изискванията на чл. 11, ал. 8 от Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина. Обобщените анализи на здравното състояние на работещите се изготвят съобразно приложение № 5 към чл. 11, ал. 8 от Наредба № 3. Регистрираните заболявания нямат причинна връзка с условията на труд в обслужваните от СТМ предприятия. В една от проверените служби по трудова медицина не се изпълнява т. 4 от приложение № 5 към чл. 11, ал. 8 от наредба № 3 - не са описани работещите с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК за съответната календарна година. Всички служби по трудова медицина дават препоръки към обслужваните от тях предприятия в зависимост от спецификата на работа и условията на труд в тях.

9. Проверка на организираното хранене на децата и учениците на територията на област Силистра, относно прилагането на изискванията на Наредба № 2 от 2013 г, Наредба № 6 от 2011 г. и Наредба № 37 от 2009 г.

Цел на проверката: да се идентифицират основните проблеми в осигуряване на здравословно хранене на организираните детски и ученически колективи, с оглед предприемане на адекватни мерки за промяна на модела на хранене на децата и учениците и превенция на хроничните незаразни болести

Място на проверката:

- Ученически столове, бюфети и автомати за закуски и напитки на територията на училищата

- Детски заведения (детски ясли, детски градини) – обектите (кухните), в които се приготвя храна за децата в самите детски заведения или самостоятелни такива обекти (кухни-майки).

Обект на проверката: здравословно хранене на децата и учениците, чрез осигуряване на пълноценна и разнообразна храна, ежедневна консумация на плодове и зеленчуци, достатъчен прием на мляко, млечни продукти и други богати на белтък храни, увеличаване на консумацията на пълнозърнести храни, ограничаване приема на мазнини, захар, сол.

Период на провеждане на проверката: от 15 септември до 30 октомври 2015г.

Резултати от проверката:

1. Анализ на храненето на децата от детските заведения по Наредба № 2 от 2013 г, Наредба № 6 от 2011 г.

В област Силистра функционират 70 детски заведения, от които 62 ЦДГ, 4 ОДЗ и 4 ДЯ. Проверени са 42 детски заведения. Към всяко детско заведение работи медицински специалист, който участва в изготвянето на седмичното меню. Изключение прави Община Ситово, в която няма медицински специалист в 3-те детски заведения.

Във всички детски заведения при приготвянето на храната се използва Сборник рецепти за хранене на децата от 3 до 7 годишна възраст от 2004г. В ОДЗ-тата се ползва и Сборника с рецепти за хранене на деца от 0 до 3 години. Обемът и качеството на храната се определя от хранителен оклад, който за всяка община е различен и е в рамките на 1.40 лв., 1,80 лв. до 2.40 лв. на ден.

Констатирани несъответствия:

Установени са несъответствия относно влагането на някои от продуктите /зеленчуци, подправки/ - или се влагат в по-малки количества спрямо обявената рецепта от Сборника с рецепти или не се влагат изобщо.

Салата от зеленчуци не се предлага ежедневно, а само в някои от дните /2-4/ на седмицата.

Мляко /кисело или прясно/ не се предлага ежедневно, а само в някои от дните. Зарежда се мляко само с един вид масленост.

Замяна на обявеното в седмичното меню ястие за деня с друго ястие, поради неритмичното зареждане с продукти.

Зареждане на хранителните продукти с високи цени, което води до оскъпяване на дневния хранителен оклад.

2. Анализ на храненето на учениците в ученическите столове, съгласно изискванията на Наредба №37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците

В област Силистра функционират 20 ученически стола към основни и средни училища. Към всяко учебно заведение работи медицински специалист, който участва в изготвянето на седмичното меню. Изключение правят 4-те училища в община Ситово, където няма медицински специалист.

При приготвянето на храната се използва Сборник рецепти за ученическите столове и бюфети от 2012г.

В проверката са включени 16 ученически стола от област Силистра. В ученическите столове се предлага само обяд.

Най-често допускани нарушения:

Установени са несъответствия относно влагането на някои хранителни продукти - или се влагат в по-малки количества спрямо обявената рецепта от Сборника с рецепти или не се влагат изобщо.

Не се предлагат ежедневно зеленчуци, като салата към обяда.

3. Анализ на храненето на учениците в ученическите бюфети и автомати за закуски и напитки на територията на училищата, съгласно изискванията на чл. 5 и чл. 6 и чл. 7 от Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците

В област Силистра функционират 24 ученически бюфета и 2 автомата за закуски и напитки към основни и средни училища.

През периода са проверени 13 ученически бюфета и 2 автомата за закуски и напитки.

Спазване на изискванията на чл. 5, чл. 6 и чл. 7 от Наредбата:

В проверените ученически бюфети се предлагат: бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води; айрян и кисело-млечни напитки; плодов и билков чай. В бюфетите се предлагат още сандвичи с месни продукти /шунка, шпеков салам/ и пресни зеленчуци /зеле, краставица/; тестени закуски с плънка от млечни продукти /сирене, извара /; пица; бисквити: десерти на млечно-плодова основа и шоколад.

В проверените ученически бюфети не се предлагат пържени картофени и зърнени изделия; екструдирани зърнени продукти с добавена мазнина; пържени ядки; пържени тестени изделия; захарни и шоколадови изделия, с изключение на шоколад; сладкарски продукти с високо съдържание на мазнина и захар - торти и пасти със сметанов и/или маслен крем, сиропирани сладкиши; сухи супи и сухи бульони.

В проверените автомати за закуски и напитки се предлага същия асортимент напитки, бисквити и десерти на млечно-плодова основа, както в бюфетите.

Констатирани несъответствия:

В част от проверените ученически бюфети не се предлагат 100% натурални плодови и зеленчукови сокове;

В някои бюфети се предлагат плодови напитки с етикети регистриращи плодовото съдържание, а не моно- и дизахаридите.

Предприети мерки при констатиране на нарушения:

Издадени са 14 броя предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки.

10. Проверка по прилагане на чл. 7, ал. 3 на Наредба № 2/2013 г. и чл. 6, ал. 3 на Наредба № 6/2011г., относно осигуряване на диетично хранене на нуждаещите се деца

Цел на проверката: да се идентифицират основните проблеми в осигуряване на диетично хранене на децата в детските заведения.

Място на проверката:

- Детски заведения (детски ясли, детски градини, ОДЗ)
- Социални заведения, в които се отглеждат деца от 0 до 7 години.

Обект на проверката: Идентифициране на броя на децата с хронично заболяване и вида на заболяването, при което децата се нуждаят от диетично хранене.

Период на провеждане на проверката: от 15 септември до 15 ноември 2015г.

Резултати от проверката:

На територията на област Силистра функционират 70 детски заведения, от които 62 ЦДГ, 4 ОДЗ, 4 ДЯ, и 1 социално заведение. Проверени са 53 детски и 1 социално заведение за деца от 0 до 7 години. В проверените детски и социални заведения не се установиха деца с хронично заболяване нуждаещо се от диетично хранене.

Дадени са указания на директорите на детските и социалните заведения за създаване на необходимата организация за осигуряване на съответно диетично хранене при постъпване на нуждаещи се деца.

11. Проверка по спазване разпоредбите на чл. 56 от Закона за здравето по спазването на забраната за тютюнопушене в транспортните средства от обществения превоз (автобуси, трамваи, тролейбуси и микробуси на маршрутни таксиметрови линии от градския транспорт.)

Резултатите от проверката: Проверката не е извършена, тъй като не беше изпратено, цитираното в Указанието за дейността на РЗИ през 2015г., указателно писмо за провеждането ѝ.

V.ИЗВЪРШЕНИ ПРОУЧВАНИЯ, АНАЛИЗИ И ОЦЕНКИ:

1. СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПО КОМПОНЕНТИ

Контролът върху качеството на околната среда е една от основните задачи на общественото здравеопазване. Потенциалният риск от неблагоприятни промени в околната среда и тяхното отрицателно влияние върху здравето на населението е в основата на провеждащото се в град Силистра наблюдение на параметрите на околната среда за оценка на замърсяването на атмосферния въздух, състоянието на качествата на питейните води, нивото на уличния шум и на електромагнитните полета от базовите станции на мобилните оператори.

Атмосферен въздух

Анализът на параметрите на атмосферния въздух на град Силистра беше извършен въз основа на данните за 2014 г. от пункт за мониторинг – ДОАС S1-Профсъюзи. Данните са по месеци и показатели: серен диоксид, азотен диоксид и фини прахови частици. Ползватели на данните са РЗИ и Община Силистра.

Качеството на атмосферния въздух в град Силистра е резултат на взаимодействието на географски, климатични и метеорологични фактори. В района на града няма промишлени източници на вредни емисии за здравето на населението.

Съдържанието на серен диоксид в атмосферния въздух на град Силистра има изразен сезонен характер и се дължи на потреблението на твърди горива (дърва и въглища) за отоплителни съоръжения в бита. Замърсяването с азотен диоксид е местен проблем и се определя основно от емисии от автотранспорта. Съдържанието на фини прахови частици в атмосферния въздух се дължи на изгаряне на твърди горива през зимните месеци, а през летните месеци – предимно на увеличен транспортен трафик, недобро състояние на пътната настилка, строителни дейности, които също са източник на висока запрашеност в градската среда, когато не се извършва периодично измиване и оросяване на улиците.

Всяко замърсяване на въздуха се отразява неблагоприятно върху здравето на човека и неговата работоспособност. Сред болестите, свързани с замърсяването на атмосферния въздух водещи в структурата на заболяемостта на населението за 2014г. са болестите на дихателната система. Най-честите вредни емисии във въздуха са отпадни газове от отоплителни съоръжения в бита, които са с най-голямо значение на източник на замърсяване през зимния период.

Понижение на емисиите от ФПЧ, азотен и серен диоксид във въздуха може да се постигне чрез активно озеленяване, осъществяване на ефективен контрол на транспортната техника при ремонтни дейности, подобряване състоянието на пътната настилка, оптимизиране организацията на движението на МПС, газификация на града и др.

Цялостната оценка на екологичния проблем дава основание да се счита, че решаването му изисква колективни действия за ограничаване на локалното замърсяване. Провеждането на тези дейности ще помогне да се ограничи и здравият риск за хората.

Във връзка с доклада за качеството на атмосферния въздух на град Силистра, община Силистра предостави на РЗИ *Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух*. Чрез реализация на определени мерки през 2014 г. община Силистра е

допринесла за намаляване нивата на наблюдаваните замърсители. През годината са реализирани мерки, свързани със саниране на общински сграден фонд и подобряване на енергийната ефективност, мерки свързани с автомобилния транспорт, стартиране на проекта за газификация на град Силистра и промишлените зони.

Изготвеният анализ на параметрите на атмосферния въздух на град Силистра за 2014г. е изпратен до община Силистра с конкретни препоръки:

1. Община Силистра да представи в РЗИ Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух, с мерки, които са финансово обезпечени и включени за изпълнение по различни програми и проекти.

2. Да продължи тенденцията за работа в посока подобряване състоянието на пътната настилка и оптимизиране организацията на движение на МПС в града.

3. Да се предвидят повече площи за озеленяване и залесяване на територията на града, както и изолационни растителни пояси от трайна дървесно-храстова растителност, способна да адсорбира аерозолите от въздуха по булевардите и улиците с интензивен транспортен трафик.

4. Да се ползва приоритетно системата за мокро метене на улиците с интензивен транспортен трафик.

5. Да се осъществява строг контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти и при реконструкции на уличната мрежа.

Питейни води

Контролът върху качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели има за цел да защити здравето на хората от химични и микробиологични фактори на замърсяване на питейната вода и да гарантира нейната безопасност, чрез спазване на регламентираните изискванията към качеството ѝ.

През 2015 година беше осъществен постоянен и периодичен мониторинг за съответствието на подаваната към консуматорите питейна вода по показателите, определени в Приложение №1 и Приложение №2 на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови нужди. Провеждането на мониторинга беше съобразено със зоните на водоснабдяване, честотата на пробовземане и пунктовете за пробонабиране съгласно разработената и утвърдена предварително програма.

Извършеният през годината лабораторен контрол по химични и микробиологични показатели е както следва:

Постоянен мониторинг:

- Изследвани са 118 проби питейна вода по химични показатели. Отклонения от изискванията са установени при 5 от пробите по показатели мътност и нитрати (4%);

- Изследвани са 118 проби питейна вода по микробиологични показатели. Отклонения от изискванията са установени при 5 от пробите по показател Колиформи (4%). Установените отклонения са единични и в различни зони на водоснабдяване. При последващо пробонабиране в същите зони не са констатирани несъответствия;

Периодичен мониторинг:

- Изследвани са 27 проби питейна вода по химични показатели. Отклонения от изискванията са установени при 3 от пробите по показател нитрати (11%);

- Изследвани са 27 проби питейна вода по микробиологични показатели. Отклонения от изискванията са установени при 1 от пробите по показател Ентерококи (4%).

- Изследвани са 6 проби питейна вода по радиологични показатели. Отклонения от изискванията не са констатирани.

Получените резултати от извършения лабораторен контрол по постоянен и периодичен мониторинг през 2015 година, както и резултатите от предходните няколко години показват, че подаваната вода във всички зони на водоснабдяване на област Силистра е с трайни химични показатели за качество в съответствие с показателите за контрол, предвидени в Наредба №9/2001г. Установените отклонения по микробиологични показатели са инцидентни и са най-често следствие на пропуски в ежедневното обеззаразяване, вторични замърсявания при отстраняване на аварии и амортизирана водопроводна мрежа.

Шум

Съгласно Програма за мониторинг на шума в околната среда и изискванията на Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда през 2015г. беше изготвена шумовата характеристика на град Силистра, относно шумовите нива в урбанизираната среда. Определените 15 контролни пункта за мониторинг на шума са разпределени в 3 групи и от измерените еквивалентни нива на шум съгласно Наредба № 6 се установи:

- I-ва група (райони с интензивен автомобилен трафик прилежащи към пътни, ж.п. и въздушни трасета) - всички контролни пунктове са с дневни нива на шума над 60 dB, т.е. не съответстват на граничните стойности на дневните нива на шума.

- II-ра група (райони с промишлени източници на шум) - граничната стойност на еквивалентното ниво на шума е 70 dB(A). Само в един пункт (Зърнени храни, ул. „Капитан Кръстев“) е измерено екв. ниво на шума 66 dB(A), т.е. няма превишение на граничната стойност. В останалите три пункта в тази група дневните нива на шума са 70 и над 70 dB(A).

- III-та група (райони подлежащи на усилена шумозащита - зони с учебна, лечебна дейност и жилищни зони) - всички измерени дневни еквивалентни нива са над граничните стойности от 64 dB(A) до 67 dB(A).

Относно структурата на потока МПС – преобладават леките автомобили във всички пунктове, спрямо леко и тежкотоварните. Относителният дял на тежкотоварните автомобили и автобусите се запазва най-нисък в сравнение с другите видове транспортни средства. В последните години, след спиране експлоатацията на Фериботен терминал Силистра-Кълъраш, по някои от улиците в града се усили трафика на тежкотоварни автомобили (тирове), които преминават през ГКПП-Силистра в двете посоки. Средните нива на шума трайно се запазват над граничните.

Данните потвърждават задържане нивата на шумовото замърсяване в диапазона 63-67 dB(A), приет за непрекомерно висок шум, но носещ сериозен здравен риск. Отн. дял на пунктовете с измерени нива на шум над граничните стойности е значителен (93%) и факторът шум продължава да бъде проблем за здравето и качеството на живот на хората в града.

Като мощен стресов фактор шумът далеч не изчерпва своето вредно въздействие върху организма само със специфичното поражение на слуховата функция. Освен прякото действие върху слуха (увреждане на слуховия анализатор), шумът оказва неблагоприятно въздействие върху централната нервна система, предизвиквайки нервна преумора, смущения в паметта, раздразнителност; въздействие върху вегетативната нервна система – усилен тонус, който може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и други прояви,

изменения в сърдечния ритъм, вазоконстрикция и други промени, които повишават артериалното налягане и др. В определен смисъл може да се твърди, че неспецифичното въздействие на шума заема по-важно място в шумовата патология, отколкото специфичното поражение на слуховата функция. Силният шум влошава качеството на живот, а високите шумови нива през нощта причиняват безсъние, нарушават трудоспособността и водят до преумора.

Анализът на шумовата среда в града заедно с протоколите от измерванията от пунктовете за мониторинг през годината са предоставени на община Силистра със следните препоръки:

1. Община Силистра да представи в РЗИ-Силистра Програма за намаляване на уличния шум в града за 2016г. с набелязани конкретни мерки и възможност за финансовото им обезпечаване и ефективно изпълнение.
2. Да се предвиди подходящо озеленяване с храсти и дървета, за екраниране транспортния шум в урбанизирана среда и намаляване на нивото му с 20 – 25 dB.
3. За стабилизиране и подобряване на акустичната обстановка в града да се подобрява състоянието на пътната настилка и организацията на движението на МПС.
4. Подкрепа на проекти, свързани с използването на възможности за активни противошумови мерки в зоните с предполагаема приоритетна шумова защита.
5. Насърчаване на придвижването пеша и с велосипед;
6. Ограничаване на автомобилното движение и на скоростта на превозните средства.
7. Да се ограничи трафика на тежкотоварни автомобили през града.

Електромагнитни полета:

Мониторинга на обектите – източници на нейонизиращи лъчения има за цел:

1. Установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания на Наредба № 9/14.03.1991г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно- защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991г.).

2. Оценка на здравния риск за населението.

На територията на област Силистра са определени 7 пункта за мониторинг на електромагнитни полета, които са разпределени в 2 групи:

Първа група - детски, учебни и лечебни заведения, които са разположени в близост до източника на нейонизиращи лъчения или по границите на хигиенно-защитната зона – 3 пункта;

Втора група – пунктове с голяма концентрация на население и жилищни сгради – 4 пункта.

Резултати от мониторинга през 2015г:

Първа група – детски и учебни заведения, които са разположени в близост до източника на нейонизиращи лъчения или по границите на хигиенно-защитната зона:

№	Място на измерване	Брой измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Максимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Пределно допустим о ниво S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]
1.	СОУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Силистра, ул. „Дръстър“ №38	3			
		Стая № 318, 3 етаж- L=35м.	0,02	0,11	10
		Стая № 221, 2 етаж- L=35м.	0,01	0,03	10
		Стая № 118, 1 етаж-	0,01	0,03	10

		L=35м.			
2.	ОДЗ „Нарцис” – гр. Силистра, ул. „Богдан Войвода“ №10, бл. „Кубадин“ №2	2			
		Група „Звездици”, 2 етаж - L=170м.	0,00	0,01	10
		Двор - L=150м.	0,01	0,04	10
3.	ОУ „Ив. Вазов“ – гр. Силистра, ул. „Добрич“, №80	3			
		Стая № 317, 3 етаж- L=120м.	0,01	0,09	10
		Стая № 222, 2 етаж- L=120м.	0,01	0,04	10
		Двор - L=100м.	0,02	0,08	10

В таблицата са представени данните от измерванията на ЕМП в сградите и прилежащите терени на едно детско и две учебни заведения, обхванати с мониторинг през 2015г. като 6 от измерванията са в сградите, а 2 - в прилежащите райони.

Измерванията са извършени на 35, 120 и 170м разстояние от излъчвателя в спалните помещения на детското заведение и класните стаи на двете учебни заведения. Констатиран са максимално измерена стойност 0,11 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$ и минимална - 0,00 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$. Две измервания са направени в дворното пространство от разстояние 100 и 150м. от излъчвателя на ЕМП. При тях е измерена най-висока стойност 0,08 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$ (на разстояние 100м) и най-ниска – 0,01 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$.

При пределно допустимо ниво от 10 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$, не са установени превишения при нито едно от извършените измервания.

Втора група – пунктове с голяма концентрация на население и жилищни сгради:

№	Място на измерване	Брой измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Максимално измерена плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]	Пределно допустимо ниво S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$]
1	гр. Силистра, ул. „Кълъраш“, бл. „Рига” 4 и 5 – междублоково пространство	4	0,02	0,32	10
2	гр. Силистра, ул. „Симеон Велики“ №23, Палас Тауър“ - Централна градска част	5	0,03	0,28	10
3	гр. Тутракан, ул. „Ал. Стамболийски“ № 35 - междублоково пространство	5	0,01	0,43	10
4	гр. Дулово, ул. „Васил Левски“,	3	0,01	0,10	10

	бл. „Надежда” 1- Централна градска част				
--	---	--	--	--	--

Във всеки пункт бяха извършени по няколко измервания от различни разстояния до излъчвателя на ЕМП.

Извършени са 17 измервания – по четири измервания на разстояние 50м, 100м и 150м от излъчвателя, три измервания на разстояние 200м и две измервания на разстояние 300м. от излъчвателя.

Най-ниската измерена стойност е на разстояние 50м и 150м от източника – 0,01 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$, а най-високата – на разстояние 300 м от източника – 0,43 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$.

При извършените измервания не са констатирани превишения на пределно допустимото ниво от 10 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$.

Измерените минимални и максимални стойности на различните разстояния от излъчвателя на ЕМП са в хигиенно допустимите норми съгласно Наредба №9/1991г. и не представляват риск за здравето на живеещите в близките сгради.

Изводи

1. От представените резултати от измерванията на ЕМП на базови станции за мобилна комуникация на територията на област Силистра се вижда, че измерените стойности отговарят на приетите хигиенни норми съгласно Наредба № 9 от 14.03.1991г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

2. Обследваните антени на мобилни оператори не представляват здравен риск за населението, живеещо в близост до тях.

ВИЗДРАВОСЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Здравословно състояние на децата от детските заведения

През учебната 2014/2015 г. в детските заведения в област Силистра подлежащи на профилактичен преглед бяха **3205** деца (2651 за 2013г.), разпределени в 134 групи. От тях на възраст от 1-3 год. са 196 деца и на възраст 3-7 год. – 3009 деца. В това число в детските заведения 1673 са момчета и 1532 са момичета.

Оценка на ръста на децата – извършени са измервания на **3137** деца от подлежащите 3205 деца (98%). Разпределението за ръста по групи е следното: I-ва група (норма) – **2645** деца (84%); II-ра група (разширена норма) - **399** деца (13%); III-та група (извън нормата) - общо **93** деца (3%), от тях: под нормата – 53 деца и над нормата 40 деца.

Оценка на телесната маса на децата е направена въз основа на измерване на **3137** от подлежащите 3205 деца (98%). От тях в I-ва група (норма) са **2564** деца (82%), във II-ра група (разширена норма) са **433** деца (14%) и в III-та група (извън нормата) са **140** деца (4%), от тях под нормата – 59 деца и над нормата – 81 деца.

Оценка за физическа дееспособност - броят на децата, покрили нормите за физическа дееспособност е **2458** (77 %) от общия брой на подлежащите на профилактичен преглед 3205 деца.

За диспансерно наблюдение по Наредба № 39/2004 год. са отчетени общо 22 деца от общо 3137 (0,7%). Отчетени са заболявания на дихателната система (5 случая на Астма), Епилепсия (4 случая), Психични и поведенчески разстройства (4 случая). Останалите заболявания са единични случаи. Масово не се отчитат диспансерни заболявания, защото такива не се подават от общопрактикуващите лекари на медицинските специалисти в здравните кабинети на детските заведения.

При основния профилактичен преглед в началото на учебната година са регистрирани общо 37 заболявания и аномалии от прегледаните 3137 деца (1,2 %). От общия брой прегледани деца 187 са на възраст 0-3 год. и 2950 - на възраст 4-6 год.

Откритите заболявания са, както следва: 9 случая с пневмония, 7 случая със затлъстяване, 4 случая с астма, 4 случая с епилепсия, 3 случая с олигофрения, 2 случая с неврози. Останалите заболявания са единични случаи.

За децата 0-3 год. откритите заболявания са 4 (2%) от 187 прегледани деца. Тъй като регистрираните заболявания са единични случаи за отделните заболявания, не може да се определи кои са водещите заболявания в ранната детска възраст.

За децата 4-6 год. са отчетени 33 заболявания от 2950 прегледани деца (1%). Най-голям е броят на случаите със пневмония, затлъстяване, астма, олигофрения и неврози. Останалите заболявания са единични случаи.

Отчетените резултати изискват да се насочат повече усилия към причините за заболяванията и да се работи в посока към подобряване на храненето, провеждане на закалителни процедури и осигуряване на оптимален микроклимат в помещенията.

Здравословно състояние на учениците

През учебната 2014/2015 г. в учебните заведения в област Силистра подлежащи на профилактичен преглед бяха **9888** ученика (9158 за 2013г.), разпределени в 490 паралелки. От тях на възраст 7-14 год. са 6641 ученика, от които 3559 момчета и 3082 момичета. На възраст от 14-18 год. са 3247, от тях момчета -1633 и момичета-1614.

Измервания на антропометричните показатели (ръст и тегло) са направени на 9366 ученика от подлежащите 9888 ученика (95%).

Оценка на ръста на учениците е направена въз основа на измерване на **9366** ученика. В I-ва група (норма) са общо **8120** ученика (87%), разпределени по следния начин: при 7-14 год. - 2875 момчета и 2584 момичета, а при 14-18 год. - 1277 момчета и 1384 момичета. Във II-ра група (разширена норма) попадат общо **841** ученика (9%): при 7-14 год. - 363 момчета и 279 момичета, а при 14-18 год. те са 111 момчета и 88 момичета. В III-та група (извън нормата) за X-2S са най-малко ученици – съответно за 7-14 год. – 51 момчета и 38 момичета - общо 89 ученика, за 14-18 год. – 38 момчета и 12 момичета, общо 50 ученика. Всичко за X-2S са 139 ученика. За X+2S при 7-14 год. са 31 момчета и 20 момичета или общо 51 ученика, а при 14-18 год. – 148 момчета и 67 момичета или общо 266 ученика. Общият брой на учениците, попадащи в III-та група е **405** (4%).

Оценка на телесната маса на учениците е направена въз основа на измерване на **9366** ученика. В I-ва група (норма) при 7-14 год. са 2782 момчета и 2433 момичета или общо 5215 ученика, а при 14-18 год. съответно 1275 момчета и 1216 момичета или общо 2491 ученика т.е. всичко в I-ва група са **7706** ученика (82%) спрямо общия брой изтеглени ученици. Във II-ра група (разширена норма) при 7-14 год. са 421 момчета и 367 момичета – общо 788 ученика, а при 14-18 год. са 134 момчета и 161 момичета – общо 295 ученика. Всичко във II-ра група са **1083** ученика (12%). В III-та група (извън нормата) са най-малко на брой ученици – общо **577** ученика (6%). За X-2S са 63 ученика при 7-14 год. и 120 ученика при 14-18 год., общо 183 ученика. За X+2S при 7-14 год. са 173 ученика и 221 ученика при 14-18 год. – общо 394 ученика.

Изследвания за физическа дееспособност. Получили оценка над среден 3 за физическа дееспособност са **8990** от подлежащите 9888 ученика (91%). Разпределени в двете възрастови групи са: съответно за 7-14 год. - 6200 ученика и за 14-18 год. – 2790 ученика. Освободени от часовете по физическо възпитание са общо 171 ученика (1,7%). От тях 75 ученика са при 7-14 год. и 96 ученика при 14-18 год. В групи за лечебна физкултура има включени 13 ученика.

Общият брой на учениците, които са отчетени за диспансерно наблюдение е 32, което е 0,3 % от общия брой прегледани ученици за областта.

За учениците във възрастовата група 7-14 год. са отчетени като диспансерни 20 ученика, от тях - 12 момчета и 8 момичета. Отчетени са 4 случая на астма, 3 случая на епилепсия и по единични случаи от другите заболявания при момчетата. При момичетата са отчетени два случая на инсулинозависим диабет и по единични случаи от другите заболявания.

Подобно е състоянието при възрастовата група 14-18 год. - отчетени са като диспансерни 12 ученика, от тях - 4 момчета и 8 момичета. И тук патологията е разнородна: епилепсия (1 случай за момчетата и 2 за момичетата), астма (2 случая за момичетата), други сезонни алергични ринити (1 случай за момчетата и 2 за момичетата) и по единични случаи от другите заболявания.

Регистрираните заболявания и аномалии са отразени при основен профилактичен преглед от общопрактикуващия лекар, които са 114 и са 1,2% от прегледаните ученици.

Откритите заболявания са както следва: астма (11 случая); гръбначни изкривявания (12 случая); хронични заболявания на тонзилите и аденоидните вегетации и смущения в зрението по 11 ученика; епилепсия (8 случая); болести на ухото и на мастоидния израстък (7 случая); гастрит и дуоденит (6 случая); затлъстяване (7случая); следват специфично забавяне в развитието (3 случая); вродени аномалии, в т.ч. и на сърдечно съдовата система общо 5 случая. Заболявания на кръвта, на щитовидната жлеза и диабет по 2 случая. Другите регистрирани заболявания са единични случаи.

Разпределение на случаите в I, VII и X клас. При учениците от I клас са регистрирани общо 12 заболявания при основен профилактичен преглед (1,4%) от прегледаните, при учениците от VII клас са регистрирани 7 заболявания (0,9%) от прегледаните, при учениците от X клас - 8 заболявания (1,1%) от прегледаните.

Изводи и препоръки:

1. Анализът е изготвен на база данни от профилактични прегледи с обхват под 100% (за някои училища и ЦДГ не са подадени данни, тъй като там липсват медицински специалисти).

2. Извършването на анализа се затруднява от обстоятелството, че общопрактикуващите лекари не попълват точно и пълно талоните от проведените профилактични прегледи, поради което постъпилите в РЗИ данни са непълни.

3. Регистрираната остра заболяемост е за сметка предимно на заболяванията на дихателната система.

4. Регистрираната хронична заболяемост е за сметка също на заболяванията на дихателната система, заболяванията на сетивата и на обмяната, гръбначните изкривявания.

5. За намаляване на заболяванията при децата и учениците е необходимо да се работи по-активно в посока към:

- осигуряване ергономично съответствие на училищната мебел, съобразно ръста на децата в различните възрасти, което е едно от условията за профилактиката на гръбначните изкривявания;

- осигуряване на осветление, съответстващо на хигиенните норми и намаляване престоя пред телевизорите и компютрите – от голямо значение, за да се предотвратят максимално смущенията в зрението на децата в ученическа възраст;

- осигуряване и спазване на оптимална учебната натовареност чрез правилно съставяне на седмичните разписания;

- контрол и мерки по отношение на здравословното хранене на подрастващите;

- повишаване на двигателната активност на децата и учениците и закаляване на подрастващите;

- дейности за намаляване на рисковите поведенчески фактори – тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене и ниска двигателна активност.

VII. ОЦЕНКА НА ХРАНЕНОТО НА ОРГАНИЗИРАНИ КОЛЕКТИВИ

I. Оценка на храненето на учениците в ученическите столове на област Силистра, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците:

Общи констатации:

В област Силистра функционират 20 ученически стола към основни и средни училища. Към всяко учебно заведение работи медицински специалист, който участва в изготвянето на седмичното меню. Изключение прави община Ситово, в която няма нито един медицински специалист в 4-те учебни заведения.

В проверката са включени 6 ученически стола от област Силистра.

При приготвянето на храната се използва Сборник рецепти за ученическите столове и бюфети (второ издание от 2012г.)

В ученическите столове се предлага само обяд. Изключение правят два от столовете, където се предлага закуска и обяд.

Анализ на храненето по сезони

Сезон зима

Най-често допускани нарушения за сезона:

- Несъответствия относно влагането на някои хранителни продукти - или се влагат в по-малки количества спрямо обявената рецепта от Сборника с рецепти или не се влагат изобщо.
- Не се предлагат ежедневно зеленчуци, като салата към обяда.
- Във всички ученически столове се предлагат по 2 филии хляб за обяд.
- Често ястия от предварително изготвеното седмично меню се заменят с други.
- Еднообразие на предлаганите ястия в менюто за седмицата.

Сезон пролет

Най-често допускани нарушения за сезона:

- Несъответствия относно влагането на някои хранителни продукти - или се влагат в по-малки количества спрямо обявената рецепта от Сборника с рецепти или не се влагат изобщо.
- Не се предлагат ежедневно зеленчуци или плодове към обяда.
- В седмичните менюта се забелязва еднообразие и повтораемост на ястията.
- Във всички ученически столове на учениците се предлагат по 2 филии хляб за обяд.

Сезон есен

Най-често допускани нарушения за сезона:

- Не се влагат подправки /магданоз, целина/ почти във всички проверени ученически столове.
- Несъответствия относно влагането на някои хранителни продукти - или се влагат в по-малки количества спрямо обявената рецепта от Сборника с рецепти или не се влагат изобщо.
- В седмичните менюта се забелязва еднообразие и повтораемост на ястията.
- На учениците се предлагат по 2 филии хляб за обяд.

Констатации при приготвяне на храната:

1. В ученическите столове храната се приготвя, като се спазват здравословните кулинарни технологии.
2. Основно се използват: варене, задушаване или печене на умерена температура.

II. Оценка на храненето на учениците в ученическите бюфети и автомати за закуски и напитки на територията на училищата, съгласно изискванията на чл. 5, чл. 6 и чл. 7 от Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците:

В област Силистра функционират 24 ученически бюфета и 2 автомата за закуски и напитки към основни и средни училища.

Проверени 13 ученически бюфета и 2 автомата за закуски и напитки.

Спазване на изискванията на чл. 5, чл. 6 и чл. 7 от Наредбата:

- В проверените ученически бюфети се предлагат: бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води; айрян и кисело-млечни напитки; плодове и билков чай. В бюфетите се предлагат още сандвичи с месни продукти (шунка, шпеков салам) и пресни зеленчуци (зеле, краставица); тестени закуски с плънка от млечни продукти (сирене, извара); пица; бисквити: десерти на млечно-плодова основа и шоколад.

- В проверените ученически бюфети не се предлагат пържени картофени и зърнени изделия; екструдирани зърнени продукти с добавена мазнина; пържени ядки; пържени тестени изделия; захарни и шоколадови изделия, с изключение на шоколад; сладкарски продукти с високо съдържание на мазнина и захар - торти и пасти със сметанов и/или маслен крем, сиропирани сладкиши; сухи супи и сухи бульони.

- В проверените автомати за закуски и напитки се предлага същия асортимент напитки, бисквити и десерти на млечно-плодова основа, както в бюфетите.

Констатираны несъответствия:

- В пет от проверените ученически бюфети не се предлагат 100% натурални плодови и зеленчукови сокове;

- В три от проверените бюфети се предлагат плодови напитки с етикети регистриращи плодовото съдържание, а не моно- и дизахаридите.

Предприети мерки при констатиране на нарушения: Издадени са 11 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки.

VIII. ОЦЕНКА НА СЕДМИЧНИТЕ РАЗПИСАНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Спазването на седмичните разписания на учебните занятия осигурява условия за най-добро усвояване на учебното съдържание при най-малка степен на умора и опазване здравето на учениците.

За всяко от 48-те училища, подлежащи на оценки (20 средни, 26 основни и 2 начални), бяха изготвени протоколи за оценка на седмичните разписания за всеки учебен срок на учебната 2014/2015г. и предоставени на директорите на училищата и в РИО - гр. Силистра.

Анализът от оценките за I-вия учебен срок показва, че на 3 училища в Силистренска област са изготвени протоколи за оценка с посочени несъответствия на седмичните учебни разписания и препоръки за привеждане в съответствие със здравните изисквания на Наредбата. Това са: ОУ с. Сокол, ОУ с. Иширково и НУ с.Алеково. Допуснати са следните нарушения: в приложения дневен режим не са отразени времето за обедно хранене и времето за отдих преди началото на учебните занятия след обяд, в един от дните на седмицата са допуснати 6 учебни часа за начален курс на обучение. За останалите 45 училища са издадени протоколи за оценка на седмичните учебни разписания, отговарящи на здравните изисквания на Наредба № 10. В тези училища за всички паралелки е осигурено правилно разпределение на задължителните учебни часове, а при целодневната организация на учебния ден е осигурено правилно разпределение на задължителни учебни часове и самоподготовка, с осигурено време за организиран отдих и обяд между тях.

При анализа от оценките за II-рия учебен срок се установи, че за 2 училища от Областта (ОУ с. Чернолик и СОУ „Ю.Гагарин” гр. Силистра) са изготвени протоколи за

оценка с посочени несъответствия на седмичните учебни разписания и препоръки за привеждане в съответствие със здравните изисквания на Наредба №10. И в двете училища в един от дните при 2-3 паралелки не е осигурен минимум един час от културно-образователните области. За учебните програми на останалите 46 училища са издадени протоколи за оценка, отговарящи на здравните изисквания на Наредбата. В тези училища за всички паралелки е осигурено правилно разпределение на задължителните учебни часове, а при целодневната организация на учебния ден е осигурено правилно разпределение на задължителни учебни часове и самоподготовка, с осигурен организиран отход и обяд между тях.

Изводи:

1. За втория учебен срок протоколите за оценка с нарушения и препоръки за привеждане на седмичните учебни разписания в съответствие с хигиенните изискванията на Наредба № 10 са за 2 училища, докато за първия учебен срок са били 3.

2. В началните, основните и средно образователните училища в рамките на учебния ден се осигурява един час за учебните предмети от културно-образователните области, докато в гимназиите на всички видове училища това се осигурява само в два от дните.

3. При целодневната организация на учебния ден е осигурено правилно разпределение на задължителните учебни часове преди обяд и самоподготовката след обяд с осигурен организиран отход и обяд между тях от 60 минути. В последните два учебни часа след обяд не се провежда самоподготовка.

Препоръки:

Да не се правят промени в одобрените седмични разписания, без съгласуване с Регионална здравна инспекция - Силистра.

IX. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО

През отчетната 2015 г. експертите, занимаващи се с профилактика на болестите и промоция на здравето, организираха и реализираха своята дейност в съответствие с националните и регионалните приоритети в областта на общественото здраве и свързаните с това профилактични дейности.

Основна цел на дейността беше повишаване на ефективността при извършване на профилактични и здравно-промотивни дейности. Работата беше насочена към ограничаване на вредното въздействие на рисковите фактори на околната среда и поведенческите рискови фактори с цел подпомагане на информирания избор за здравословен начин на живот. Експертите работиха изключително мотивиращо за повишаване нивото на здравните знания, за изграждане на лични умения и нагласи, както и за формиране на подкрепяща здравето жизнена среда. Обект на дейността бяха главно деца, ученици, медицински специалисти в детските заведения и училищата, но също и класни ръководители, възпитатели, педагогически съветници, родители, граждани.

Екипът планира, организира и осъществи редица масови дейности и прояви, свързани с международни и национални дни, посветени на здравен проблем, оказва консултативна и методична помощ по проблемите на здравното образование, възпитание и профилактика на болестите, участва в изпълнението на редица национални програми в областта на профилактиката и промоцията на здравето.

ДЕЙНОСТИ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ЗДРАВЕ

По повод на Световния ден за възпоменание на жертвите при **пътнотранспортни произшествия** (15 ноември 2015г.) беше изготвен материал за сайта на РЗИ-Силистра,

включващ актуални статистически данни относно броя на жертвите от пътнотранспортни произшествия в България от началото на годината до края на месец септември. Също така беше отправен апел към всички граждани за добронамереност и дисциплина на пътя, за една по-безопасна среда за живот.

През месец декември беше изготвен годишен доклад с анализ и оценка на **шумовото натоварване** в град Силистра, който включва анализ на състоянието на акустичната среда по данните от проведения мониторинг на шумовото натоварване през 2015 г. с включена динамика за предходни години. От направените изводи са изготвени и предложения за мерки към кмета на Община Силистра, за намаляване на шумовото натоварване на урбанизираната среда.

През 2015г. беше изготвен анализ на параметрите на **атмосферния въздух** на град Силистра, въз основа на данните за 2014 г. По-важните изводи са следните:

- Качеството на атмосферния въздух в град Силистра е резултат на взаимодействието на географски, климатични и метеорологични фактори. В района на града няма промишлени източници на вредни емисии за здравето на населението;

- Съдържанието на серен диоксид в атмосферния въздух на град Силистра има изразен сезонен характер и се дължи на потреблението на твърди горива (дърва и въглища) за отоплителни съоръжения в бита. Замърсяването с азотен диоксид е местен проблем и се определя основно от емисии от автотранспорта. Съдържанието на фини прахови частици в атмосферния въздух се дължи на изгаряне на твърди горива през зимните месеци, а през летните месеци – предимно на увеличен транспортен трафик, недобро състояние на пътната настилка, строителни дейности, които също са източник на висока запрашеност в градската среда, когато не се извършва периодично измиване и оросяване на улиците;

- Всяко замърсяване на въздуха се отразява неблагоприятно върху здравето на човека и неговата работоспособност. Сред болестите, свързани с замърсяването на атмосферния въздух водещи в структурата на заболяемостта на населението за 2014г. са болестите на дихателната система. Най-честите вредни емисии във въздуха са отпадни газове от отоплителни съоръжения в бита, които са с най-голямо значение на източник на замърсяване през зимния период.

Изготвеният анализ на параметрите на атмосферния въздух на град Силистра за 2014г. е изпратен до кмета на Община Силистра с конкретни препоръки за намаляване на вредните емисии.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2013-2020г.

Тютюнопушене

- На 16 февруари 2015г. в ПЗГ „Добруджа“–гр. Силистра пред 39 младежи от 9-ти до 12-ти клас беше представена презентацията „Цигарата привлекателна и приятна!“, с насоченост към вредните съставки в тютюневите изделия. Демонстриран беше макет на пушач, при който се вижда количеството на катран отделящо се при изпушването на една цигара. Двама ученика проявиха желание да измерят нивото си на въглероден оксид в издишания въздух с апарат Smokerlyzer, който показва зависимостта към никотина и нивото на карбоксиемоглобин в кръвта в момента. На учениците бяха предоставени здравно-образователни материали показващи нагледно вредите от тютюнопушенето.

- На 17 февруари 2015г. в СОУ „Йордан Йовков“-с. Окорш 21 ученика от 6-ти клас участваха в интерактивно обучение на тема: „Вредата от тютюнопушенето“ с демонстрация на макет на пушач. Раздадени бяха и здравно-образователни материали по проблема.

- На 17 февруари 2015г. Консултативният кабинет за отказ от тютюнопушене при РЗИ - Силистра проведе изнесена консултация в с. Паисиево (12 лица имаха възможността да се изследват с апарат Smokerlyzer, който измерва въглеродния оксид при

издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта на активни и пасивни пушачи). На желаещите да откажат цигарите бяха предоставени здравно-образователни материали, както и консултацията относно вредите, които нанася на организма тютюнопушенето.

- На 23 февруари 2015г. в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“–гр. Силистра, 28 ученика от 8-ми клас участваха в интерактивно обучение на тема „Вредата от тютюнопушенето“. Целта на обучението беше учениците да получат знания за влиянието и последствията от тютюнопушенето. Пред учениците беше демонстриран макет на пушач. Предоставени здравно-образователни материали на всички ученици.

- През месец април бяха организирани спортно-образователни игри на теми – „Спорт срещу тютюнопушене“ и „Какво знам за пушенето?“ в СОУ „Йордан Йовков“-с. Окорш по „Проектът на нашия клас – за живот без тютюн 7“. Игрите бяха проведени между 27 ученика участници в проекта - шести и пети клас. На учениците се предоставяха здравно-образователни материали.

- На 23 април 2015 г. се проведе информационната кампания „Тютюнопушене и туберкулоза – две взаимосвързани епидемии или колко струва криворазбраното удоволствие - пушене“ в ОУ „Отец Паисий“ - с. Стефан Караджа сред 30 ученика от 5-ти до 8-ми клас. Учениците бяха запознати с вредните последици от употребата на тютюневи изделия. Представеният макет на пушач показва нагледно какво количество катран се отделя при изпушването на една цигара, като 9 учители се възползваха от възможността на ККОТ да измерят съдържанието на въглероден оксид (СО ppm) в издишания от тях въздух и карбоксиемоглобина в кръвта. В хода на информационното събитие ученици и преподаватели получиха здравно-образователни материали, а кампанията повиши здравната информираност по темите.

- През месец април 2015г. беше проведено обучение на ученици от 10,,а“ клас при СОУ „Йордан Йовков“-гр. Тутракан - участници в „Проекта на нашия клас за живот без тютюнев дим 7“. В обучението се включиха и ученици от 10,,б“ клас. Пред общо 28 тийнейджъра беше представена презентация и макет на пушач, като 4-ма ученика се възползваха от възможността да измерят съдържанието на въглеродния оксид (СО ppm) в издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта чрез апарат Smokerlyzer. Всички ученици получиха здравно-образователни материали за вредите от тютюнопушенето.

По повод Световния ден без тютюн - 31 май:

- Във фойето на РЗИ - Силистра беше оформено тематично табло.

- На 19 май 2015г. в СПИ „Хр. Ботев“-с. Варненци (община Тутракан) се проведе интерактивно обучение на тема: „Стоп на тютюневия дим“ с демонстрация на макет на пушач пред 25 ученика от 5-ти до 8-ми клас и измерване на въглеродния оксид при издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта на активни и пасивни пушачи с апарат Smokerlyzer сред ученици от 9-ти до 11-ти клас. От възможността се възползваха 19 ученика. Всички получиха и здравно-образователни материали по проблема.

- На 21 май 2015 г. в гр. Тутракан изнесен Консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене (ККОТ) предостави на 56 лица възможността да измерят съдържанието на въглероден оксид (СО ppm) в издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта си. Също така получиха насоки и здравно-образователни материали в помощ на отказа от тютюнопушене.

- На 26 май 2015 г. в с. Ситово и с. Искра (община Ситово) изнесен ККОТ предостави на 41 лица възможността да измерят съдържанието на въглероден оксид (СО ppm) в издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта си с апарат Smokerlyzer. Освен това те получиха консултация и здравно-образователни материали в помощ на отказа от тютюнопушене.

- На 28 и 29 май 2015г. се реализира инициативата „Отворени врати“ на Консултативния кабинет за отказ от тютюнопушенето в сградата на РЗИ-Силистра.

Изследвани бяха 9 лица с апарат Smokerlyzer за нивото на въглероден оксид в издишания от тях въздух и карбоксиемоглобина в кръвта. Всички желаещи да откажат цигарите получиха здравно-образователни материали и безплатна консултация с експерт от Дирекция „Обществено здраве“.

- На 01 юни 2015г. в ПГС „П. Пенев“-гр. Силистра сред 20 ученика от 9-ти и 10-ти клас се проведе интерактивно обучение на тема „Стоп на тютюневия дим“. На 15 лица беше измерено нивото на въглеродния оксид в издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта с апарат Smokerlyzer. На учениците бяха предоставени здравно-образователни материали за вредите които нанася на организма тютюнопушенето.

- На 02 юни 2015г. в ПМГ „Св. Климент Охридски“-гр. Силистра сред 16 ученика от 11-ти клас беше представена презентацията „Цигарата-привлекателна и приятна“и демонстрация на макет на пушач. Предоставиха се и здравно-образователни материали по темата.

- Във файлаето по РЗИ-Силистра бяха окачени картини от проведения Областен ученически конкурс на тема „Тютюнопушенето модерно или вредно“ посветен на Световния ден без тютюн - 31 май 2014 г.

По повод на **Международния ден без тютюнопушене - 19 ноември:**

- На 10 ноември 2015г. в СОУ "Никола Йонков Вапцаров" - гр. Силистра сред 18 ученика от 8-ми „а“ клас и техни преподаватели, беше представена презентация на тема: „Тютюнопушенето - вашето слабо място, което ви пречи да изживявате пълноценно всеки миг от живота си“. Учениците се запознаха и с резултатите от Националното изследване на факторите на риска за здравето (2014-2015), в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести, проведено от НЦОЗА през 2014г., както и с безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach. На всички желаещи беше измерено нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта с апарат Smokerlyzer. Всички ученици получиха здравно-образователни материали във връзка с тютюнопушенето и информационни материали за онлайн платформата iCoach. От възможността да изследват нивото на въглероден оксид в издишан въздух и карбоксиемоглобина в кръвта с апарат Smokerlyzer се възползваха 11 лица.

- На 11 ноември 2015г. в гр. Дулово 63 лица се възползваха от изнесения ККОТ, разположен пред Районен съд - гр. Дулово. Активно се включиха, както преминаващи граждани, така и служители на Община Дулово и Районен съд-гр. Дулово. Проведоха се консултации, чрез измерване с апарат Smokerlyzer на нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи. Предоставени бяха здравно-образователни материали за вредите, които нанася на организма тютюнопушенето. Консултираните лица бяха запознати и с безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach и начините по които той би им помогнал в не леката борба с цигарите.

- На 16 ноември 2015г. в Професионална гимназия по механотехника "Владимир Комаров" - гр. Силистра пред общо 120 ученика (7 класа, техни преподаватели, част от ръководството и помощния персонал на училището), беше представена презентация на тема: „Тютюнопушенето - вашето слабо място, което ви пречи да изживявате пълноценно всеки миг от живота си“. Всички присъстващи се запознаха и с резултатите от Националното изследване на факторите на риска за здравето (2014-2015), в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести, проведено от НЦОЗА през 2014г., както и с безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach. 17 бяха желаещите да им бъде измерено нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта с апарата Smokerlyzer. Предоставяха се и здравно-образователни материали във връзка с тютюнопушенето и информационни материали за онлайн платформата iCoach.

- На 19 ноември 2015г. в центъра на гр. Силистра 61 лица измериха нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта си с апарат Smokerlyzer. Предоставени бяха здравно-образователни материали за вредите от тютюнопушенето и информация относно безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach.

- Във фоайето на РЗИ - Силистра беше изготвено табло със здравно-образователни материали по темата тютюнопушене и информация относно безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach.

- Публикуван бе материал на сайта на РЗИ-Силистра с информация относно организиранията мероприятията в хода на кампанията „Екс пушачите са неудържими“.

- Материал във връзка с Националната кампания „Екс пушачите са неудържими“ беше публикуван в местния новинарски сайт www.paralel44.com

- Публикувана беше информация на сайта на РЗИ-Силистра, относно обявения от Министерството на здравеопазването Национален ученически конкурс на тема: „Посланици на здравето“, който се провежда в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014 - 2020 г. и е продължение на традиционния ученически конкурс „Проектът на нашия клас за живот без тютюн“. Към материала бяха прикачени регламента на конкурса и формуляри, които да попълнят желаещите за участие.

През 2015г. с целево финансиране на НППХНБ РЗИ-Силистра изготви 1000 броя здравно-образователни материали:

- Дипляна „Стоп на тютюнопушенето“ – 500 бр.
- Стикер „No smoking“ – 200 бр.
- Стикер „Sport yes, smoking no“ – 200 бр.
- Магнит „No smoking“ – 100 бр.

През 2015 год. по модула „Тютюнопушене“ бяха раздадени общо 527 ЗОМ.

Злоупотреба с алкохол

РЗИ-Силистра през февруари 2015г. проведе кампания по повод **Месеца на трезвеността** с насоченост към тийнейджърите и шофиране след употреба на алкохол, превишена скорост и неспазване на правилата за движение.

- На 9 февруари 2015г. в ПГСС - с. Ситово беше представен филма „42 градуса“ пред 47 ученика от IX до XII клас. Всеки желаещ имаше възможност да изпробва алкоочилата, които създават възприятие, съотнесимо с възприятието на шофьор с 1,2 до 1,5 промила алкохол в кръвта. На всички присъстващи бяха предоставени здравно-образователни материали по темата.

- На 19 февруари 2015г. пред обитателите от Обединено общежитие за средношколци „Младост“- гр. Силистра се проведе среща с 30 ученика на тема „Път без изход“ - вредата от алкохола, шофиране в нетрезво състояние с представяне на филма на МЗ „Шофиране с несъобразена скорост“. Представени бяха и алкоочилата. Присъстващите получиха здравно-образователни материали на тема Злоупотреба с алкохол.

- На 26 февруари 2015г. в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово се проведе интерактивно обучение на 28 ученика в 5-ти, 6-ти, 7-ми и 8-ми клас на тема вредата от алкохола - „Не се оставяй да те удави алкохола“. Целта на обучението беше учениците да получат знания за влиянието на алкохола върху различните системи в човешкото тяло и последствията от системната употреба на алкохол. Всеки желаещ ученик можеше да изпробва и алкоочилата. На всички ученици бяха предоставени здравно-образователни материали по темата.

- През месец февруари 2015г. във фоайето на РЗИ беше оформено табло с тематични информационни материали на тема „Алкохол“.

През 2015г. РЗИ издаде 500 броя от диплянната „Десет стъпала против алкохола“.
През 2015г. по модула „Злоупотреба с алкохол“ бяха раздадени 120 ЗОМ.

Нездравословно хранене

На 25 февруари 2015г. беше проведен открит урок на тема „Захранване на кърмачето“ от РЗИ-Силистра съвместно с училище за родители „Що е то?“ пред 26 майки в залата на РЗИ. Експерт от РЗИ запозна аудиторията с презентацията „Практически препоръки за здравословно хранене на кърмачетата“, разработена на базата на „Сборник рецепти и препоръки за здравословно хранене на деца до 3-годишна възраст“. Лектор от училището за родители представи различните принципи на захранване. Консултант на открития урок беше д-р Румяна Манева - педиатър, неонатолог. Всички присъстващи получиха образователни материали по темата.

По повод **7 април–Световен ден на здравето** беше изготвено актуално информационно табло във фойето на РЗИ-Силистра и беше проведена пресконференция под мотото „Безопасността на храните и храненето“. На пресконференцията присъстваха 11 лица представители на Национални и местни медии.

На сайта на РЗИ-Силистра бяха поместени:

- информационен материал с мотото "Безопасност на храните: от фермата до масата, направи храната безопасна";
- видеоклип „Пет ключа към по-безопасна храна“;
- анкета във връзка с темата за безопасност на храненето и храните;
- отговори на анкетата.

По повод **Световната седмица на кърменето** (1 август 2015г. – 7 август 2015г.):

- Беше оформено информационно табло в сградата на РЗИ-Силистра;
- Беше поместен актуален информационен материал на интернет страницата на РЗИ, съдържащ обява „Урок на открито“ за осведомяване на гражданството за предстоящото съвместно мероприятие с Училище за родители „Що е то?“;
- Инициативата „Урок на открито“, която се проведе през Световната седмица на кърменето беше отразена, като новина от местните медии.
- „Урок на открито“ беше проведен на 31 юли 2015 г. в сенчестия двор на павилион „Биберон“ в гр. Силистра. Интерес към кампанията проявиха 22 майки, бременни и кърмещи и една баба. Във връзка с мотото на кампанията ССК`2015 „Кърмене и работа? Възможно е!“, главният юриконсулт от инспекцията обсъди с настоящи и бъдещи майки темата „Кърмещата майка на работа – въпроси, решения, възможности“;
- На 31 юли 2015г. главен инспектор от дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ- Силистра изнесе лекция „Ролята на храненето в ранна детска възраст“ (до 1 година), като посочи често допускани грешки в захранването на кърмачетата и предостави ценни практически напътствия на 29 майки, бременни и кърмещи жени как да ги избегнат;
- На 31 юли 2015г. д-р Румяна Манева - началник Неонатологично отделение към МБАЛ-Силистра и акушерките Даниела Йорданова и Милена Иванова от Училище за родители „Що е то?“ се включиха в кампанията на РЗИ с лекция на тема „Значение на кърменето за по-късното развитие на детето“ и разискване по темата с 31 майки и баби; В края на мероприятиято беше предоставена възможност за свободно задаване на въпроси към специалистите;
- Предоставени бяха и здравно-образователни материали, осигурени от РЗИ-Силистра и Ла Лече Лига-Русе;

По повод **Световния ден за профилактика на йоддефицитните заболявания - 20 октомври**, във файето на РЗИ-Силистра беше изготвено табло с актуална информация, относно йодната профилактика и здравно-образователни материали по темата.

През 2015г. по модула „Хранене“ бяха разпространени 76 ЗОМ.

Физическата активност

По повод **10 Май - Световен ден за движение за здраве:**

- На сайта на РЗИ-Силистра беше публикувана покана за поход до цялото силистренско гражданство и всички със „седащи“ професии.
- На 08 май РЗИ-Силистра организира и проведе поход „ДА ПРЕВЗЕМЕМ КРЕПОСТТА!“ (трето издание) с маршрут: стълбите на крепостта „Меджиди табия“, Пътека на здравето, Телевизионната кула, чешма „Иван Стайков“, отпих в семейния комплекс „Кантона“ преди придвижването обратно към града. Към инициативата се присъединиха общо 45 граждани, служители от област Силистра и РЗИ - Силистра.

През 2015г. по модула „Физическа активност“ бяха разпространени 50 ЗОМ.

ДЕЙНОСТИ ПО ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОСТЕОПОРОЗАТА (205)

Във връзка с Дейностите по ограничаване на остеопорозата и **Световния ден без остеопороза – 20 октомври** бяха реализирани следните инициативи:

- На 19 октомври 2015 г. беше проведена информационна кампания „Три стъпки за нечупливи кости!“, онагледена с образователен филм и мултимедийна презентация сред 24 ученици от осми клас в ОУ „Цанко Церковски“-с. Средище, област Силистра.
- На 21 октомври 2015 г. информационната кампания „Детството и юношеството, незаменим период за профилактика на остеопорозата“ запозна 41 средношколци от ПЗГ „Добруджа-гр. Силистра с рисковите фактори за възникване на най-разпространеното заболяване на костите, вредите от остеопорозата, които са резултат от нездравословно поведение още от ранна детска възраст, със здравословните норми на индекса на телесна маса и ролята на правилния избор на здравословен живот като залог за здрави кости в бъдеще.
- На интернет страницата на РЗИ беше публикуван материал, озаглавен „Кампания "Да запазим костите си здрави!"“, фокусиран върху правилното хранене за здрави кости.
- Изготвено беше тематично здравно-информационно табло във файето на РЗИ.

ЗДРАВНА СТРАТЕГИЯ ЗА ЛИЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, ПРИНАДЛЕЖАЩИ КЪМ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (206)

През 2015 г. експертите в дирекция „Обществено здраве“ оказаха организационно-методична помощ и реализираха разнообразни дейности по здравната стратегия за лица в неравностойно положение, които бяха организирани в съответствие с традиционните дни, свързани със здравето:

- На 13 февруари 2015 г. беше проведена информационна кампания „Фатално петъчно влюбване“, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!“, с представяне на новия видеоспот на МЗ и прожектиране на тематичния филм „Ти гониш“ сред ученици от 7 и 8 клас на ОУ "Васил Априлов" в с. Голеш. Здравен експерт от РЗИ-Силистра разясни на подрастващите важността от превенцията на СПИН и СПИ;
- На 16 февруари в ПЗГ „Добруджа“-гр. Силистра пред 39 младежи от IX до XII експерт представи презентацията „Цигарата привлекателна и приятна!“, с насоченост

към вредните съставки в тютюневите изделия. Демонстриран беше макет на пушач, при който се вижда количеството на катран отделящ се при изпушването на една цигара. Всеки желаещ ученик имаше възможност да измери въглеродния оксид при издишан въздух на активни и пасивни пушачи с апарат Smokerlyzer, който показва зависимостта към никотина и нивото на карбоксиемоглобин в кръвта в момента;

На 26 февруари в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово се проведе интерактивно обучение на 23 ученика в V, VI, VII и VIII клас на тема вредата от алкохола - „Не се оставяй да те удави алкохола“. Целта на обучението беше учениците да получат знания за влиянието на алкохола върху различните системи в човешкото тяло и последствията от системната употреба на алкохол. Всеки желаещ ученик можеше да изпробва и алкоочилата;

- На 24 март 2015 г. беше проведена кампания с видеопоказ и презентация на тема „Туберкулозата – невидимият враг“ сред 53 деветокласници и десетокласници в ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“-с. Средище;

- На 24 март 2015 г. беше проведена беседа с презентация на тема „24 март – Световен ден за борба с туберкулозата“ сред 36 ученици от 7 и 8 клас в ОУ „Черноризец Храбър“-с. Кайнарджа;

- На 23 април 2015 г. беше проведена информационната кампания „Тютюнопушене и туберкулоза – две взаимосвързани епидемии или колко струва „криворазбраното удоволствие“ пушене?“ в ОУ „Отец Паисий“-с. Стефан Караджа сред 30 ученици от 5 до 8 клас.

- През м. юни беше проведена лекция с видеопоказ на тема „Вредата от пасивното тютюнопушене“ в ЦДГ „Здравец“-с. Калипетрово сред 15 родители-роми.

- На 28 август 2015 г. медицински екип на РЗИ-Силистра и екип на КАБКИС от РЗИ-Добрич проведоха съвместно Агитационна кампания във връзка с превенцията на СПИН и СПИ с изследване за ХИВ, хепатит В, С и сифилис в центъра на ромския квартал „Карото“ в с. Калипетрово, община Силистра. От предоставените безплатни услуги се възползваха 12 лица. Бяха им предоставени 24 информационни материала по темите и 36 презерватива;

- През м. септември беше проведена лекция на тема "Видове Грип и Остри респираторни заболявания през есенно-зимния сезон. Приказка за грипа." сред 25 родители-роми в ЦДГ "Славянка" – филиал с. Нова Черна, община Тутракан;

- На 11 ноември 2015 г. 63 лица с ромски етнос се възползваха от безплатните услуги на изнесеня Консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене (ККОТ), който беше разположен пред Районен съд - гр. Дулово. Проведоха се консултации чрез измерване с апарат Smokerlyzer на нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи, с цел изграждане на вътрешна мотивация за отказ от тютюнопушенето. За постигането ѝ бяха раздадени 63 здравно-образователни материали за вредите, които нанася на организма тютюнопушенето. Консултираните лица бяха запознати и с безплатния онлайн инструмент за отказ от тютюнопушенето – iCoach, и начините по които той би им помогнал в нелеката борба с цигарите;

- На 3 декември 2015 г. експерт от РЗИ проведе АнтиСПИН беседа, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!“ сред 25 ученици от 7 и 8 клас в ОУ „Черноризец Храбър“, с. Кайнарджа. Експертът изведе негативните последствия от ранния „брак“ върху детското развитие: ранните сексуални взаимоотношения, ранната бременност, която винаги носи своите рискове, физическите проблеми (момичето още израства), прекъсване на детството, принудително-насилствено изграждане на майчински инстинкт и родителски умения, риска от раждане на дете с увреждане, бедност, конфликти, безработица, възпрепятстване на образователното развитие, неправилен модел за изграждане на семейни отношения, болести, предавани по

полов път, раздяла, която води до друг сексуален партньор, аборт, сексуални и здравословни проблеми;

- На 10 декември 2015 г. беше изнесена АнтиСПИН лекция „Рискът от инфектиране с ХИВ при започнал рано полов живот“ във филиала на Регионална библиотека „Партений Павлович“. Експерт от РЗИ запозна младата аудитория от 19 ученици (7 и 8 клас) от СОУ „Юрий Гагарин“-гр. Силистра с рисковете от преждевременното полово общуване за здравето на подрастващите във физически, психически (психосексуален) и социален аспект. Експертът обсъди с участниците в мероприятиято и най-важните неща по отношение на половото съзряване и репродуктивното здраве, които са пряко свързани с ранния старт на полов живот, ранното майчинство и болестите, предавани по полов път, в това число и ХИВ. Обърна особено внимание на методите за контрацепция и на реалната опасност и вреда, които нанасят абортите;

- Оказана беше ОМП от експерт в дирекция „Обществено здраве“ за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар на медицинските специалисти от здравните кабинети в ЦДГ „Мир“-с. Ножарево, с. Калугерене и от ОУ "Цанко Церковски"- с. Средище.

Във връзка с приключване на инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005–2015г.“ и изпълнение на действията към „Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства 2005–2015г.“ беше изготвен отчет за реализираните дейности и инициативи за периода от второто тримесечие на 2009 г. до първото тримесечие на 2015г.

През 2015 г. по здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства бяха разпространени 584 ЗОМ.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ И СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ (СПИ) (2008-2015 г.) (207)

Основните дейности по програмата бяха насочени към ученици, медицински специалисти, педагози, ромски популации и др., чрез организиране и провеждане на четири кампании през годината, при които бяха обхванати 845 участници. Системно в учебните заведения беше оказвана методична помощ от експерт в дирекция „Обществено здраве“, свързана с подготовката на лекциите, изнасяни от медицинските специалисти в училищата за повишаване нивото на информираност на ученици и учители.

По повод на **14 февруари – Ден на влюбените** бяха реализирани инициативи с наслова „Да запазим посоката, да продължим пътя!“, както следва:

- На 12 февруари 2015 г. беше проведена информационна кампания в здравния кабинет на ПГПТ „Евлоги Георгиев“ - гр. Силистра, съвместно с КАБКИС към РЗИ-Русе за доброволно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ на всички желаещи лица – средношколци, преподаватели и обслужващ персонал от всички училища на територията на град Силистра, включително и жители на града. Бяха отчетени 69 лица (44 жени и 25 мъже) преминали тест за ХИВ, които бяха консултирани относно превенция на ХИВ и други сексуално предавани инфекции. В хода на кампанията средношколците участваха в образователната игра „Флиртувай, но здравето си не рискувай!“, която беше и тест за оценка на знанията на тийнейджърите по въпросите за ХИВ/СПИН. Беше изготвено информационно табло с участието на всички ученици, които се осмелиха да споделят по оригинален начин причини за използването на презерватив, като бяха припомнени стъпките за правилно поставяне на презерватив.

- На 13 февруари 2015 г. беше проведена информационна кампания „Фатално петъчно влюбване“, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се

лекуваме!“ , с представяне на новия видеоспот на МЗ и прожектиране на тематичния филм „Ти гониш“ сред ученици от 7 и 8 клас на ОУ "Васил Априлов" в с. Голеш. Здравен експерт от РЗИ-Силистра разясни на подрастващите важноста от превенцията на СПИН и другите полово предавани болести, защото дори при „фатално“ влюбване, трябва да знаят, че безопасността и здравето са на първо място. По идея на експерта преподаватели и ученици от училището - участници в петъчната кампания, бяха изработили предварително „Кутия на Купидон“ с много „валентинки“ в нея за любовта без риск и различни послания в духа на празника, които бяха раздадени в края на мероприятиято.

- На 17 февруари 2015 г. в селата Окорш и Паисиево от Дуловската община беше проведена третата инициатива на РЗИ-Силистра в рамките на Националната АнтиСПИН кампания за Деня на влюбените. Кампанията беше насочена основно към младежи на възраст от 16 до 19 години, но обхвана и хора в активна възраст и медицински специалисти от учебните заведения и здравните служби. По време на информационната акция за доброволно и безплатно тестване за ХИВ, проведена съвместно с КАБКИС-Русе, преминаха експресен тест за проверка на личния ХИВ-статус 68 лица (32 жени и 36 мъже). Паралелно на работата на мобилния кабинет на РЗИ-Русе, експерт от РЗИ-Силистра привлече средношколците от СОУ „Йордан Йовков“ - с. Окорш и СОУ „Хр. Ботев“ - с. Паисиево за участие в съвместно изработване на здравно-образователно табло, върху което учениците поставяха, след като запознаят присъстващите - елементите на имунната система и храните, подсилващи имунната система. Целта на игровото занятие беше да популяризира безрисковото сексуално поведение, употребата на презервативи, както и загриженост към хората, живеещи с ХИВ/СПИН и разбиране на техните проблеми.

По повод на **Международния ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН - 17 май 2015 г.** бяха реализирани дейности и кампании с надслов „Подкрепяме бъдещето!“:

- На 19 май беше проведена информационна кампания „Подкрепяме бъдещето – без СПИН и тютюнев дим!“ сред млади хора в риск в Социално-педагогически интернат „Христо Ботев“-с. Варненци (СПИ), община Тутракан, за повишаване на знанията им за поемания от тях здравен риск, за мотивирането им за отказ или редуциране на рисковото им поведение и подкрепа на позитивните промени в тях. По време на здравно-образователната инициатива експерт от РЗИ-Силистра изнесе АнтиСПИН лекция, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!“ и представи тематичния филм „Като насън“ пред ученическата аудитория в СПИ-с. Варненци. Кампанията обхвана 25 лица, от които 17 пожелаха да узнаят своя ХИВ-статус (експресен тест), а 9 ученици (момчета) преминаха тест за сифилис, хепатит Б и С (по ЕЛАЙЗА) и получиха безплатни индивидуални съвети. На всички участници бяха раздадени презервативи и информационни материали по темите.

- На 21 май за жителите в гр. Тутракан беше проведена информационна кампания „Подкрепяме бъдещето – без СПИН и тютюнев дим!“ . Екипът от РЗИ-Русе, обслужващ мобилния кабинет за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН (КАБКИС) отчете 68 лица, преминали експресен тест за проверка на личния ХИВ-статус. От предоставената от РЗИ-Силистра възможност за изследвания във връзка с превенцията на сифилис и хепатит С (по ЕЛАЙЗА) се възползваха 47 лица. В инициативата на РЗИ-Силистра взеха участие средношколци и преподаватели от СОУ „Христо Ботев“ и СОУ „Йордан Йовков“ в гр. Тутракан. В хода на кампанията бяха раздадени презервативи и образователни материали на всички участници.

- На 26 май за населението на с. Ситово и с. Искра (община Ситово) беше проведена информационна акция с надслов „Подкрепяме бъдещето – без СПИН и тютюнев дим!“ . Кампанията привлече средношколци и преподаватели от ПГСС-с.Ситово за активно участие. По данни на отдел „Медицински изследвания“, РЗИ-Силистра са отчетени 45 лица, преминали експресен тест за ХИВ и тест за сифилис по ЕЛАЙЗА. От предоставената

възможност за бесплатно изследване във връзка с превенцията на хепатит С (по ЕЛАЙЗА) се възползваха 22 лица и на хепатит В (по ЕЛАЙЗА) – 1 лице. В хода на кампанията бяха раздадени презервативи и тематични материали на участниците.

Във връзка с лятната **Национална АнтиСПИН кампания** бяха проведени три Агитационни кампании с мотото „Да запазим посоката, да продължим пътя!“:

- „Отворени врати“ за безплатни изследвания в РЗИ – по данни на отдел „Медицински изследвания“ за периода 24 август – 10 септември са отчетени 12 лица, доброволно консултирани и изследвани за ХИВ в лабораторията на РЗИ-Силистра;

- На 25 август 2015 г. АнтиСПИН инициативата на РЗИ беше проведена при последователно позициониране на мобилния кабинет на КАБКИС към РЗИ-Добрич на две локации в центъра на град Силистра - на площад "Свобода" и на открития плувен басейн в хотелски комплекс „Дръстър. На ХИВ-скрининг с експресен тест пожелаха да преминат 82 лица, от тях 51 жени и 31 мъже. Седемдесет и шест от преминалите изследването силистренци са посочили, като причина за изследването практикуване на небезопасен секс;

- На 28 август 2015 г. премина втората изнесена акция на РЗИ-Силистра в с. Калипетрово, община Силистра. Мобилният кабинет на КАБКИС-Добрич отвори врати за населението на селото в градинката зад автоспирката, до здравната служба в с. Калипетрово. Следобед екипите на РЗИ-Силистра и РЗИ-Добрич преместиха работата по предоставяне на безвъзмездни услуги в центъра на ромския квартал „Карото“. Желание да проверят своя ХИВ-статус изявиха 24 лица – 14 жени и 10 мъже. Двадесет и четири жителя на с. Калипетрово (100%), преминали ХИВ-теста, са споделили като причина за доброволното изследване практикуването на сексуални контакти без предпазни средства. От предоставената от лабораторията на РЗИ-Силистра допълнителна услуга за изследване за сифилис, хепатит В и С се възползваха 24 лица;

- На 8 септември 2015 г. беше проведена информационна кампания пред кметството в с. Зафирово. Отчетената висока активност на населението в хода на акцията се дължи на съвместните усилия на медицинският екип от РЗИ-Силистра и екипът обслужващ мобилния кабинет за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН (КАБКИС) към РЗИ-Русе. От услугата за извършване на експресен тест за СПИН се възползваха 35 лица (24 жени и 11 мъже). Във връзка с превенцията на сифилис и хепатит на безплатни изследвания преминаха всички 35 лица (24 жени и 11 мъже), които се включиха в ХИВ-скрининга.

По време на трите кампании на всички участници бяха предоставени здравно-образователни материали, презервативи и важни съвети за предпазване от сексуално преносими инфекции.

По повод на 1-ви декември 2015 г. – Световен ден за борба със СПИН беше проведена регионална АнтиСПИН кампания за превенция на ХИВ/СПИН в контекста на националната АнтиСПИН кампания със следните по-важни дейности и инициативи:

- „Месец на отворените врати“ в РЗИ-Силистра – по данни на лаборатория „Медицински изследвания“ са отчетени 9 лица (5 жени и 4 мъже), преминали безплатни тестове за ХИВ, сифилис, хепатит В и С (по метода ELISA). Шест от тях са на възраст над 50 години, а останалите три са във възрастовия интервал 40 – 49 години;

- На 25 ноември 2015 г. беше проведена информационна кампания „Нулева стигма, нулева дискриминация!“, съвместно с КАБКИС към РЗИ-Русе и лаборант от РЗИ-Силистра в СОУ „Васил Левски“-гр. Главиница, с експресно тестване за ХИВ, сифилис и хепатит (по ELISA) и възможност за индивидуално консултиране на средношколците, преподавателите и помощният персонал в училището. Да научат своя ХИВ-статус пожелаха 55 лица, от тях 48 преминаха изследване за сифилис и хепатит. В хода на АнтиСПИН инициативата в СОУ „Васил Левски“-гр. Главиница експерт от РЗИ-Силистра проведе

видеолектория „Знания и нагласи за ХИВ/СПИН“ с мултимедийни материали на МЗ, съчетана с дискусия по темата сред 26 ученика от 11 и 12 клас;

- На 27 ноември 2015 г. беше проведена информационна кампания „Нулева стигма, нулева дискриминация!“ от лаборанти и експерти от РЗИ-Силистра с безплатно тестване за ХИВ, хепатит и сифилис (по ELISA) и възможност за консултиране по темата на средношколци, навършили 16 години, преподаватели и обслужващ персонал от ПГПТ „Евлоги Георгиев“, ПГЛП „Пенчо Славейков“ и ПГМТ „Владимир Комаров“. От предоставените от РЗИ безплатни услуги пожелаха да се възползват общо 53 лица;

- На 1-ви декември 2015 г. беше проведена информационна АнтиСПИН кампания „Нулева стигма, нулева дискриминация!“ сред 53 средношколци и преподаватели в ПЗГ „Добруджа“-гр. Силистра. Видеолектория с мултимедийни материали на МЗ, съчетана с дискусия „Знания и нагласи за ХИВ/СПИН“ запозна участниците в кампанията с актуални здравни и социални аспекти на проблема СПИН;

- На 3 декември 2015 г. експерт от РЗИ проведе АнтиСПИН беседа, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!“ сред 25 ученици от 7 и 8 клас в ОУ „Черноризец Храбър“, с. Кайнарджа;

- На 10 декември 2015 г. беше изнесена АнтиСПИН лекция „Рискът от инфектиране с ХИВ при започнал рано полов живот“ във филиала на Регионална библиотека „Партений Павлович“. Експерт от РЗИ запозна младата аудитория от 19 ученици (7 и 8 клас) от СОУ „Юрий Гагарин“-гр. Силистра с рисковете от преждевременното полово общуване за здравето на подрастващите във физически, психически (психосексуален) и социален аспект. Експертът обсъди с участниците в мероприятиято и най-важните неща по отношение на половото съзряване и репродуктивното здраве, които са пряко свързани с ранния старт на полов живот, ранното майчинство и болестите, предавани по полов път, в това число и ХИВ.

Презервативи и здравно-образователни материали получиха всички участници в училищните АнтиСПИН инициативи.

По време на АнтиСПИН кампаниите, реализирани от РЗИ-Силистра през 2015 г. бяха разпространени 2288 броя здравно-образователни материали и 5616 броя презервативи сред 845 ученици и граждани, изготвени бяха 3 тематични здравно-информационни табла и бяха публикувани 10 здравнообразователни материала на интернет страницата на РЗИ. Бяха проведени 2 радиоинтервюта с експерт от дирекция „Обществено здраве“ и поместени 6 публикации в електронни медии и областни ежедневници.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ТУБЕРКУЛОЗАТА (208)

Във връзка с Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България и **Световния ден за борба с туберкулозата - 24 март** бяха реализирани 3 инициативи с наслов "Открий, лекувай, излекувай всеки!":

- На 24 март 2015 г. беше проведена кампания с видеопоказ и презентация на тема „Туберкулозата – невидимият враг“ сред 53 деветокласници и десетокласници в ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“-с. Средище;

- На 24 март 2015 г. беше проведена беседа с презентация на тема „24 март – Световен ден за борба с туберкулозата“ сред 36 ученици от 7 и 8 клас в ОУ „Черноризец Храбър“-с. Кайнарджа;

- На 23 април 2015 г. беше проведена информационната кампания „Тютюнопушене и туберкулоза – две взаимосвързани епидемии или колко струва „криворазбраното удоволствие“ пушене?“ в ОУ „Отец Паисий“-с. Стефан Караджа сред 30 ученици от 5 до 8 клас.

В хода на трите информационни събития бяха разпространени 189 здравно-образователни материали за профилактиката на заболяването сред ученици и преподаватели, а кампанията повиши здравната информираност по темата туберкулоза.

На сайта на РЗИ-Силистра беше публикуван здравно-образователен материал и беше оформено тематично табло в сградата на РЗИ със слогана "Открий, лекувай, излекувай всеки!".

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛАКТИКА НА ОРАЛНИТЕ ЗАБОЛЯВАНИЯ ПРИ ДЕЦА ОТ 0 ДО 18-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2015-2020г. (209)

През месец април на интернет страницата на РЗИ-Силистра беше публикувана Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18-годишна възраст в Република България 2015-2020г. (НППОЗД) и Работната програма към нея.

През 2015 г. по програмата са обхванати общо 359 деца на възраст от 5 до 9 години от общините: Силистра, Кайнарджа, Дулово, Тутракан, Ситово и Алфатар. Общия брой на силанизирани зъби при децата са 1031.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СЕКСУАЛНОТО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ (211)

През 2015 г. експерт в дирекция „Обществено здраве“ оказа ОМП и проведе беседа на тема „Бъди в час по репродуктивно здраве!“, с цел установяване степента на информираност на млади семейни роми и придобиване на нови знания за безрисковите сексуални и репродуктивни практики. Експертът разпространи сред участниците 25 здравно-образователни материали във връзка с темата.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ:

По повод на Световния ден за превенция на суицидния риск и суицидното поведение - 10 септември на сайта на РЗИ беше поместен информационен материал с включен в него анализ на суицидните действия в област Силистра за периода 2011 г. - I-во шестмесечие на 2015 г.

X. ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧНА ДЕЙНОСТ

През 2015 г. беше оказвана организационно-методична помощ от експертите в дирекция „Обществено здраве“ на медицинските специалисти от здравните кабинети в детските и учебни заведения. Организационно-методичната помощ беше насочена към планиране и отчитане на дейността по промоция и превенция на здравето на децата и учениците, анализ на данните от профилактичните прегледи, работа по Национални програми и здравно-образователни дейности.

Обхванати са 48 от планираните 79 обединени детски заведения, детски градини, училища и специализирани заведения за социални услуги за деца и възрастни в Силистренска област, в които е оказана методична помощ на 48 лица - медицински специалисти и са консултирани 2 немедицински лица.

През 2015 г. бяха организирани редица масови прояви по Национални здравни програми и здравни дни. Общо са проведени 15 масови прояви по различните програми с 1144 участника.

С целеви средства по НППХНБ бяха изработени 1500 броя ЗОМ:

- Дипляна „Стоп на тютюнопушенето“ – 500 бр.
- Стикер „No smoking“ – 200 бр.
- Стикер „Sport yes, smoking no“ – 200 бр.
- Магнит „No smoking“ – 100 бр.

- Дипляна „Десет стъпала против алкохола“ – 500 бр.

Реализирани бяха 41 обучителни дейности от експертите с 1075 лица, от тях 700 деца до 18 г. и 375 лица в трудоспособна възраст.

Бяха проведени 2 телефонни радиоинтервюта с цел популяризиране на кампаниите по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИН.

Изготвени бяха 13 тематични здравно-информационни табла във фойето на РЗИ във връзка с отбелязване на традиционните дни на здравето.

Разпространени бяха здравно-образователни материали (дипляни, флаери, плакати и презервативи) общо 9525 броя сред различни възрастови групи от населението.

Всички дейности по профилактичните програми бяха своевременно отразявани, получиша широк медиен отзвук, станаха достояние на обществеността, повишиха авторитета на институцията.

ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Дейността на лабораторита включва лабораторен контрол на:

- води;
- дезинфекционни препарати;
- храни;
- козметични продукти;
- химични агенти и прах в работна среда;
- физични фактори на средата – микроклимат, шум и осветление.

Дейността на лабораториите се осъществява на база годишен план, разчетен по тримесечия и месеци и разработен на базата на указания на МЗ. Планът за лабораторен контрол се изготвя съвместно с оперативните звена Д ОЗ и Д НЗБ.

В дейността на лабораториите се включват планови анализи по ДЗК, анализи по повод на жалби и сигнали от граждани и анализи във връзка с постъпили проби по заявления от физически и юридически лица.

Лабораторното звено е акредитирано като орган за контрол от вид А, съгласно БДС EN ISO/ IEC 17020:2012 и притежава Сертификат за акредитация № 32 ОКА от 30.01.2015 г., със срок на валидност до 30.01.2019 г. В състава на ОК са включени и специалисти от отдел „Медицински изследвания“ на Дирекция НЗБ, за анализи на води и храни по санитарно-микробиологични показатели.

През месец октомври 2015 г. е проведен планов надзор на място от ИА „БСА“.

Пробонабирането по ДЗК се извършва от здравните инспектори, а при заявени анализи като услуги на физически и юридически лица – от лабораторен специалист или експерт.

Резултатите от лабораторните анализи се отразяват в протокол и се придружават със Сертификат за контрол. За показатели извън обхвата на акредитацията, се издават само протоколи.

Въведена е програма за обучение на кадрите с цел повишаване на квалификацията и професионализма на специалистите чрез включване в курсове и провеждане на вътрешни обучения. През изтеклата 2015 г. всички служители работиха по индивидуални програми за повишаване на квалификацията за усвояване на нови лабораторни дейности, за запознаване с нови или изменения нормативни документи, касаещи извършването на контрола. Проведени бяха и планираните три тематични семинара, с лектори главните експерти и мл. експерт от направлението.

Материално-техническата база на лабораториите съответства на изискванията на ИА БСА. Лабораторното звено разполага с 3 химични лаборатории, тегловна, физична лаборатория, приемен сектор и гардеробна.

Химичните лаборатории са оборудвани с необходимите работни плотове, камини,

шкафове за съхранение на лабораторната стъклария, консумативи и пособия. Осигурени са два хладилника за съхранение на проби, реагенти и разтвори, хладилник-фризер за съхранение на контролни проби. За осигуряване на оптимален микроклимат на работната среда за провеждане на лабораторните анализи са осигурени климатици в помещенията. Направление „ЛИ” разполага с необходимото измервателно оборудване за провеждане на химичните изпитвания: електронна аналитична везна, електронна лабораторна везна, Спектрофотометър Спекол 11, Фотометър SPEQTROQUANT NOVA 60, рН-метър, кондуктометър, рефрактометър, сушилни, муфелна пещ, дестилатори, водни и пясъчни бани. Контролът на физични фактори на средата се извършва с интегриращ прецизен шумомер В&К, интегриращ прецизен шумомер Robotron 00026, комбинирани уреди за измерване на микроклимат тип TESTO 452 и 445 и луксметри. За пробонабиране на прах и химични агенти в работната среда се използват персонални пробовземни помпи АРЕХ CASELLA и дрегери на фирма Хигитест. Лабораториите разполагат с необходимите еталони и стандартни образци за осъществяване на качествен контрол съгласно акредитирания обхват. Средствата за измерване /СИ/ са идентифицирани и картотекирани в регистрационни картони, съдържащи необходимата информация. Всички СИ, които влияят върху резултатите от контрола, са калибрани съгласно утвърдена Програма за калибриране. Всички СИ, които подлежат на калибриране, имат сертификат или свидетелство за калибриране, удостоверяващо проследимостта на измерванията в съответствие с националните еталони.

През 2015 г. в лабораториите са постъпили 1097 проби и са извършени 7974 физико-химична анализа, в т.ч.:

- 619 проби с 4968 анализа са за целите на ДЗК (56% от пробите и 62% от анализите);
- 478 проби с 3006 анализа са заявления от физически и юридически лица (44% от пробите и 38% от анализите).

Анализираните проби са групирани по направления, както следва:

- козметични продукти – само за целите на ДЗК 70 бр.;
- дезинфектанти – само за целите на ДЗК 174 бр.;
- храни – за целите на ДЗК 19 бр., по заявления 89 бр.;
- води – за целите на ДЗК 250 бр., по заявления 287 бр.;
- шум – за целите на ДЗК 97 бр., по заявления 35 бр.;
- микроклимат – за целите на ДЗК 9 бр., по заявления 7 бр.;
- осветеност – само по заявления 40 бр.;
- хим. агенти и прах – само по заявления 14 бр.;
- токсикохимични – само по заявления 6 бр.

През 2015 г. от лабораторното звено са издадени 1075 бр. Сертификата за контрол от акредитирания обхват на ОКА и 334 бр. Протоколи за контрол, извън акредитирания обхват.

ЛАБОРАТОРНА ДЕЙНОСТ ПО ДЪРЖАВНИЯ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ И ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УСЛУГИТЕ ЗАЯВЕНИ ОТ ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

ВОДИ

Лабораторната дейност по контрол на води по физико-химични показатели обхваща:

- Контрол на питейни, минерални, трапезни и подземни води;
- Контрол на води от плувни басейни;
- Контрол на природни води от открити водоеми.

По мониторинга на питейни води:

В изпълнение на плана на РЗИ-Силистра за контрол и мониторинг на подаваната към консуматорите питейна вода през 2015 г. са взети и анализирани общо 151 проби води:

По постоянния мониторинг на питейни води:

- 118 проби от централната водопроводна мрежа на населените места, с отклонения на 5 проби по показател мътност и нитрати. Извършени са 1332 изследвания по химични показатели, с 1327 отговарящи на нормативните изисквания (99,6%);

По периодичния мониторинг на питейни води:

- 33 бр. проби от пунктове на централно водоснабдяване
- 27 проби с 609 изследвания по физико-химични показатели, от които 3 несъответстващи на нормите за нитрати;
- 6 проби води с извършен радиологичен анализ в РЗИ Варна. Отклонения от нормативните изисквания не са установени.

За обективизиране дейността по здравния контрол на води през 2015 г. в химична лаборатория са постъпили за анализ:

- 16 проби от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване за питейно-битови цели. Извършени са 192 изследвания по химични показатели, отговарящи на нормативните изисквания;
- 31 проби от местни водоизточници, с отклонения на 13 проби по показател нитрати и 1 проба по показатели цвят, вкус, мирис, мътност, окисляемост, нитрити, фосфати. Извършени са 340 изследвания по химични показатели, с 319 отговарящи на нормативните изисквания (93,8%);
- 6 проби от необработени (сурови) води от водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с отклонение на 3 проби по показател мътност. Извършени са 44 изследвания по химични показатели, с 41 отговарящи на нормативните изисквания (93,2%);

По контрола на водите от плувни басейни:

По държавния здравен контрол през 2015 г. са извършени 470 физико-химични изследвания по проби от водите на 15 плувни басейни (14 открити и 1 закрит басейна), от тях 392 (83,4%) отговарят на санитарно-хигиенните изисквания, а 78 (16,6%) не отговарят. Отклоненията са за показатели амоняк, остатъчен хлор, нитрити.

По заявления на физически и юридически лица за контрол на плувни басейни са извършени 145 изследвания по физико-химични показатели, от които 50 (34,5%) са с отклонения от изискванията за качество на водите за къпане по показатели амоняк, нитрити и остатъчен хлор.

По контрола на продукти и стоки със значение за здравето на човека:

През 2015 г. е извършен физико-химичен анализ на 9 проби бутилирани води (4 бр. натурални минерални води, 1 бр. изворни води и 4 броя трапезни води) по физико-химични показатели. Отклонения от нормативните изисквания не са констатирани.

По заявления на физически и юридически лица

През 2015 г. постъпила 202 проби води от централни, местни, ведомствени водопроводи и сондажни кладенци, използвани за питейно-битово водоснабдяване и от кладенци за ведомствено водоснабдяване. Извършени са 2420 физико-химични изследвания:

- 59 проби със 1280 изследвания на води от централен водопровод, от които 9 бр. проби с отклонения от изискванията за качеството на водата за питейно-битови нужди,

по показатели фосфати, мътност, нитрати.

- 22 проби с 287 изследвания на води от водопроводната мрежа за ведомствено водоснабдяване. Няма отклонения от нормативните изисквания по физико-химични показатели;
- 4 проби с 44 изследвания на води от местни водоизточници (гравитачни чешми и кладенци), с 1 бр. изследване с отклонение по показател нитрати;
- 75 проби с 509 изследвания на вода от кладенци за централно водоснабдяване с 8 бр. изследвания с отклонения по показатели мътност и нитрати;
- 42 проби с 300 изследвания на вода от кладенци за ведомствено водоснабдяване с 15 бр. изследвания с отклонение по показател нитрати.

ХРАНИ

По държавния здравен контрол

През 2015 г. са постъпили за контрол 19 проби храни във връзка с оценка на храненето в ученическите столове и бюфети по Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците. От извършените 51 изследвания 37 са нестандартни съответно по показатели: мазнини - 9 броя, сол - 8 броя, други показатели – 20 броя (енергийност, тегло на процията, тегло на вложените продукти).

По заявления на физически и юридически лица

През отчетния период в сектора са постъпили 89 бр. проби храни по заявления на физически и юридически лица, като са извършени 344 химични изследвания. Констатираны са отклонения в 8 проби, с 10 нестандартни изследвания (91,0% стандартност на постъпилите проби храни). Постъпилите проби храни по вид са както следва:

- 4 бр. проби растителни масла, 6 изследвания, с 1 нестандартна проба по показател пероксидно число
- 13 бр. проби зърнени храни, хляб, брашно, с 61 изследвания, с 1 нестандартна проба по показател сухо вещество
- 49 бр. проби ядки и продукти от ядки, маслодайни семена, 198 изследвания, с 5 нестандартни проби по показател размер на ядката;
- 2 бр. проби подправки и билки, 2 изследвания, без отклонения;
- 6 бр. проби безалкохолни напитки и боза, 30 изследвания, без отклонения;
- 3 бр. проби малотрайни и трайни сладкарски изделия, 9 изследвания, без отклонения;
- 2 бр. проби готови за консумация кулинарни изделия, 2 изследвания, с 1 нестандартна проба по показател хлориди.
- 10 бр. проби готварска сол, с 36 изследвания за органолептика и съдържание на калиев йодат, без отклонения.

Постъпилите за анализ проби храни по повод на заявления на физически и юридически лица са основно във връзка с контрола по поддържането на системите за управление на безопасността на храните или процедури, основани на принципите на НАССР.

КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ И ДЕЗИНФЕКЦИОННИ ПРЕПАРАТИ

Контрол на козметични продукти по физико-химични показатели:

За обективизиране дейността по здравния контрол на козметични продукти в направление „ЛИ“ през 2015 г. са постъпили и са анализирани 52 бр. проби козметични продукти, от които 49 проби са по държавен здравен контрол, а 3 са извършени по време на

планов надзор на място от ИА БСА, в т.ч.:

- За водороден пероксид – 10 бр.
- За тиогликолова киселина, нейните соли и рН– 9 бр.
- За оксалова киселина, нейните естери и алкалните ѝ соли – 4 бр.
- За борна киселина, борати и тетраборати– 11 бр.
- За амоняк – 6 бр.
- За формалдехид и параформалдехид – 12 бр.

Несъответствия не са констатирани.

По мониторинга за съдържание на тежки метали:

Постъпили са 18 проби козметични продукти:

- продукти, предназначени за гримиране – 6 бр;
- кремове, емулсии, лосиони, гелове и масла за кожата – 6 бр.;
- продукти, предназначени за приложение върху устните - 6 бр.

Пробите са разработени (минерализирани) в лабораторното звено и са изпратени за отчитане съдържанието на тежки метали (олово и кадмий) в РЗИ Плевен. Несъответствия не са установени.

Поради липса на производители на козметични продукти на територията на областта, не са постъпвали проби по заявления на юридически лица.

Контрол на химичните вещества, смеси и изделия:

През 2015 г. в РЗИ Плевен са изпратени 2 бр. кожени изделия за изследване съдържанието на диметилфумарат. Отклонения от изискванията на Приложение XVII на Регламент REACH не са установени.

Контрол на дезинфекционни разтвори и биоциди от обекти с обществено предназначение

За обективизиране контрола на биоцидите/дезинфектанти и дезинфекционните разтвори през 2015 г. са постъпили 174 проби биоциди и 174 проби дезинфекционни разтвори. Извършени са 348 изследвания за определяне съдържанието на АДВ. Пробите са взети по държавния здравен контрол на обекти с обществено предназначение (лечебни, здравни, учебни и детски заведения, фризьорски, бръснарски и козметични салони). От тях 11 проби биоциди/дезинфектанти (6,3%) и 30 проби дезинфекционни разтвори (17,2%) не съответстват на обявените и изискващи се концентрации.

ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Дейността в това направление включва държавен здравен контрол на микроклимат, шум и осветление в обекти с обществено предназначение, работна среда и мониторинг на шума в урбанизираните територии, както и по заявления на физически и юридически лица.

Контрол по ДЗК:

През 2015 г. по повод на жалби за ниски температури в учебни и детски заведения се извършиха измервания на микроклимата в 2 училища и една ЦДГ. Отклонения от нормативните изисквания не са констатирани.

Национална система за мониторинг на шума в околната среда:

Съгласно Програма за мониторинг на шума в околната среда и изискванията на Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда (обн.ДВ бр. 3/2011 г.) са определени 15 контролни пункта за мониторинг на шума в гр. Силистра, които са разпределени в 3 функционални групи:

- Първа група – райони, прилежащи към пътни, ж.п. и въздушни трасета (интензивен автомобилен трафик);
- Втора група – райони с промишлени източници на шум;
- Трета група – райони, подлежащи на усилена шумозащита.

Бяха извършени 90 измервания на дневното шумово ниво в тези пунктове. Броят на пунктовете, в които има превишение на граничните стойности на шума, съгласно граничните стойности в Наредба № 6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на човека (обн. ДВ бр. 58/2006 г.) са съответно:

В Първа група – райони, прилежащи към пътни, ж.п. и въздушни трасета (интензивен автомобилен трафик) – всички пунктове са с превишение на граничните стойности на шума;

Във Втора група – райони с промишлени източници на шум – само един пункт не превишава граничните стойности на шума;

В Трета група – райони, подлежащи на усилена шумозащита – всички пунктове са с превишение на граничните стойности на шума.

От извършените общо 90 измервания на шума, над граничните стойности са 79 броя /87,8%/.

Преобладават пунктовете с нива 63-67 dB /A/ - за 2015 г. те са 10 на брой. В диапазона 68-72 dB /A/ - за 2015 г. пунктовете са 5 на брой.

Дейност, свързана с получени жалби за шум

През 2015 г. не са постъпили жалби за шум, предизвикан от локални източници.

По заявления на физически и юридически лица – контрол на физични фактори:

Извършени 82 измервания с 127 изследвания, в т.ч.:

- за микроклимат - 7 бр. измервания с 21 бр. изследвания;
- за осветление – 40 бр. измервания с 40 бр. изследвания;
- за шум – 35 бр. измервания с 66 бр. изследвания.

От общо извършените 127 изследвания по заявления на физически и юридически лица 24,4% не съответстват на нормативните изисквания.

ХИМИЧНИ АГЕНТИ И ПРАХ В РАБОТНА СРЕДА. ТОКСИКОХИМИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Дейността по отношение контрола на химични агенти и прах в работна среда се извършва само по заявления на физически и юридически лица. За контрол на химични агенти се използват експресни линейно-колориметрични методи, включени в обхвата на ОК.

Заявления от физически и юридически лица за контрол на химични агенти в работна среда: През 2015 г. са извършени 8 измервания на химични агенти, с 1 отклонение от нормативните изисквания.

Заявления от физически и юридически лица за контрол на прах в работна среда: През 2015 г. са извършени 6 измервания на прах в работна среда, с 4 отклонение от нормативните изисквания.

Заявления от физически и юридически лица за токсикологични изследвания: Обхванати с токсикологични изследвания са 6 работника, работещи с органични разтворители и лакове. Извършени са 12 изследвания на бадемена киселина и фенилглиоксалова киселина в урина. Установени са отклонения от референтните стойности за бадемена киселина 1 бр., за фенилглиоксалова киселина 1 бр.

НАСОКИ ЗА РАБОТА НА РЗИ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020. Поддържане на капацитета на лабораторната дейност на РЗИ в съответствие с плановата необходимост на инспекцията.

5. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

6. Продължаване на дейностите по национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

7. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравето състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

8. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

9. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

10. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.

11. Осъществяване на ефективна система за опазване на страната от внос на заразни болести, укрепване капацитета на звената за граничен здравен контрол и изпълнение на изискванията, залегнали в Международните здравни правила.

12. Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т. ч. биотероризъм.

13. Повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;

14. Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на възискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функционираща „хладилна верига”.

15. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на заразните заболявания.

16. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен

контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве

17. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

18. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

19. Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

20. Подобряване на качеството на медицинското обслужване на населението в областта, чрез осъществяване на ефективен контрол на лечебните заведения по спазване на медицинските стандарти, регистрацията и медицинското обслужване.

21. Организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза в областта.

22. Подобряване на качеството на административното обслужване и повишаване на удовлетвореността на гражданите от дейността на РЗИ.